

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

**INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ**
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

**KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LUTY 2011

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	6
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	13
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	16
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	22
6. Rynek warzyw	Grażyna Stęпка	26
	Tomasz Smoleński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	35
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	44
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	49
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	52
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	56
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	62
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	66
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	72
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	78
	Arkadiusz Zalewski	
16. Sytuacja ekonomiczna gospodarstw specjalizujących się w produkcji mleka w 2010 r.	Stanisław Mańko	82

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W roku 2010 rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej uległy dalszej znaczącej poprawie. Dynamiczny wzrost cen skupu podstawowych surowców rolniczych (o 15,7% w porównaniu z grudniem 2009 r.) spowodował, że przy znacznie mniejszej dynamice podwyżek cen detalicznych środków produkcji (o 3,8% w porównaniu z grudniem 2009 r.) skumulowany wskaźnik nożyc cen wzrósł do 111,5 punktu. Dla porównania w 2009 r. wynosił on 108,6, a w 2008 r. zaledwie 73,7 punktu. Był to drugi z kolei rok, kiedy ceny detaliczne środków produkcji rosły znacznie wolniej niż ceny surowców rolniczych. W ciągu 12 miesięcy 2010 r. wzrosły one średnio tylko o 3,8%. Wpłynął na to spadek cen nawozów mineralnych o 2%, przy wzroście cen pestycydów, maszyn rolniczych i materiałów budowlanych o 2,8 do 3,6% oraz prawie 12% wzrost cen bezpośrednich nośników energii. Jednak bardzo silne podwyżki cen środków do produkcji rolniczej jakie nastąpiły w 2008 r. spowodowały, że w 3-leciu 2008-2010 indeks wzrostu cen środków produkcji wyniósł 119 punktów, podczas gdy analogiczny indeks dla cen skupu podstawowych surowców rolniczych wyniósł w tym czasie tylko 106,2 punktu. Skumulowany wskaźnik nożyc cen dla 3-lecia 2008-2009 wyniósł więc 89,2 punktu. Wzrost cen detalicznych środków produkcji zarówno w 2010 r. jak i w 2008 r. na tyle wyprzedzał wskaźniki inflacji, że pomimo bezwzględnie spadku ich cen w 2009 r. środki te realnie zdrożały w latach 2008-2010 o ponad 7%. Odwrotnie niż ceny skupu, które realnie zmalały w tym okresie o 4,3%.

Umiarkowanym podwyżkom cen środków produkcji towarzyszył w 2010 r. dynamiczny wzrost cen otrzymywanych przez rolników. W ciągu 12 miesięcy w porównaniu z grudniem roku 2009, ceny koszyka skupu wzrosły średnio o 15,7%. Wpłynął na to przede wszystkim skokowy wzrost cen zbóż, które w grudniu 2010 r. były o 52-105% wyższe niż w grudniu 2009 r. Podwyżki cen pozostałych surowców rolniczych w skupie były znacznie mniejsze, a ceny cieląt zmalały prawie o 22%. Tak duży wzrost cen zbóż po zbiorach 2010 r. zdestabilizował ekonomiczne warunki produkcji przede wszystkim trzody chlewnej i drobiu. Stał się także dodatkowym impulsem dla przyspieszenia podwyżek cen detalicznych żywności.

Wysokim podwyżkom cen skupu podstawowych surowców rolniczych (o 15,7%) towarzyszył umiarkowany wzrost cen detalicznych żywności (o 3,9%), który był jednak większy niż inflacja (3,1%), ale mniejszy niż wzrost wynagrodzeń, które w ciągu 12 miesięcy 2010 r. podniesiono o 5,4% pod wpływem zwiększenia dynamiki podwyżek w końcu roku. Podstawowe surowce rolnicze realnie zdrożały więc w 2010 r. o 12,2%. Pozytywny wpływ dynamicznego wzrostu cen otrzymywanych przez rolników na ich dochody został, jednak zniwelowany w znacznym stopniu przez 1,8% spadek globalnej produkcji rolniczej (w tym roślinnej o 7,5%, przy 4,8% wzroście globalnej produkcji zwierzęcej).

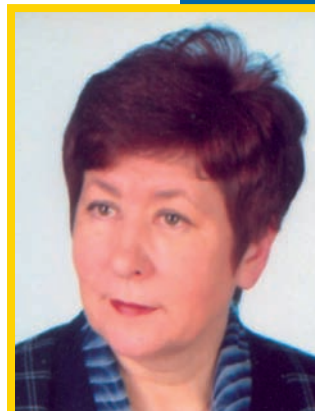
Od trzech lat dynamika podwyżek cen żywności przyspiesza, aczkolwiek w poprzednich dwóch latach ceny żywności rosły wolniej niż inflacja. Wprawdzie w 2010 r. żywność stała się czynnikiem przyspieszającym inflację, ale w latach 2008-2009 było odwrotnie, zatem w 3-leciu 2008-2010 realne ceny żywności praktycznie nie zmie-

niły się, mimo tego że wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw realnie wzrosły w tym czasie o 6,3%.

Mimo znaczących podwyżek cen skupu w 2010 r., a także w 2009 r. ich spadki w 2008 r. były tak głębokie, że skumulowany wskaźnik zmian cen skupu w 3-leciu 2008-2010 wyniósł tylko 106,2%. W tym czasie środki produkcji zdrożały na poziomie detalu o 19%, żywność o 10,8%, przy 11% inflacji i 18% wzroście nominalnych wynagrodzeń. Realny indeks cen skupu w latach 2008-2010 wyniósł więc tylko 95,7%, co oznacza ich realną obniżkę o 4,3%. W tym czasie środki produkcji realnie zdrożały o 7,2%, wynagrodzenia wzrosły o 6,3%, a realne ceny detaliczne żywności praktycznie nie zmieniły się.

Najsilniejszy wzrost cen, bo w granicach 51-105% dotyczył zbóż, których zbiory w 2010 r. (27,3 mln t) były o około 8,5% niższe niż w bardzo dobrym pod tym względem 2009 r. W porównaniu do średnich zbiorów w poprzednich 5 latach zbiory te były o ponad 1% wyższe. Mimo wysokich zapasów początkowych ceny zbóż po zbiorach drastycznie wzrosły. Na znaczący wzrost cen skupu zbóż wpływ wywarła przede wszystkim destabilizacja rynku światowego, wywołana z jednej strony rosnącym zużyciem, a z drugiej spadkami zbiorów w wielu krajach eksporterskich. Wpływ bilansu krajowego wydaje się znacznie mniejszy. Spadek zbiorów zbóż miał miejsce w całej Europie, a zwłaszcza w Rosji i na Ukrainie, a także w Kanadzie i Australii, przy ograniczonych zapasach interwencyjnych w UE. Nałożyło się na to zwiększone zainteresowanie funduszy kapitałowych rynkami towarowymi oraz wprowadzenie zakazu eksportu zbóż (lub ich czasowe administracyjne ograniczenie w krajach zagrożonych destabilizacją rynku wewnętrznego (Rosja, Ukraina). Z podobną sytuacją mieliśmy do czynienia w 2007 r., kiedy ceny zbóż również były bardzo wysokie, mimo dobrych zbiorów krajowych. Trzeba jednak podkreślić, że bardzo wysokie podwyżki cen zbóż nastąpiły po dwóch latach bardzo niskich cen, które w ciągu poprzednich 2 lat spadły o 47-55%. W rezultacie, przy gwałtownych wahaniach cen zbóż w kolejnych latach ich ceny w grudniu 2010 r. były o 3-10% niższe niż w grudniu 2007 r. kiedy miały równie wysoki poziom. Realnie ceny skupu zbóż w grudniu 2010 r. były o 13-19% niższe niż w grudniu 2007 r.

Spadkowi cen zbóż w 3-leciu 2008-2010 towarzyszył blisko 15% wzrost cen skupu ziemniaków, na co wpłynęło przede wszystkim dostosowanie produkcji ziemniaków do wymogów rynku oraz regulacje rynku skrobi. W latach 2008-2010 powierzchnia uprawy ziemniaków zmalała o 11% do 491 tys. ha, a zbiory ziemniaków o prawie 17% do niespełna 9 mln t. W rezultacie ceny skupu ziemniaków systematycznie rosną. W 2010 r. ceny skupu ziemniaków wzrosły w porównaniu z grudniem 2009 r. tylko o 2,8%, ponieważ znaczącą część skupowanych ziemniaków stanowiły ziemniaki skrobiowe, których ceny są stabilizowane metodami administracyjnymi w ramach regulacji rynku

**Jadwiga
Seremak-Bulge**

skrobi. Warto dodać, że wahania cen skupu ziemniaków są zdecydowanie mniejsze niż cen targowiskowych ziemniaków, których dynamika jest porównywalna ze zbożami.

Dynamicznemu wzrostowi cen zbóż w 2010 r. towarzyszyły znacznie mniejsze podwyżki cen żywca, w tym zwłaszcza trzody chlewnej i drobiu oraz produktów zwierzęcych.

Geny żywca wieprzowego w ciągu 12 miesięcy 2009 r. w porównaniu z grudniem 2009 r. wzrosły zaledwie o 0,3%. Opłacalność chowu trzody chlewnej mierzona relacjami cen żywca wieprzowego do zbóż zmalała więc z około 11-12:1 do 6:1 w przypadku żyta, oraz z 10-11:1 do około 6:1 w przypadku jęczmienia. Kolejne załamanie opłacalności chowu trzody chlewnej grozi więc zahamowaniem odbudowy pogłowia trzody chlewnej, chociaż nominalny wzrost cen skupu żywca wieprzowego w 3-leciu 2008-2010 wyniósł prawie 16%, a realnie 4,4%. Pamiętać bowiem trzeba, że 34% wzrost cen żywca wieprzowego w 2008 r. nastąpił po trzech latach niskich cen.

Trudna sytuacja jest również na rynku drobiu, chociaż ceny skupu w 2010 r. wzrosły w ciągu 12 miesięcy 2010 r. o 3,7%, a więc niewiele mniej niż w 2009 r. Jednakże przy znacznie mniejszych wahaniami wzrost cen drobiu w 3-leciu 2008-2010 wyniósł łącznie niespełna 3%, a realnie drób staniał w tym czasie o 7,4%. Niskie ceny drobiu w relacji do wieprzowiny oraz dynamiczny rozwój tej produkcji są więc istotnym czynnikiem wpływającym na ceny detaliczne mięsa oraz hamulcem rozwoju produkcji wieprzowiny.

W 2010 r. o ponad 11% wzrosły ceny skupu żywca wołowego, czemu towarzyszył spadek cen cieląt prawie o 22%. Wpłynął na to rosnący niedobór wołowiny na rynku unijnym oraz uzyskiwanie coraz wyższych cen w eksporcie tego gatunku mięsa, przy malejącym zainteresowaniu ze strony starych krajów członkowskich importem cieląt i młodego bydła z Polski. Ceny skupu żywca wołowego od akcesji rosną szybciej niż innych rodzajów żywca, a okresy załamania cen były dotychczas znacznie krótsze i nie tak głębokie. W 3-leciu 2008-2010 było w skupie zdrożało o prawie 32%, a realnie prawie o 19%, a więc najsilniej ze

wszystkich podstawowych surowców rolniczych. Oczekiwać więc należy w najbliższej przyszłości rosnącego zainteresowania chowem bydła mięsnego, mimo tego że dynamicznie rosną także ceny skupu mleka. Eksport wołowiny będzie bowiem bardziej opłacalny niż wywóz cieląt.

W ciągu 12 miesięcy 2010 r. ceny skupu mleka wzrosły o 12,8%, po bardzo głębokim załamaniu w 2008 r. Mimo znaczących podwyżek cen w latach 2009-2010 ceny skupu mleka nie powróciły jednak do poziomu z grudnia 2007 r., a realny indeks cen dla mleka w latach 2008-2010 był jednym z najniższych i wyniósł niespełna 81%.

2. W styczniu 2011 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nadal były korzystne, aczkolwiek stopniowo pogarszają się. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) w styczniu przekraczał 101 punktów i był wyraźnie lepszy niż przed rokiem, chociaż od listopada maleje. Wpłynęło na to wyjątkowo pogorszenie wyrównanego wskaźnika nożyc cen, bowiem wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu pozostał na poziomie poprzedniego miesiąca (101,1). O spadku wyrównanego wskaźnika nożyc cen zdecydowały przeniesione skutki październikowych obniżek cen skupu oraz przyspieszenie dynamiki wzrostu cen środków produkcji. Jednakże ciągle dynamika podwyżek cen środków produkcji nadal wyraźnie ustępuje dynamice podwyżek cen skupu podstawowych surowców rolniczych. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu utrzymał się na poziomie poprzedniego miesiąca, mimo sezonowej obniżki indeksu produkcji przemysłu spożywczego. Skompensowała to bowiem poprawa wyrównanego indeksu wynagrodzeń i cen żywności. Warto dodać, że wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego w styczniu był o 1,6 pkt. proc. wyższy, a wskaźnik potencjalnego popytu o ponad 1 pkt. proc. wyższy niż przed rokiem.

Do nowych zbiorów rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nie powinny znacząco pogorszyć się, aczkolwiek w miarę zbliżania się do początku nowego sezonu wegetacyjnego ceny środków produkcji będą rosły z coraz większą dynamiką.

Tab. 1. Skumulowane wskaźniki zmian cen skupu (grudzień roku poprzedniego = 100)

Wyszczególnienie	2010	2009	2008	2007	2008 – 2010	
					XII 2007=100	Indeks cen realnych
Wynagrodzenia	105,4	106,6	105,0	107,2	118,0	106,3
Towary i usługi konsumpc.	103,1	103,7	103,8	104,0	111,0	100,0
Żywność	103,9	103,6	102,9	107,6	110,8	99,8
Środki produkcji	103,8	96,6	118,7	108,5	119,0	107,2
w tym nawozy mineralne	98,0	80,0	176,2	116,1	138,1	124,5
pestycydy	102,8	107,1	113,7	100,7	125,2	112,8
bezp.nośniki energii	111,8	100,7	102,7	106,3	115,6	104,2
maszyny	103,6	103,8	104,7	106,7	112,6	101,5
materiały budowlane	103,2	93,7	101,5	113,7	98,1	88,4
Nożyce cen koszyka skupu	111,5	108,6	73,7	116,2	89,2	*
Koszyk skupu	115,7	104,9	87,4	126,1	106,2	95,7
w tym pszenica	165,4	100,2	58,5	140,4	97,0	87,4
Żyto	205,3	84,8	53,7	129,9	96,5	84,2
Jęczmień	167,8	78,8	67,9	145,3	89,8	80,9
Kukurydza	151,5	119,4	51,9	128,4	93,9	84,6
Ziemniaki	102,8	104,2	107,1	86,1	114,7	103,4
Bydło	111,2	112,3	105,6	97,8	131,9	118,8
Trzoda chlewna	100,3	86,2	134,0	102,0	115,9	104,4
Drób	103,7	103,8	95,4	120,9	102,7	92,6
Ciełeta	78,5	119,3	97,2	89,8	91,1	82,1
Mleko	112,8	117,9	67,3	134,4	89,5	80,7

* dane wstępne

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS.

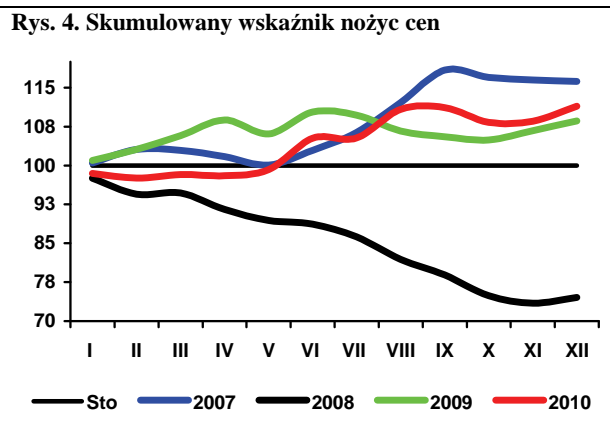
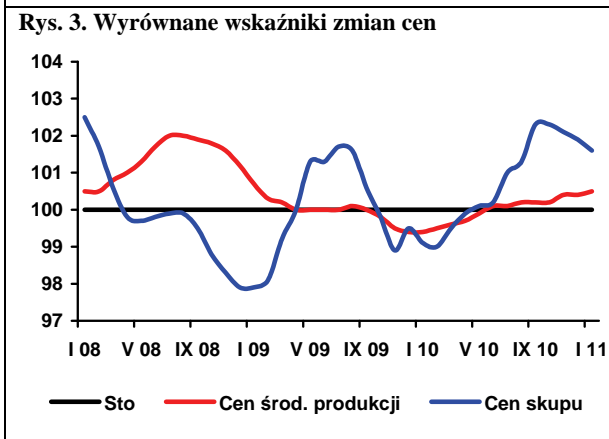
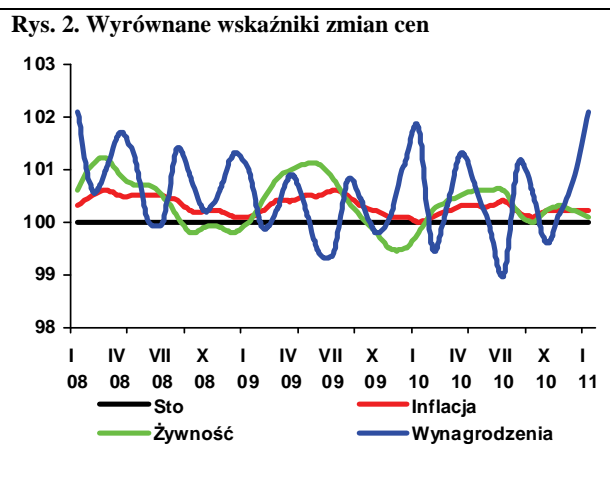
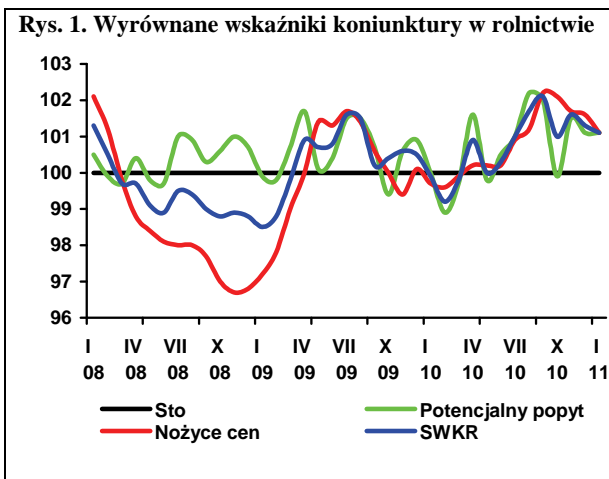
Tab. 2. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	I 11	XII 10	XI 10	X 10	IX 10	VIII 09	I 10
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	101,1	101,3	101,6	101,0	102,1	101,7	99,9
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,1	101,1	101,5	99,9	102,0	102,2	100,0
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	101,1	101,6	101,7	102,1	102,2	101,2	99,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	101,6	101,9	102,1	102,3	102,3	101,3	99,1
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,5	100,4	100,4	100,2	100,2	100,2	99,4
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,1	100,0	99,9	100,0	100,2	100,0	100,2
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	102,0	100,7	100,0	99,4	100,7	100,8	102,0
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,5	101,5	102,4	99,5	103,5	103,8	98,9

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, zwierzę ogółem w tym zwierzę wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

**Marcin
Krzemiński**

Rynek zbóż w sezonie 2010/11 znajduje się pod presją popytu, co skutkuje wzrostami cen. Bieżąca produkcja zbóż w Argentynie i Australii jest oceniana na wyższą niż przed rokiem, jednak to nie wystarcza do zaspokojenia rosnącego popytu, zwłaszcza przy spadku zbiorów w Brazylii i RPA. Ceny światowe osiągnęły nienotowane wcześniej poziomy. Ewentualnego spadku cen można oczekiwać po opublikowaniu pierwszych prognoz dotyczących nowych zbiorów w USA, Europie i krajach WNP, które to regiony są głównym źródłem podaży zbóż na półkuli północnej.

Według ocen USDA ze stycznia 2011 r. światowa produkcja pszenicy w sezonie 2010/11 wyniesie 646 mln ton (683 mln ton w sezonie poprzednim), a zbóż paszowych 1084 mln ton (1107 mln ton). Prognozy te są niższe od opublikowanych w grudniu. Wyższe będą zbiory kukurydzy, ale zmniejszą zbiory jęczmienia, owsa i żyta. Według tych szacunków w krajach UE zebrano 137 mln ton pszenicy oraz 139 mln ton zbóż paszowych, w tym 55 mln ton kukurydzy, 53 mln ton jęczmienia, 7,6 mln ton owsa i 7,8 mln ton żyta. Według tych ocen w Polsce zbiory pszenicy wyniosły 9,50 mln ton, a zbóż paszowych – 17,66 mln ton, czyli o ok. 10% mniej niż w 2009 r. Ze względu na spadek zbiorów w Rosji Polska stała się w bieżącym sezonie największym producentem żyta na świecie.

W Polsce, według wynikowego szacunku zbiorów opublikowanego przez GUS w grudniu 2010 r., zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oceniono na 25,5 mln ton, a kukurydzy na 1,7 mln ton. Łączne zbiory zbóż wyniosły 27,3 mln ton i były o 8,3% mniejsze niż przed rokiem. Pod nowe zbiory jesienią zasiano mniej zbóż ozimych niż rok wcześniej, a stan zasiewów przed zimą był nieco gorszy.

W ciągu sześciu pierwszych miesięcy sezonu 2010/11 (drugie półrocze 2010 r.) skup ziarna zbóż wyniósł 4,09 mln ton (o 10% więcej niż przed rokiem). Zwiększył się skup pszenicy, jęczmienia i pszenżyta, a spadł skup żyta. W październiku i listopadzie 2010 r. skupiono natomiast aż o połowę więcej kukurydzy niż rok wcześniej.

Mniejszy niż w poprzednim sezonie jest handel zagraniczny zbożami. Od lipca do października 2010 r. z kraju wywieziono 834 tys. ton ziarna zbóż, w tym 445 tys. ton pszenicy i 124 tys. ton jęczmienia. Pszenicę sprzedawaliśmy przede wszystkim do Niemiec. Kraj ten był również głównym odbiorcą polskiego jęczmienia, żyta i kukurydzy. Import ziarna zbóż wyniósł 368 tys. ton, w tym 215 tys. ton pszenicy. Pszenicę sprowadzaliśmy z Czech, Słowacji, Danii i Niemiec, jęczmień z Czech, Niemiec i Szwecji, a kukurydzę z Argentyny, Węgier i Słowacji.

Sytuacja na światowym rynku zbóż sprzyja utrzymywaniu się wysokich cen. Przyczyniły się do tego także niskie zbiory w krajach WNP i wstrzymanie, bądź ograniczenie przez te kraje, eksportu ziarna. Wysokie ceny zbóż na świecie przełożyły się na ceny zbóż w Polsce. Według notowań MRIRW w Polsce od końca czerwca 2010 r. do końca stycznia 2011 r. najbardziej wzrosły ceny żyta (o ponad 120%), owsa (trzykrotnie) i jęczmienia (prawie dwukrotnie). W mniejszym stopniu zdrożały pszenica (o 70%), kukurydza (o 43%) i pszenżyto (84%). Według danych GUS średnie ceny skupu pszenicy w grudniu 2010 r. były o 47%, a żyta o 72% wyższe niż w czerwcu. Działania interwencyjne w bieżącym sezonie ograniczą się wyłącznie do sprzedaży zapasów, głównie jęczmienia.

Wzrost cen zbóż wpłynął na zwiększenie cen produktów zbożowych na poziomie zbytu, zwłaszcza w ostatnim miesiącu 2010 r. W styczniu 2011 r. ceny zbytu mąki pszennej piekarniczej były o 70% wyższe niż w czerwcu 2010 r., a mąki żytniej zwiększyły się prawie dwukrotnie. Rosną ceny detaliczne pieczywa oraz innych produktów zbożowych. Wzrósł udział ceny zboża w cenie pieczywa (15% w grudniu 2010 r., wobec ok. 9% w całym sezonie 2009/10).

W związku z wysokimi cenami zbóż wzrastają również ceny pasz i w najbliższym czasie ceny te nadal będą rosnąć. Mimo to atrakcyjność cenowa pasz względem zbóż jest wyższa.

W bieżącym sezonie wyższa niż przed rokiem jest produkcja mąki żytniej i makaronu, spadła natomiast produkcja mąki pszennej. Zwiększyła się produkcja mieszanek dla zwierząt i pieczywa, przy niewielkim spadku przemiatów.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		skup				targowiska				
2009	I-XII	482,6	327,4	442,8	408,0	573,0	455,3	527,8	483,0	X
2010	I-XII	594,0	406,9	.	.	649,1	485,8	578,8	492,2	X
2009	I-VI	505,5	366,9	481,6	457,2	603,6	496,2	565,7	522,0	X
2010	I-VI	479,5	327,3	500,0	409,7	556,2	410,2	501,8	429,1	X
2009	VII	522,8	352,7	627,7	396,9	571,1	451,1	516,2	481,9	X
	VIII	451,4	291,5	547,2	390,2	547,3	411,4	494,1	454,3	X
	IX	462,4	283,8	481,5	396,9	537,5	420,6	487,8	446,8	X
	X	456,3	284,6	410,4	384,9	532,8	404,5	478,2	434,5	X
	XI	460,4	297,3	376,7	393,9	531,2	396,7	482,6	423,4	424,73
	XII	471,5	301,5	438,6	390,4	533,9	401,8	480,7	423,3	423,51
2010	I	495,0	323,9	487,1	428,7	552,1	419,3	497,0	435,8	418,15
	II	478,5	331,0	495,5	418,1	557,2	412,1	500,2	423,0	414,20
	III	454,3	322,4	496,2	414,5	548,5	408,5	499,6	424,9	403,24
	IV	448,2	332,9	480,9	397,8	549,5	399,1	499,8	423,6	402,79
	V	472,1	341,1	516,6	403,3	537,5	398,9	488,4	417,5	423,57
	VI	530,0	360,3	559,5	423,3	592,4	423,3	525,5	449,9	X
	VII	549,9	366,9	587,9	445,0	598,6	426,2	534,8	451,1	X
	VIII	647,8	456,6	645,6	534,8	685,8	493,7	590,8	506,0	X
	IX	688,3	540,7	736,6	575,4	765,9	576,9	663,9	565,4	X
	X	690,9	584,6	609,7	608,6	786,4	613,2	695,5	584,5	X
	XI	708,9	589,3	630,1	616,8	794,0	616,4	715,6	601,4	400,49
	XII	779,7	619,1	664,5	655,0	820,8	642,5	734,9	623,3	404,82
2011	I ^a	875,8	761,2	855,0	815,0	939,9	700,8	853,9	705,5	394,79

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2009	I-XII	4356,5	1239,1	749,5	632,8	279,1	496,4	6304,9	2229,4	700,0
2010	I-XII	4516,9	.	666,1	.	.	.	6577,2	.	.
2009	I-VI	1937,8	531,0	296,9	158,9	91,5	163,0	2581,5	902,5	254,7
2010	I-VI	1649,9	614,5	314,7	263,2	107,4	233,8	2489,7	1115,9	287,2
2008/09		3977,2	1090,3	634,3	530,6	196,2	341,8	5534,1	1804,6	656,7 ^b
2009/10		4068,7	1322,6	767,3	737,1	295,0	567,3	6213,0	2442,8	768,4 ^b
	X	387,0	105,7	59,8	47,0	22,4	48,1	546,0	186,3	115,7
	XI	328,5	97,9	69,1	45,4	17,4	45,5	492,8	180,4	168,1
	XII	270,7	85,8	54,1	39,1	23,8	37,9	406,5	157,5	98,8
2010	I	241,8	78,2	48,6	29,7	13,4	34,2	357,6	151,9	38,5
	II	290,8	115,3	54,6	37,6	16,2	45,2	433,9	200,1	57,0
	III	290,3	110,4	60,6	35,1	15,7	45,5	437,7	201,6	67,8
	IV	237,9	97,7	61,9	60,1	23,0	40,2	404,7	194,0	38,3
	V	295,4	97,0	47,1	68,0	14,3	33,2	448,1	169,1	47,8
	VI	293,7	116,0	41,9	32,6	24,8	35,5	407,9	199,2	37,8
	VII	168,1	65,2	43,6	107,2	51,5	30,2	352,5	168,5	45,9
	VIII	914,3	408,5	113,3	165,0	60,5	138,3	1343,5	646,4	26,8
	IX	693,4	296,1	81,7	76,3	32,1	71,9	934,4	430,3	25,8
	X	462,8	231,0	55,8	47,3	24,6	58,4	631,1	332,8	190,2
	XI	358,6	166,9	33,1	37,1	18,8	46,1	479,7	246,3	239,3
	XII	269,8	.	23,8	.	.	.	346,2	.	.

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2009	I-XII	1837,8	1718,7	137,0	889,0	134,7	5790,8
2010		.	1471,3	143,1	.	148,5	.
2007 ^b	I-XII	2746,2	2400,1	233,6	1523,0	155,3	6993,3
2008 ^b	I-XII	2432,1	2065,4	218,0	1692,2	153,1	7128,8
2009 ^b		2780,7	2232,6	217,6	1670,3	181,3	7254,9
2009	I-VI	899,5	836,1	69,8	437,3	66,4	2802,8
2010	I-VI	990,4	726,7	72,8	443,2	73,4	3246,9
2009	VII	152,4	146,0	11,60	76,2	11,44	498,5
	VIII	147,9	137,1	9,94	74,1	9,61	465,3
	IX	163,3	151,6	11,62	74,3	11,59	494,0
	X	168,0	158,0	11,43	78,0	12,83	514,0
	XI	160,0	151,3	11,56	72,5	11,70	497,5
	XII	146,7	138,5	11,07	76,6	11,11	518,7
2010	I	164,6	117,8	12,29	71,3	11,61	528,0
	II	157,4	116,8	11,36	69,9	11,82	484,0
	III	182,6	135,3	12,65	76,6	13,09	558,8
	IV	150,4	111,1	11,69	75,5	10,52	556,1
	V	164,6	122,7	12,39	74,6	13,01	552,8
	VI	170,7	122,9	12,42	75,3	13,31	567,3
	VII	152,1	117,2	11,56	77,4	11,76	556,1
	VIII	180,6	132,6	12,01	76,7	12,26	569,2
	IX	189,3	130,1	12,34	79,0	13,85	571,6
	X	162,6	118,7	11,52	80,3	13,01	591,0
	XI	169,6	126,1	10,88	76,3	11,97	570,6
	XII	.	120	12,0	.	12,3	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2008	I-XII	375,4	81,6	26,9	87,0	612,7	1154,9	54,8	286,6	837,7	2388,5
2009	I-XII	2007,8	589,4	69,5	225,1	2913,7	597,3	5,8	147,2	356,2	1125,5
2009	I-VI	1143,4	274,8	9,6	107,2	1542,1	229,0	3,1	77,2	187,2	505,3
2010	I-VI	278,1	184,1	9,8	76,5	572,2	347,4	1,6	47,9	110,6	514,5
2008/09		1422,0	346,9	30,7	181,1	1993,3	813,5	19,3	195,4	529,4	1585,3
2009/10		1142,5	498,6	69,7	194,4	1943,8	715,7	4,3	118,0	279,5	1134,7
2009	X	117,32	75,11	2,35	27,81	229,1	65,28	0,10	9,33	36,85	112,7
	XI	110,50	60,44	0,73	35,90	208,0	56,70	0,34	11,86	37,92	109,0
	XII	92,25	48,65	0,85	22,95	167,4	60,58	0,65	9,18	26,78	99,1
2010	I	81,60	39,65	0,08	10,34	167,7	70,50	0,13	6,80	24,95	103,7
	II	38,08	34,37	0,37	12,36	106,5	66,74	0,00	10,85	23,09	101,9
	III	26,56	45,51	0,69	7,80	101,5	69,46	0,31	8,92	21,13	101,1
	IV	24,82	28,13	4,87	10,62	86,6	51,73	0,15	8,91	17,33	79,0
	V	38,75	25,55	1,81	23,75	105,4	51,55	0,19	9,83	21,51	84,4
	VI	105,47	29,32	3,80	17,55	174,3	86,50	0,96	16,51	17,68	123,4
	VII	29,34	17,77	27,80	24,42	111,8	51,07	0,21	18,31	16,92	109,8
	VIII	80,39	18,39	29,36	7,93	162,9	65,79	0,97	12,24	7,30	86,8
	IX	165,89	35,05	25,07	6,20	261,8	56,93	0,73	18,38	22,34	99,5
	X	169,02	60,04	41,90	7,31	297,7	40,97	0,49	12,20	17,49	72,3

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2010 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysik granulki	ziarno obrobione inaczej	slód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysik granulki	ziarno obrobione inaczej	slód
2008 I-XII	29,2	6,1	9,9	7,5	28,2	34,8	14,8	26,6	34,6	252,2
2009 I-XII	91,7	6,7	12,4	10,2	44,2	30,9	14,4	27,3	38,3	214,3
2009 I-VI	36,5	3,2	6,4	5,9	25,0	15,6	7,2	13,7	18,7	114,8
2010 I-VI	32,4	4,2	5,6	2,6	24,0	14,2	4,8	11,9	20,7	113,8
2008/09	52,2	6,2	11,1	9,1	37,8	32,4	13,0	26,7	35,4	230,6
2009/10	87,6	7,8	11,6	6,9	43,1	29,5	11,9	25,5	40,3	213,3
2009 X	16,79	0,87	1,02	0,90	4,42	2,81	1,50	2,42	3,55	14,85
XI	7,93	0,48	0,95	0,74	3,06	2,88	1,23	2,24	3,20	11,27
XII	7,15	0,67	0,96	0,57	1,34	2,56	1,17	2,08	2,20	15,26
2010 I	6,91	0,78	1,29	0,61	2,03	3,11	1,19	2,06	3,64	14,00
II	6,98	0,84	1,04	0,55	2,16	3,12	1,17	2,14	4,61	13,66
III	7,04	1,47	1,27	0,67	5,48	3,54	1,25	2,24	3,95	19,24
IV	5,99	0,95	1,07	0,52	4,02	3,45	0,64	1,92	3,98	23,86
V	6,36	0,69	0,94	0,33	5,51	2,64	1,18	2,39	3,66	21,89
VI	6,48	0,68	1,25	0,33	5,63	3,84	1,40	2,00	4,91	22,36
VII	6,18	0,69	1,33	0,55	4,59	3,89	1,48	2,15	3,80	26,61
VIII	5,66	0,75	0,98	0,65	3,30	5,25	1,20	2,89	3,61	20,60
IX	5,81	0,65	1,17	0,74	3,67	4,72	1,44	1,99	2,95	16,11
X	5,99	0,34	1,23	0,60	3,50	5,11	1,17	2,39	4,70	13,88

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2010 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2008 I-XII	10,5	65,0	217,4	103,6	86,0	67,8	13,6	92,9	250,0	107,1
2009 I-XII	23,6	71,2	217,6	132,9	68,9	66,2	16,8	89,3	249,5	108,4
2009 I-VI	10,0	35,7	106,2	66,0	36,0	35,1	8,4	44,4	110,8	54,4
2010 I-VI	13,0	39,8	106,5	61,2	37,3	23,7	7,9	37,6	145,7	48,4
2008/09	15,9	68,1	216,7	119,5	74,7	76,9	15,0	93,9	233,2	110,6
2009/10	26,6	75,3	217,8	128,1	70,2	54,8	16,4	82,5	284,4	102,4
2009 X	2,57	6,59	20,70	10,72	5,94	4,12	1,25	8,47	25,43	8,74
XI	2,60	5,50	19,12	10,64	5,77	4,73	1,40	7,21	21,86	10,00
XII	2,72	5,20	16,21	12,11	5,92	10,11	1,27	6,34	23,22	7,80
2010 I	2,05	6,50	15,49	7,36	9,26	3,69	1,12	6,38	24,12	10,88
II	2,86	6,57	18,20	9,51	10,80	4,11	1,47	6,80	23,61	8,99
III	3,04	7,80	22,20	11,28	11,48	4,40	1,92	8,38	28,15	8,85
IV	2,44	6,70	18,77	11,33	8,44	4,64	1,38	7,08	23,88	6,57
V	2,43	7,60	18,57	11,07	9,88	4,63	1,47	7,03	28,52	12,80
VI	2,28	7,48	20,37	13,09	9,74	4,62	1,09	7,06	27,94	9,03
VII	2,29	6,02	18,26	11,29	9,72	4,32	1,72	7,78	24,41	9,14
VIII	1,77	7,03	20,06	10,32	10,71	4,95	1,00	7,30	26,15	10,16
IX	2,20	6,67	22,10	12,80	12,09	4,90	1,66	8,81	24,60	10,82
X	1,38	7,74	19,61	12,58	10,02	6,47	1,44	7,40	11,47	7,06

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2010 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2009	I-XII	0,84	1,94	1,37	3,64	3,16	3,76	4,10	4,80
2010	I-XII	1,01	1,92	1,32	3,64	3,24	3,86	4,25	4,95
2009	I-VI	0,84	1,97	1,45	3,64	3,16	3,74	4,09	4,83
2010	I-VI	0,81	1,86	1,24	3,62	3,15	3,74	4,10	4,81
2009	VII	0,85	1,94	1,40	3,68	3,17	3,76	4,11	4,83
	VIII	0,85	1,92	1,33	3,66	3,16	3,78	4,13	4,78
	IX	0,84	1,92	1,30	3,64	3,16	3,76	4,11	4,77
	X	0,84	1,90	1,27	3,60	3,15	3,78	4,10	4,78
	XI	0,82	1,89	1,24	3,60	3,15	3,76	4,10	4,77
	XII	0,83	1,88	1,23	3,62	3,15	3,76	4,10	4,76
2010	I	0,82	1,88	1,22	3,62	3,16	3,74	4,10	4,78
	II	0,82	1,88	1,24	3,60	3,17	3,74	4,11	4,78
	III	0,81	1,86	1,24	3,62	3,14	3,76	4,09	4,81
	IV	0,79	1,85	1,25	3,64	3,15	3,74	4,09	4,81
	V	0,79	1,86	1,24	3,64	3,15	3,74	4,09	4,84
	VI	0,85	1,85	1,25	3,64	3,14	3,74	4,11	4,84
	VII	0,88	1,83	1,26	3,64	3,14	3,74	4,11	4,84
	VIII	1,18	1,84	1,36	3,62	3,18	3,76	4,18	4,85
	IX	1,32	1,96	1,41	3,64	3,38	4,02	4,44	5,08
	X	1,31	2,05	1,43	3,66	3,42	4,14	4,51	5,24
	XI	1,26	2,07	1,45	3,68	3,42	4,14	4,53	5,28
	XII	1,30	2,09	1,50	3,74	3,42	4,16	4,66	5,27

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2009	I-XII	1131,8	1241,2	1820,0	993,0	1447,8	1262,8	1944,0
2010	I-XII	1171,0	1254,3	1831,6	966,4	1444,6	1259,1	2004,8
2009	I-VI	1118,5	1234,6	1820,1	1015,5	1452,5	1270,3	1903,5
2010	I-VI	1134,9	1224,0	1813,7	938,5	1424,6	1236,6	1977,6
2009	VII	1160,7	1271,0	1837,6	1005,4	1457,9	1276,3	2004,2
	VIII	1151,0	1279,4	1835,0	996,9	1458,4	1275,8	2002,9
	IX	1157,1	1251,0	1814,7	980,5	1449,3	1262,4	1985,0
	X	1147,7	1235,5	1800,6	958,3	1434,2	1245,2	1973,4
	XI	1127,4	1225,1	1818,3	943,2	1430,3	1236,9	1972,1
	XII	1126,9	1224,6	1813,5	939,0	1428,6	1235,5	1969,6
2010	I	1127,0	1228,9	1811,7	945,3	1432,4	1238,7	1971,5
	II	1125,6	1224,9	1814,6	942,2	1437,5	1242,1	1978,0
	III	1131,0	1226,3	1822,4	939,0	1429,2	1238,6	1979,6
	IV	1136,9	1219,8	1821,8	932,0	1416,6	1233,6	1975,0
	V	1135,0	1219,9	1802,3	934,1	1414,8	1231,3	1977,9
	VI	1154,1	1223,9	1809,3	938,2	1417,1	1235,4	1983,8
	VII	1178,1	1235,2	1825,2	951,9	1426,2	1244,3	1994,6
	VIII	1179,8	1247,7	1824,5	967,0	1437,9	1256,3	2006,2
	IX	1200,3	1280,6	1843,0	987,3	1464,0	1278,3	2028,1
	X	1222,1	1298,1	1850,4	999,5	1479,9	1293,9	2042,5
	XI	1220,3	1315,2	1866,8	1014,4	1483,9	1299,9	2050,7
	XII	1242,2	1330,5	1886,7	1045,7	1495,6	1316,8	2069,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2009	VII	2,229	2,553	4,443	0,739	2,536	5,055	2,738
	VIII	2,423	2,665	4,868	0,744	2,456	4,935	2,660
	IX	2,331	2,696	4,719	0,757	2,351	4,760	2,560
	X	2,369	2,692	4,879	0,801	2,138	4,404	2,475
	XI	2,378	2,693	4,971	0,881	2,105	4,402	2,278
	XII	2,337	2,676	4,902	0,931	1,970	4,132	2,289
2010	I	2,254	2,594	4,702	0,907	1,887	3,935	2,262
	II	2,286	2,580	4,800	0,908	1,830	3,842	2,247
	III	2,299	2,606	4,846	0,903	1,879	3,962	2,344
	IV	2,335	2,578	4,949	0,889	1,808	3,830	2,308
	V	2,342	2,632	4,958	0,890	1,906	4,036	2,361
	VI	2,216	2,392	4,687	0,884	2,208	4,669	2,519
	VII	2,233	2,383	4,680	0,871	2,166	4,538	2,531
	VIII	1,959	2,097	4,064	0,879	2,228	4,623	2,629
	IX	1,711	1,911	3,516	0,888	2,091	4,295	2,575
	X	1,630	1,882	3,331	0,915	1,890	3,862	2,385
	XI	1,646	1,869	3,327	0,943	1,858	3,756	2,271
	XII	1,628	1,822	3,222	0,952	1,879	3,720	2,267

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

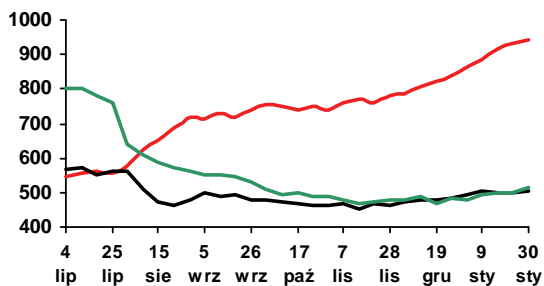
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2009	VII	117	120	112	102	91	86	93	116	124
	VIII	113	114	108	96	96	84	112	103	.
	IX	115	103	104	92	97	80	98	89	105
	X	112	105	105	98	96	86	88	95	96
	XI	118	107	108	100	99	80	90	101	98
	XII	118	111	111	100	99	84	98	102	96
2010	I	121	109	103	98	101	86	95	112	108
	II	118	112	112	95	100	87	115	112	117
	III	115	117	107	98	97	93	119	112	124
	IV	117	112	106	99	98	89	117	116	124
	V	124	115	105	103	101	87	122	117	117
	VI	132	118	120	103	107	98	125	128	108
	VII	175	143	135	186	136	95	129	161	158
	VIII	189	132	161	188	158	96	.	165	151
	IX	226	189	193	200	171	134	180	162	181
	X	209	196	199	181	170	144	146	161	192
	XI	213	202	208	184	177	145	165	157	189
	XII	229	198	213	207	188	150	183	171	181
2011	I	258	219	228	228	218	162	181	200	196

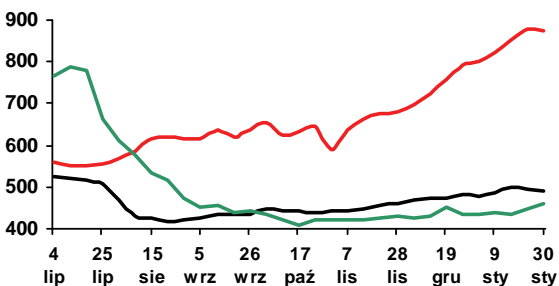
Źródło: Biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

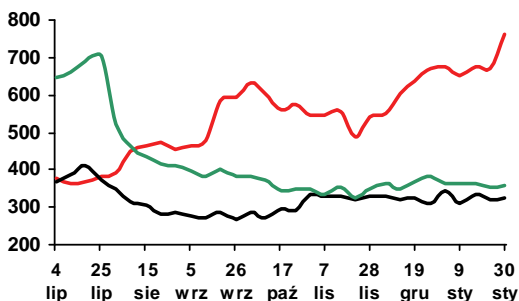
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

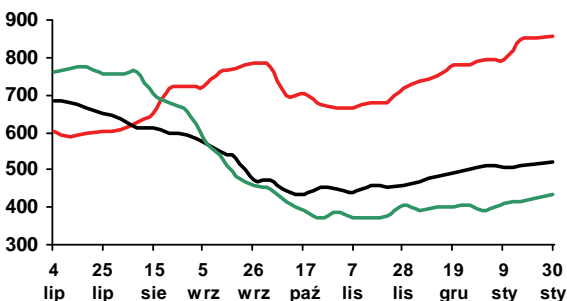
Rys. 2. Pszenica paszowa

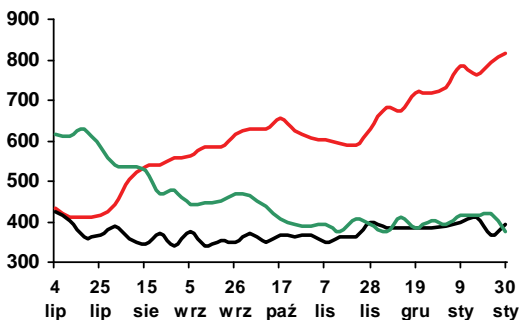
Rys. 3. Żyto paszowe

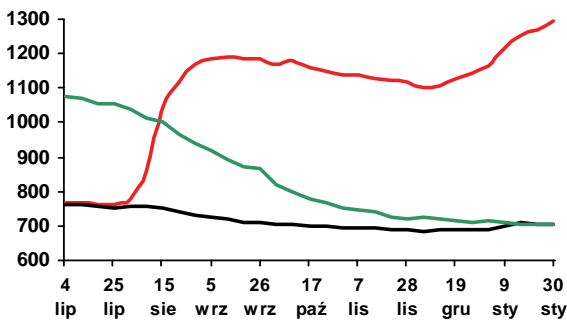
Rys. 4. Kukurydza paszowa

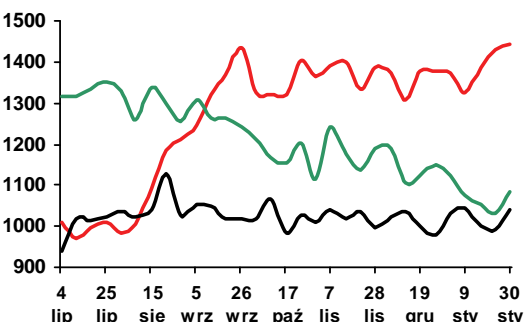
Rys. 5. Jęczmień paszowy

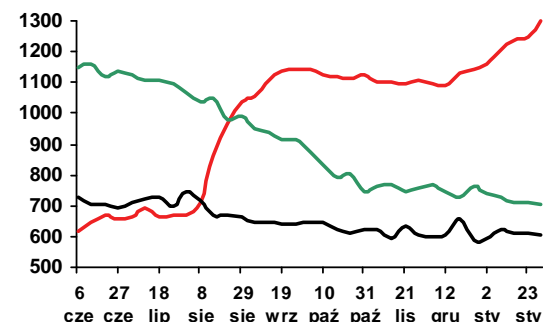
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2010/11 — 2009/10 — 2008/09 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2008-11; ZSRIR, MRiRW.

Według danych organizacji branżowych sektor cukrowniczy w sezonie 2010/2011 zakontraktował buraki cukrowe na powierzchni ok. 192 tys. ha, tj. tyle samo co przed rokiem. Zbiory buraków cukrowych szacowane są na poziomie 9,7-10 mln ton. Przy takiej podaży surowca produkcja cukru może wynieść ok. 1500 tys. ton i będzie ok. 10% mniejsza niż w sezonie 2009/2010, ale nieznacznie większa od limitu produkcyjnego (1405,6 tys. ton). W okresie do końca grudnia krajowe cukrownie wyprodukowały ok. 1295 tys. ton cukru, tj. o 5% mniej niż w analogicznym okresie przed rokiem.

Minimalna cena skupu buraków wynosi w bieżącym sezonie 26,29 EUR/tonę, a po przeliczeniu na walutę krajową (według kursu euro 3,95 zł, wobec 4,16 zł w sezonie poprzednim) wyniesie 103,97 zł/tonę i będzie o 5% niższa niż przed rokiem. Niższe będą także dopłaty cukrowe, które rekompensują plantatorom część utraconych dochodów z powodu obniżki minimalnej ceny skupu. Przewiduje się, że plantatorzy otrzymają dopłaty cukrowe w wysokości 50,37 zł/tonę buraków kwotowych, wobec 53,47 zł/tonę przed rokiem.

Konsumpcja cukru na osobę w gospodarstwach domowych wykazuje tendencję spadkową. W okresie trzech pierwszych kwartałów 2010 r. spożycie cukru na osobę spadło o 5%, a w skali całego roku możliwy jest spadek do ok. 16 kg/osobę. Powodem spadku były wysokie ceny detaliczne oraz utrwalanie się prozdrowotnego modelu konsumpcji w niektórych typach gospodarstw domowych. Rosnąca produkcja przemysłu spożywczego pozwala przypuszczać, że zużycie cukru we wtórnym przetwórstwie żywności wyniesie ok. 845 tys. ton. Reforma WPR w sektorze cukrowniczym spowodowała, że powoli wzrasta zużycie cukru w pozostałych działach gospodarki (ok. 55 tys. ton). Całkowite zużycie cukru wyniesie podobnie jak w latach poprzednich ok. 1600 tys. ton i będzie o 100-150 tys. ton większe od produkcji.

W grudniu br. utrzymała się wzrostowa tendencja cen zbytu, a powodem tego jest mniejsza podaż krajowa oraz rekordowo wysokie ceny na rynku światowym. W ciągu miesiąca ceny zbytu wzrosły o 6 7%, a w porównaniu z analogicznym okresem 2009 r. o 14-19%, a więc znacznie powyżej inflacji. W handlu detalicznym ceny cukru spadły w porównaniu do listopada o 2% do 2,88 zł/kg i były nieznacznie wyższe niż przed rokiem. Czynnikiem decydującym o spadku cen było przede wszystkim malejące spożycie w gospodarstwach domowych, a ceny na poziomie ok. 3 zł/kg stanowią istotną barierę dla popytu.

W okresie styczeń-listopad 2010 r. eksport cukru wyniósł 346 tys. ton, w tym ok. 206 tys. ton do krajów członkowskich. Bardzo dobra koniunktura na rynku światowym przyczyniła się do znaczącego wzrostu cen w handlu zagranicznym. W czwartym kwartale ceny eksportowe przekraczały 610 EUR/tonę i były najwyższe w ciągu ostatnich lat. Import cukru do Polski w analizowanym okresie wyniósł 190 tys. ton, w tym ok. 132 tys. ton z UE. Ceny importowe także były rekordowe (ok. 800 EUR/tonę).

Ceny cukru na rynku światowym są rekordowo wysokie, ale w drugiej połowie grudnia 2010 r. oraz w styczniu br. ceny zaczęły lekko spadać. W styczniu światowe ceny cukru surowego i białego zwały o około 30 USD do ok. 770 USD/tonę pod wpływem zapowiedzi większej podaży cukru trzcinowego.

Piotr Szajner

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2008	XI	431,94	447,43	348,98	571,20	575,80	448,92
	XII	519,12	653,19	326,93	565,44	602,86	412,49
2009	I	514,96	581,51	316,60	541,47	558,49	430,68
	II	598,22	617,24	337,67	527,91	530,83	447,76
	III	585,16	584,77	-	481,34	478,98	544,52
	IV	562,97	562,20	-	509,52	507,99	552,38
	V	572,12	571,74	-	504,15	547,41	448,87
	VI	597,07	596,85	-	541,71	548,84	402,86
	VII	541,39	540,94	-	524,92	524,47	594,37
	VIII	550,23	549,90	-	532,47	536,09	413,50
	IX	556,21	556,84	-	544,02	546,10	449,06
	X	515,28	515,87	-	544,38	545,06	528,03
	XI	497,13	538,54	386,76	516,57	515,31	557,93
	XII	464,89	557,13	383,25	559,88	556,48	811,27
2010	I	444,88	487,24	386,65	485,02	489,60	740,89
	II	459,20	496,94	436,34	544,50	546,24	772,52
	III	463,68	493,92	428,61	458,44	453,92	765,77
	IV	478,46	502,82	452,03	482,42	476,41	742,70
	V	482,23	521,21	415,72	535,16	528,71	726,27
	VI	484,77	503,33	453,81	415,24	441,83	278,96
	VII	503,15	517,98	459,75	372,38	749,15	349,01
	VIII	564,93	762,65	456,18	409,83	465,12	346,21
	IX	518,02	555,75	448,39	578,21	571,02	690,08
	X	561,43	562,41	-	759,39	755,30	866,58
	XI	606,56	612,19	591,66	685,12	680,30	-

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

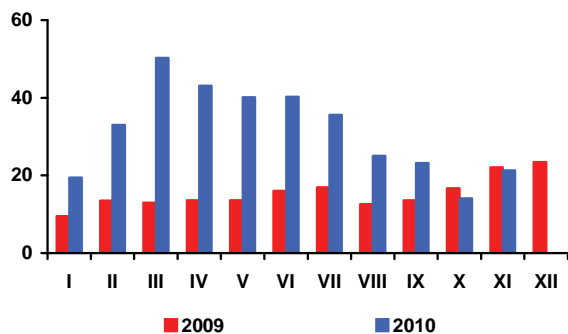
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2008	XI	2,39	2,49	2,01	2,75
	XII	2,38	2,46	2,28	2,74
2009	I	2,44	2,51	2,28	2,80
	II	2,69	2,81	2,51	2,91
	III	2,85	3,15	2,50	3,31
	IV	2,78	3,05	2,39	3,46
	V	2,68	2,83	2,39	3,44
	VI	2,65	2,75	2,44	3,36
	VII	2,63	2,64	2,33	3,25
	VIII	2,49	2,49	2,24	3,17
	IX	2,42	2,39	2,25	3,06
	X	2,31	2,34	1,85	3,01
	XI	2,22	2,25	1,84	2,89
	XII	2,14	2,21	1,82	2,82
2010	I	2,12	-	1,65	2,76
	II	2,09	-	1,62	2,71
	III	2,00	-	1,57	2,64
	IV	2,01	-	1,57	2,58
	V	2,03	2,08	1,64	2,55
	VI	2,05	2,05	1,66	2,52
	VII	2,09	2,17	1,65	2,49
	VIII	2,30	2,59	1,60	2,65
	IX	2,25	2,65	1,60	2,95
	X	2,19	2,48	1,61	2,99
	XI	2,28	2,50	1,60	2,95
	XII	2,44	2,64	1,60	2,88

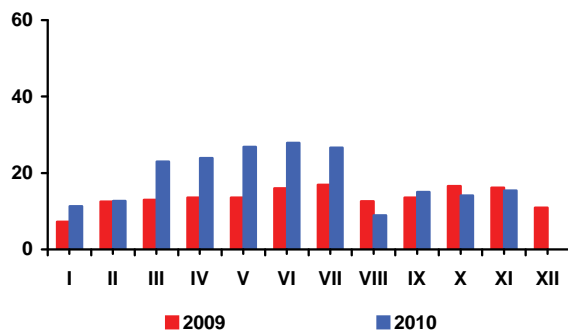
^a cenę referencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

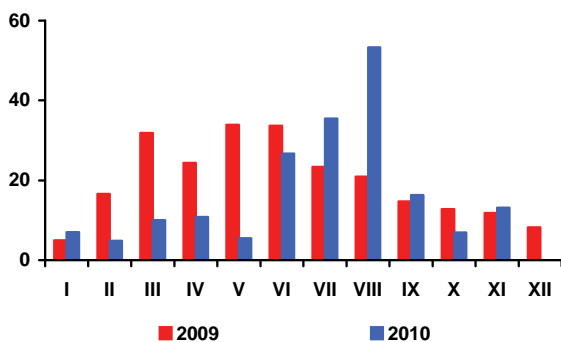
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

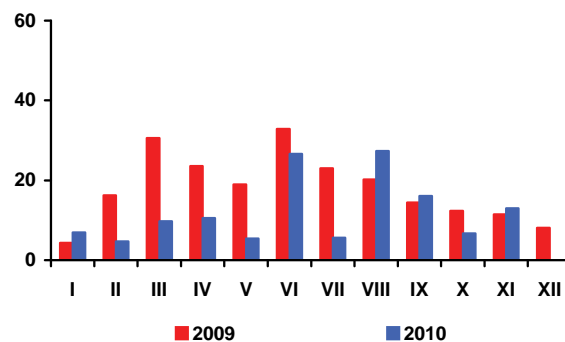
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

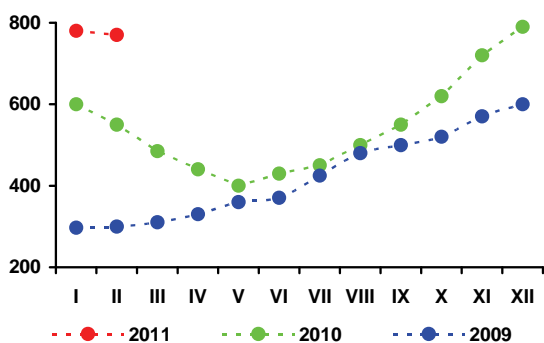
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

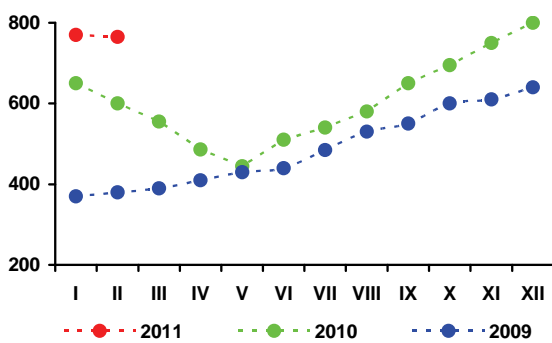
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

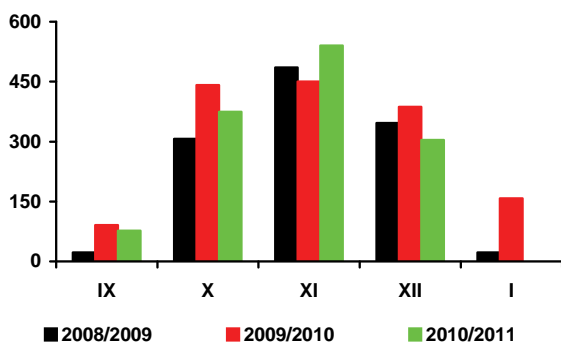
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Ewa Rosiak

Ceny nasion oleistych i produktów ich przerobu na europejskim rynku nadal rosną. Najbardziej drożeją oleje roślinne, na które dynamicznie rośnie popyt ze strony producentów biopaliw.

W europejskich portach w grudniu za rzepak płacono średnio 656 USD/tonę, tj. o 73 USD/tonę (o 12,5%) więcej niż przed miesiącem i o 241 USD/tonę (o 63,3%) więcej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 1396 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był droższy o 147 USD/tonę (o 11,8%) niż przed miesiącem i o 452 USD/tonę (o 47,9%) niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 289 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i nie zmieniła się w porównaniu z poprzednim miesiącem, lecz była o 72 USD/tonę (o 33,2%) wyższa niż przed rokiem.

W pierwszej połowie stycznia ceny rzepaku na europejskim rynku nadal wzrastały, podobnie jak ceny soi na rynku amerykańskim. Wzrastały też ceny oleju i śruty rzepakowej. W połowie stycznia ceny rzepaku, oleju i śruty rzepakowej wyniosły odpowiednio 690, 1483 i 302 USD/tonę.

Na krajowym rynku w styczniu przeciętna cena rzepaku była równie wysoka jak w grudniu i wyniosła 1678 zł/tonę. Olej rzepakowy rafinowany podrożał o 6,4% (do 3996 zł/tonę), a śruta rzepakowa o 2,7% (do 750 zł/tonę). W relacji do stycznia poprzedniego roku cena rzepaku była wyższa o ponad 47%, a oleju rzepakowego i śruty rzepakowej o ponad 42%. Do końca bieżącego sezonu ceny rzepaku i produktów ich przerobu pozostaną wysokie.

W listopadzie nieznacznie wzrósł krajowy przerób rzepaku, był jednak mniejszy niż przed rokiem. Przemysł tłuszczowy (zakłady liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) w listopadzie wyprodukował 60 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 1,6% więcej niż w poprzednim miesiącu, lecz o 7,5% mniej niż w tym samym miesiącu poprzedniego roku, a w pierwszych jedenastu miesiącach 2010 r. łącznie 576 tys. ton, tj.

o 8,2% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego (505 tys. ton) i margaryn (345 tys. ton) była odpowiednio o 23,6% i 9,4% większa. Tak duży wzrost rafinacji oleju rzepakowego wynikał, ze zwiększonego zapotrzebowania na ten surowiec na cele techniczne. Produkcja na cele spożywcze nie zmieniła się istotnie.

Listopad był trzecim miesiącem spadku eksportu rzepaku i oleju rzepakowego. Zmalał też eksport margaryn. Wzrósł tylko wywóz śruty rzepakowej. Mniejszy niż w poprzednim miesiącu był import nasion oleistych (w tym nasion rzepaku), olejów roślinnych i margaryn, a większy śrut oleistych.

Od stycznia do listopada 2010 r. wywieziono: 309 tys. ton rzepaku (o 4% więcej niż w tym samym okresie roku poprzedniego), 226 tys. ton oleju rzepakowego (o 16% więcej), 581 tys. ton śruty rzepakowej (o 5% więcej) i 96 tys. ton margaryn (o 17% więcej). Przywieziono: 2383 tys. ton śrut oleistych (o 14% więcej niż w tym samym okresie roku poprzedniego), 322 tys. ton olejów roślinnych (o 4% mniej), 337 tys. ton nasion oleistych (o 21% mniej), w tym 229 tys. ton rzepaku (o 30% mniej) oraz 56 tys. ton margaryn (o 35% więcej).

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych w grudniu nieznacznie zwały (średnio o 0,1% w porównaniu z poprzednim miesiącem). Potaniały margaryny (średnio o 0,8%) i oliwa z oliwek (o 0,4%). Ceny olejów roślinnych po raz kolejny wzrosły (średnio o 0,6%). W skali całego 2010 r. ceny detaliczne tłuszczów roślinnych wzrosły niewiele (średnio o 0,6% w porównaniu z rokiem poprzednim). Przeciętny wzrost ich cen był znacznie mniejszy niż wzrost cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (2,7%), w tym zwłaszcza niż wzrost cen tłuszczów zwierzęcych (11,5%). W minionym roku margaryny istotnie potaniały względem masła, a oleje roślinne nieznacznie podrożały względem „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” (słoniny, smalcu).

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2008 I-XII	713 044	419 457	186 561	945 940	24,81	26,2	75,4
2009 I-XII	850 976	359 471	209 329	1 001 118	26,25	24,6	85,0
2009 XI	65 089	36 593	18 956	82 726	2,17	29,1	78,7
XII	60 296	24 898	13 838	71 356	1,87	23,0	84,5
2010 I	57 231	22 352	22 967	56 616	1,48	40,1	101,1
II	52 963	26 491	24 956	54 498	1,43	47,1	97,2
III	58 594	35 854	29 022	65 426	1,72	49,5	89,6
IV	38 756	25 431	20 387	43 800	1,15	52,6	88,5
V	35 358	27 848	16 475	46 731	1,23	46,6	75,7
VI	41 934	29 225	15 398	55 761	1,46	36,7	75,2
VII	42 574	35 206	14 008	63 772	1,67	32,9	66,8
VIII	66 851	32 390	15 879	83 362	2,19	23,8	80,2
IX	62 522	31 586	22 632	71 476	1,87	36,2	87,5
X	59 240	35 687	23 796	71 131	1,87	40,2	83,3
XI	60 200	20 367	20 854	59 713	1,57	34,6	100,8
Zmiany w %							
<u>XI 2010</u> X 2010	1,6	-42,9	-12,4	-16,1	-16,1	x	x
<u>XI 2010</u> XI 2009	-7,5	-44,3	10,0	-27,8	-27,8	x	x
<u>XI 2010</u> XII 2009	-0,2	-18,2	50,7	-16,3	-16,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2008 I-XII	713 044	54 070	164 226	602 888	15,80	23,0	118,3
2009 I-XII	850 976	30 005	182 430	698 551	18,31	21,4	121,8
2009 XI	65 089	2404	16 809	50684	1,33	25,8	128,4
XII	60 296	2220	12 975	49541	1,30	21,5	121,7
2010 I	57 231	1080	21 674	36637	0,96	37,9	156,2
II	52 963	1878	23 085	31756	0,83	43,6	166,8
III	58 594	3758	26 467	35885	0,94	45,2	163,3
IV	38 756	1583	19 805	20534	0,54	51,1	188,7
V	35 358	2104	16 019	21443	0,56	45,3	164,9
VI	41 934	3432	14 961	30405	0,80	35,7	137,9
VII	42 574	4441	13 679	33336	0,87	32,1	127,7
VIII	66 851	3782	15 573	55060	1,44	23,3	121,4
IX	62 522	4676	20 734	46464	1,22	33,2	134,6
X	59 240	4040	21 560	41720	1,09	36,4	142,0
XI	60 200	761	20 561	40400	1,06	34,2	149,0
Zmiany w %							
<u>XI 2010</u> X 2010	1,6	-81,2	-4,6	-3,2	-3,2	x	x
<u>XI 2010</u> XI 2009	-7,5	-68,3	22,3	-20,3	-20,3	x	x
<u>XI 2010</u> XII 2009	-0,2	-65,7	58,5	-18,5	-18,5	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2008 I-XII	1 069 566	2 007 513	520 217	2 556 862	48,6	41,8
2009 I-XII	1 276 464	2 265 610	607 774	2 934 300	47,6	43,5
2009 XI	97 634	232 897	43 533	286 998	44,6	34,0
XII	90 444	183 336	53 406	220 374	59,0	41,0
2010 I	85 847	227 457	61 798	251 506	72,0	34,1
II	79 445	146 129	59 348	166 226	74,7	47,8
III	87 891	212 026	64 696	235 221	73,6	37,4
IV	58 134	210 051	47 506	220 679	81,7	26,3
V	53 037	257 855	35 625	275 267	67,2	19,3
VI	62 901	227 361	39 253	251 009	62,4	25,1
VII	63 861	210 519	40 799	233 581	63,9	27,3
VIII	100 277	182 843	60 396	222 724	60,2	45,0
IX	93 783	224 098	61 885	255 996	66,0	36,6
X	88 860	202 854	52 890	238 824	59,5	37,2
XI	90 300	281 586	56 977	314 909	63,1	28,7
Zmiany w %						
<u>XI 2010</u> X 2010	1,6	38,8	7,7	31,9	x	x
<u>XI 2010</u> XI 2009	-7,5	20,9	30,9	9,7	x	x
<u>XI 2010</u> XII 2009	-0,2	53,6	6,7	42,9	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2008 I-XII	1 069 566	10 020	482 171	597 415	45,1	179,0
2009 I-XII	1 276 464	9 120	549 046	736 538	43,0	173,3
2009 XI	97 634	310	40 195	57 749	41,2	169,1
XII	90 444	974	51 372	40 046	56,8	225,9
2010 I	85 847	672	59 616	26 903	69,4	319,1
II	79 445	592	54 067	25 970	68,1	305,9
III	87 891	1 896	61 570	28 217	70,1	311,5
IV	58 134	1 192	42 801	16 525	73,6	351,8
V	53 037	1 220	32 584	21 673	61,4	244,7
VI	62 901	253	36 301	26 853	57,7	234,2
VII	63 861	1 091	34 898	30 054	54,6	212,5
VIII	100 277	696	57 554	43 419	57,4	231,0
IX	93 783	585	59 200	35 168	63,1	266,7
X	88 860	670	50 234	39 296	56,5	226,1
XI	90 300	712	54 608	36 404	60,5	248,0
Zmiany w %						
<u>XI 2010</u> X 2010	1,6	6,3	8,7	-7,4	x	x
<u>XI 2010</u> XI 2009	-7,5	129,7	35,9	-37,0	x	x
<u>XI 2010</u> XII 2009	-0,2	-26,9	6,3	-9,1	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2008 I-XII	341 306	48 067	84 200	305 173	8,00	24,7	111,8
2009 I-XII	363 022	45 590	88 483	320 129	8,39	24,4	113,4
2009 XI	33 343	4 052	9 150	28 245	0,59	27,4	118,0
XII	28 500	3 799	5 863	26 436	0,63	20,6	107,8
2010 I	24 675	4 302	6 495	22 482	0,59	26,3	109,8
II	26 567	5 254	7 492	24 329	0,64	28,2	109,2
III	35 190	6 791	10 144	31 837	0,83	28,8	110,5
IV	23 609	4 736	7 473	20 872	0,55	31,7	113,1
V	29 386	5 230	9 414	25 202	0,66	32,0	116,6
VI	33 457	4 258	9 461	28 254	0,74	28,3	118,4
VII	30 154	4 384	9 969	24 569	0,64	33,1	122,7
VIII	28 499	5 472	7 348	26 623	0,70	25,8	107,0
IX	36 661	6 723	11 742	31 642	0,83	32,0	115,9
X	37 748	6 024	14 216	29 556	0,78	37,7	127,7
XI	39 566	3 225	2 632	40 159	1,05	6,7	98,5
Zmiany w %							
<u>XI 2010</u> X 2010	4,8	-46,5	-81,5	35,9	35,9	x	x
<u>XI 2010</u> XI 2009	18,7	-20,4	-71,2	42,2	42,2	x	x
<u>XI 2010</u> XII 2009	38,8	-15,1	-55,1	51,9	51,9	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2008 I-XII	1267,7	642,4	1,97
2009 I-XII	1082,4	482,6	2,24
2009 XII	1141,0	471,5	2,42
2010 I	1140,0	495,0	2,30
II	1159,0	478,5	2,42
III	1122,0	454,3	2,47
IV	1149,0	448,2	2,56
V	1233,0	472,1	2,61
VI	1250,0	530,0	2,36
VII	1263,2	549,9	2,30
VIII	1269,0	647,8	1,96
IX	1298,2	688,3	1,89
X	1390,0	690,9	2,01
XI	1463,0	708,9	2,06
XII	1675,0	779,7	2,1
Zmiany w %			
<u>XII 2010</u> XI 2009	14,5	10,0	x
<u>XII 2010</u> XII 2009	46,8	65,4	x
<u>I-XII 2009</u> I-XII 2008	-14,6	-24,9	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

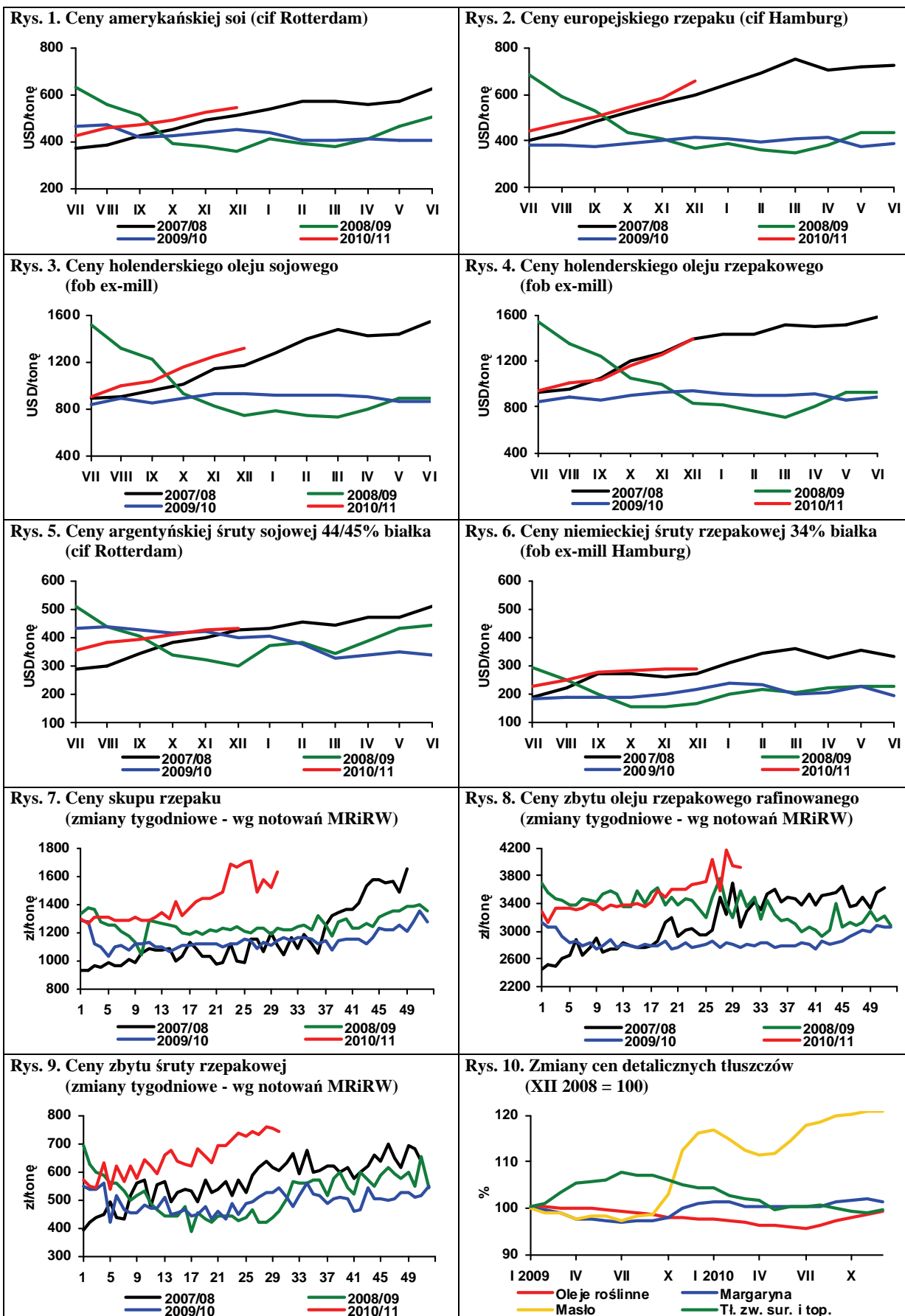
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2009 I-XII	4,33	8,05	12,68	4,77	6,10	13,95	17,65	5,96
2010 I-XII	4,21	7,09	15,05	4,58	5,85	13,68	20,65	5,68
2009 XII	4,19	8,05	12,68	4,77	5,89	14,13	20,35	5,88
2010 I	4,12	7,68	14,48	4,70	5,87	11,63	20,55	5,88
II	4,04	7,27	14,03	4,68	5,90	11,63	20,30	5,88
III	4,18	7,33	13,97	4,68	5,87	13,93	19,95	5,80
IV	4,10	7,12	13,95	4,60	5,80	13,90	19,80	5,76
V	3,99	7,23	14,56	4,54	5,82	13,63	19,70	5,68
VI	4,00	7,20	15,02	4,51	5,77	13,50	20,20	5,64
VII	4,22	6,96	15,36	4,54	5,75	13,40	20,90	5,64
VIII	4,42	6,85	15,58	4,50	5,77	13,28	21,05	5,60
IX	4,16	6,91	15,75	4,54	5,84	13,38	21,10	5,56
X	4,43	7,04	15,96	4,50	5,88	13,68	21,30	5,52
XI	4,47	6,83	15,94	4,59	6,00	13,68	21,35	5,52
XII	4,40	6,69	16,01	4,59	5,97	13,55	21,35	5,52
Zmiany w %								
<u>XII 2010</u> <u>XI 2009</u>	-1,6	-2,0	0,4	0,0	-0,5	-0,9	0,0	0,0
<u>XII 2010</u> <u>XII 2009</u>	5,0	-16,9	26,3	-3,8	1,4	-4,1	4,9	-6,1
<u>I-XII 2010</u> <u>I-XII 2009</u>	-2,8	-11,9	18,7	-4,0	-4,1	-2,0	17,0	-4,7

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Utrzymuje się wzrost cen ziemniaków. W grudniu średnie ceny na targowiskach wzrosły w stosunku do listopada o 7%, a w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku wzrost ten wyniósł prawie 47%. Sytuacja jest bardzo zróżnicowana w skali kraju, tak jak zróżnicowane były plony i zbiory ziemniaków w poszczególnych rejonach Polski. Zwykle najdroższe ziemniaki na targowiskach są w zachodniej i południowo-zachodniej części kraju. W bieżącym sezonie dodatkowo spadek plonów i zbiorów miał miejsce właśnie w tych rejonach. W grudniu średnie ceny targowiskowe w Małopolsce i na Podkarpaciu wynosiły ok. 130 zł/dt i były o 50-75% wyższe niż przed rokiem. Równie wysokie były one w województwach Polski Zachodniej, ale we wschodniej części kraju ceny na targowiskach są tylko o 10-20% wyższe niż przed rokiem, a ich poziom nie przekracza 100 zł/dt.

Jeszcze silniejszy wzrost cen ziemniaków ma miejsce od początku 2011 r. Mogły do tego przyczynić się utrzymujące przez cały grudzień i w pierwszych tygodniach stycznia niskie temperatury, które generowały dodatkowe koszty związane z przechowywaniem i dystrybucją ziemniaków. Pewien wpływ miała także zmiana szacunków GUS dotyczących produkcji ziemniaków, które zamiast wcześniejszego wzrostu wykazały 10% spadek produkcji. Przewiduje się, że w dalszej części sezonu utrzyma się tendencja wzrostowa, gdyż na rynkach Europy Zachodniej ceny ziemniaków są wysokie i nadal rosną, w przeciwieństwie do poprzedniego sezonu, gdy rekordowy import hamował wzrost cen na polskim rynku.

Zmiany cen przetworów ziemniaczanych w niewielkim stopniu zależą od wahań cen ziemniaków i w ostatnich latach rosły one w tempie zbliżonym do poziomu inflacji, a w 2010 r. wzrosły o 3-5%. Odmienny przebieg mają zmiany cen skrobi ziemniaczanej, których wzrost przybrał na sile w ostatnich trzech miesiącach. Cena zbytu skrobi ziemniaczanej w grudniu wynosiła 3,11 zł/kg i była o 15% wyższa niż miesiąc wcześniej i ponad 2-krotnie wyższa w porównaniu z analogicznym okresem 2009 r. W bieżącym sezonie, po dwóch latach bar-

dzo trudnych dla przemysłu skrobiowego, producenci skrobi zanotują znaczną poprawę sytuacji ekonomiczno-finansowej. Wysokie ceny produktów skrobiowych powinny się bowiem utrzymać co najmniej do nowego sezonu.

W ostatnim miesiącu o 4% podrożała również mąka ziemniaczana w sprzedaży detalicznej, ale jej obecna cena jest tylko o 11% wyższa w porównaniu z analogicznym okresem sprzed roku.

W okresie styczeń-listopad 2010 r. sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 114,3 tys. ton, wobec 106,0 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. W eksporcie chipsów zanotowano wzrost z 16,6 do 18,8 tys. ton. Eksport suszu był niższy o 0,4 tys. ton, niż w pierwszych jedenastu miesiącach 2009 r. i wyniósł 6,8 tys. ton. Zwiększyła się sprzedaż na rynki zagraniczne skrobi i mąki ziemniaczanej (z 45,1 do 54,3 tys. ton) oraz pozostałych produktów skrobiowych, w tym zwłaszcza dekstryn. Wysoki poziom eksportu przetworów ziemniaczanych prawdopodobnie utrzyma się w następnych miesiącach.

W ciągu jedenastu miesięcy 2010 r. import frytek wyniósł 26,6 tys. ton, wobec 31,5 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Zwiększył się natomiast import chipsów i wyniósł 5,4 tys. ton, wobec 3,2 tys. ton w porównaniu do okresu sprzed roku. Zanotowano znaczący wzrost importu produktów skrobiowych. W okresie pierwszych jedenastu miesięcy 2011 r. sprowadzono prawie 170 tys. ton syropów skrobiowych i ponad 83 tys. ton skrobi nieprzetworzonych, wobec odpowiednio: 134,5 i 66,5 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Niższy był tylko przywóz skrobi modyfikowanych (58,4 tys. ton, wobec 71,4 tys. ton w porównywalnym okresie 2009 r.).

Eksport ziemniaków konsumpcyjnych w pierwszych pięciu miesiącach bieżącego sezonu wyniósł 16,5 tys. ton, z tego 14 tys. ton na rynki krajów WNP (Rosja – 5,5 tys. ton, Białoruś – 5,2 tys. ton i Mołdawia – 3,2 tys. ton). Sprzedaż do krajów członkowskich była niewielka (1,7 tys. ton do UE-12 i 0,8 tys. ton do UE-15). Natomiast ich import w tym okresie wynosił 26,0 tys. ton, wobec 23,8 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego sezonu.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	51 800	50 100	79 400	-	-	-
V	42 400	35 600	41 000	-	-	-
VI	35 100	33 000	35 600	-	-	-
VII	32 700	27 800	29 100	-	-	-
VIII	49 100	43 700	45 500	-	-	117
IX	223 400	249 400	149 000	21 975	24 818	12 923
X	341 400	299 300	297 900	38 712	40 781	32 774
XI	203 600	121 900	166 200	27 609	15 192	15 603
XII	36 700	38 500	70400	462		
RAZEM	886 900 ^b	780 600 ^b	609 100 ^b	88 758	80 791	61 417

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	115 664	18 167	7 706
2009 VII	396	0	2 295	4 049	14	4 894	303	11 608	2 270	645
VIII	193	-	1 147	3 590	7	4 094	340	10 933	2 132	478
IX	80	0	3 078	4 031	10	4 204	405	10 725	1 342	488
X	13	0	3 826	3 540	9	4 585	423	9 802	1 137	590
XI	6	1	2 722	5 106	16	4 107	310	8 428	1 349	626
XII	6	100	1 637	4 464	12	2 580	348	9 667	1 529	476
2010 I	53	284	1 748	5 445	8	2 715	483	7 657	1 255	653
II	58	374	2 242	6 386	15	2 454	453	8 416	1 114	549
III	192	688	3 122	5 222	7	4 324	578	10 945	1 731	668
IV	141	424	3 373	6 174	30	3 218	520	9 041	1 801	539
V	114	22	2 120	4 964	6	4 321	501	10 129	1 734	699
VI	235	-	543	4 809	3	4 359	841	11 027	1 920	813
VII	80	2	344	2 219	2	2 969	1 168	14 171	1 920	562
VIII	55	7	283	1 898	18	4 270	1 024	12 024	1 845	438
IX	69	-	133	3 003	12	5 155	991	10 699	1 695	453
X	252	0	6 041	7 373	7	3 319	1 114	10 301	2 020	784
XI	328	0	7 600	4 313	11	2 989	1 174	9 281	1 590	665

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	34104	3 556	1 996
2009 VII	56	72	3 104	954	4 948	10 468	6 177	4 848	305	258
VIII	37	-	4 562	938	5 595	14 491	5 973	2 644	264	182
IX	92	-	2 910	1 090	4 206	17 056	5 395	3 210	297	147
X	39	-	4 195	1 039	5 152	10 426	12 175	3 272	452	513
XI	114	60	8 513	1 123	7 941	12 028	4 955	2 219	400	53
XII	524	440	8 003	792	5 968	12 930	4 166	2 569	333	34
2010 I	1 267	164	8 868	584	69 937	14 744	4 927	3 020	333	102
II	3 057	1 030	16 085	611	6 056	17 287	5 007	3 586	402	116
III	3 737	7 850	24 008	754	5 185	11 592	5 196	4 315	392	112
IV	6 315	12 277	17 024	558	13 941	22 917	5 097	3 253	249	91
V	19 942	3 239	34 198	516	5 768	19 280	4 755	4 319	420	54
VI	12 067	1 160	32 169	903	5 290	12 960	5 139	3 525	925	39
VII	180	2 213	3 296	786	6 382	17 396	5 170	2 852	586	52
VIII	326	865	2 849	720	7 682	14 884	5 778	2 841	553	6
IX	486	254	3 426	792	7 057	12 820	6 172	3 067	686	34
X	524	161	3 260	1 106	6 176	10 970	5 842	3 325	620	49
XI	869	297	7 023	753	3 918	10 872	4 260	3 266	233	176

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	XII	X	XI	XII	Wskaźnik zmian cen	
		2009	2010	2010	2010	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	37,3	24,0	24,7	38,4	102,9	155,8
	targowiskowa	76,6	105,4	105,6	112,5	146,9	106,5
	detaliczna (zł/kg)	0,95	1,35	1,36	1,43	150,5	105,1
	importowa	50,2	97,6	111,7	.	255,0	114,4
	eksportowa	48,1	73,2	81,9	.	219,0	111,9
Relacje cen	skup / targowisko	0,49	0,23	0,23	0,34	-	-
	targowisko / detal	0,81	0,78	0,78	0,79	-	-
	skup / detal	0,39	0,18	0,18	0,27	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	156,5	149,5	149,3	151,0	96,5	101,1
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	1,40	2,40	2,71	3,11	222,1	114,8
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	3,81	3,88	4,06	4,23	111,0	104,2
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,54	9,64	9,76	9,80	102,7	100,4
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,80	34,40	34,80	34,70	99,7	99,7
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	8,74	8,96	9,12	9,18	105,0	100,7

^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

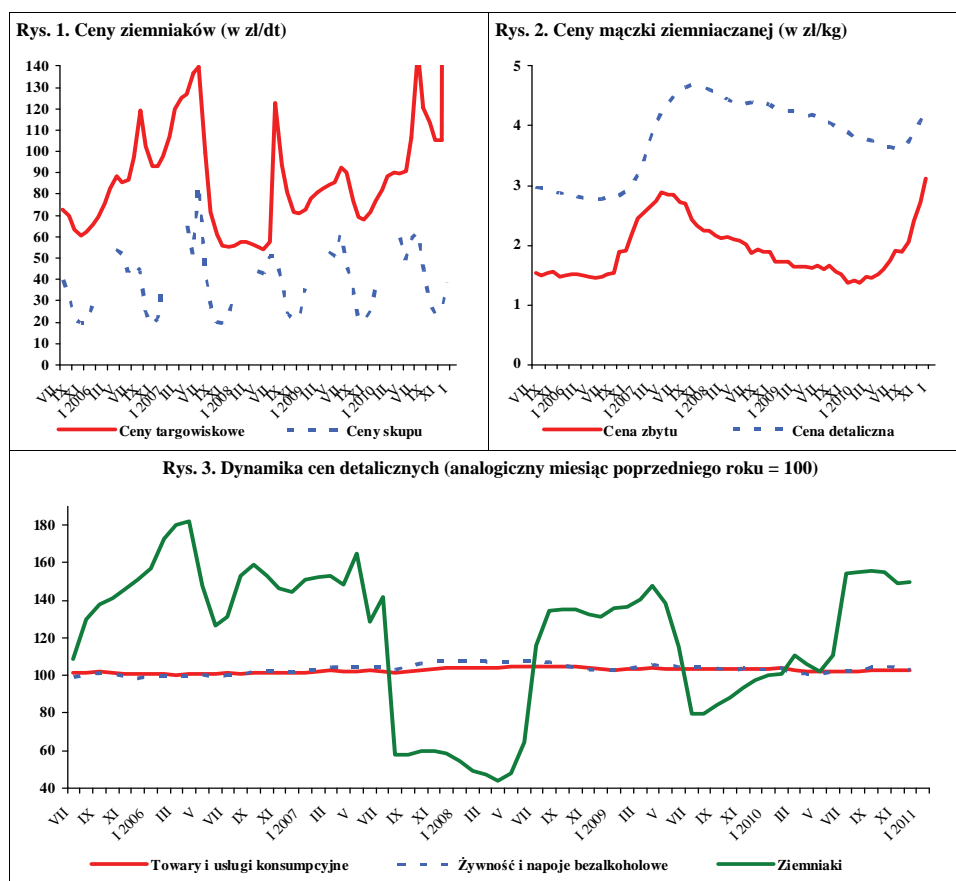
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2009	2010			wsk. zmian cen	
		grudzień	październik	listopad	grudzień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	83,8	118,0	118,0	121,6	145,1	103,0
2	Kujawsko-pomorskie	79,3	101,8	103,8	113,3	142,8	109,1
3	Lubelskie	74,3	82,0	82,6	86,9	117,0	105,2
4	Lubuskie	84,6	123,6	124,2	132,4	156,5	106,6
5	Łódzkie	69,3	104,1	102,5	111,9	161,6	109,2
6	Małopolskie	68,5	114,3	117,0	119,4	174,4	102,1
7	Mazowieckie	77,1	93,9	93,2	102,7	133,3	110,2
8	Opolskie	87,4	126,3	130,0	133,8	153,0	102,9
9	Podkarpackie	79,7	125,6	122,9	125,0	156,9	101,7
10	Podlaskie	80,4	81,9	81,8	86,8	108,0	106,2
11	Pomorskie	77,3	109,6	107,7	113,0	146,2	104,9
12	Śląskie	83,8	124,2	123,7	127,4	152,1	103,0
13	Świętokrzyskie	66,5	93,2	90,8	97,8	147,0	107,7
14	Warmińsko-mazurskie	94,6	100,1	97,5	116,2	122,8	119,2
15	Wielkopolskie	69,4	108,1	108,4	112,5	162,2	103,8
16	Zachodniopomorskie	77,4	113,5	114,6	118,1	152,7	103,1
maksimum		94,6	126,3	130,0	133,8	x	
minimum		66,5	81,9	81,8	86,8		
różnica w %		42,3	54,2	58,9	54,0		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

W styczniu 2011 r. w porównaniu z grudniem 2010 r. wzrosły ceny skupu wszystkich warzyw przeznaczonych do bezpośredniego spożycia i kierowanych na eksport, a w zakładach przetwórczych wzrosły jedynie ceny marchwi i buraków. Wzrost cen innych warzyw przemysłowych (cebuli, kapusty białej i pietruszki) został zahamowany i ceny były zbliżone do poprzedniego miesiąca. Najbardziej wzrosły ceny skupu: cebuli (wzrost o 8-29% w zależności od kierunku rozdysponowania), kapusty białej (o 15-24%), marchwi (o 12-63%), buraków (o 8-25%). Na rynku produktów świeżych podrożały ponadto pieczarki, a w firmach eksportujących – pory (o 36%), kapusta pekińska (o 26%), i selery (o 11%). W handlu hurtowym najbardziej wzrosły ceny buraków (o 25%), a w mniejszym stopniu – cebuli, kapusty białej i marchwi. Niższe o 14% były ceny hurtowe pomidorów spod osłon.

W relacji do stycznia 2010 r. w skupie oraz w handlu hurtowym wzrosły ceny wszystkich gatunków warzyw. Najbardziej podrożały warzywa przeznaczone na eksport, jak: kapusta pekińska biała i czerwona (ponad dwukrotnie), buraki (o 97%), selery (o 94%), cebula (o 67%), marchew (o 63%) i pory (o 27%). W skupie warzyw przeznaczonych do bezpośredniej konsumpcji dwukrotnie droższa była kapusta biała, o 66% cebula, o 57% buraki, o 48% marchew i nieznacznie droższe pieczarki. Przemysł przetwórczy więcej płacił za kapustę białą (ponad dwukrotnie), marchew na kostkę (o 83%), cebulę obieraną (o 75%), buraki (o 35%) i pietruszkę (o 9%). Na rynkach hurtowych dwukrotnie podrożała kapusta biała, o 59% cebula, o 47% buraki ćwikłowe i o 30% marchew.

W handlu detalicznym w grudniu 2010 r., w stosunku do listopada, wzrosły ceny wszystkich warzyw, a najbardziej: papryki (o 57%), porów (o 22%), kalafiorów (o 20%) i pomidorów (o 19%). Na zbliżonym

poziomie utrzymały się ceny cebuli, marchwi, kapusty białej i buraków. W tym samym okresie ceny przetworów warzywnych zmieniły się w niewielkim stopniu (do 3%). Najbardziej (o 4%) obniżyły się ceny soku pomidorowego.

W relacji do grudnia 2009 r. odnotowano najwyższy wzrost cen detalicznych: kapusty białej (o 81%), cebuli (o 49%), papryki (o 43%), porów (o 41%), pomidorów (o 39%) i selerów (o 37%). W mniejszym stopniu zmieniły się ceny detaliczne przetworów warzywnych. Ogórki konserwowe podrożały o 12%, szpinak mrożony o 7%, mrożone mieszanki warzywne o 5% i kalafiory mrożone o 4%. Najbardziej potaniał sok pomidorowy (o 5%) i koncentrat pomidorowy (o 3%). Ceny pozostałych przetworów były zbliżone do tych sprzed roku.

W listopadzie 2010 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, średnie i duże zakłady przetwórcze o 46% zwiększyły produkcję soku pomidorowego, o 45% marynat, o 17% konserw warzywnych i o 12% warzyw mrożonych.

W listopadzie 2010 r. wyeksportowano 18,4 tys. ton warzyw świeżych o wartości 10,1 mln EUR. W stosunku do listopada 2009 r. wolumen eksportu warzyw obniżył się o 35%, a jego wartość wzrosła o 13%. Na obniżenie wolumenu eksportu warzyw wpłynęła niższa sprzedaż cebuli (o 63%), marchwi (o 21%) i kapusty (o 12%). Większy był eksport ogórków (o 65%) i pomidorów (o 27%). W tym samym okresie wyeksportowano 35,3 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 25,0 mln EUR. Wolumen eksportu przetworów obniżył się o 19%, a jego wartość o 8%. Sprzedano o 27% mniej marynat, o 22% konserw, o 11% mrożonek i o 4% suszy.

Import warzyw świeżych w listopadzie 2010 r. wyniósł 31,1 tys. ton, a jego wartość 23,3 mln EUR. W porównaniu z listopadem 2009 r. ilość zakupionych warzyw świeżych była niższa o 2%, a ich wartość wzrosła o 12%. Spośród warzyw świeżych ponad czterokrotnie wyższy był zakup kapusty i ponad trzykrotnie cebuli. Niższe były dostawy czosnku (o 64%), ogórków (o 46%), pomidorów (o 35%), marchwi (o 32%), a papryki (o 26%). W tym okresie zaimportowano 9,4 tys. t przetworów warzywnych o wartości 8,6 mln EUR. W relacji do listopada 2009 r. wielkość zakupu przetworów warzywnych obniżyła się o 44%, a wartość o 47%. Do spadku importu przetworów warzywnych przyczynił się o 61% niższy zakup konserw, o 54% koncentratu pomidorowego, o 41% marynat, o 17% mrożonek i o 5% suszy.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2009 XII	0,63	1,20	0,52	0,62	0,51	-	-	-	3,73	-	4,80
2009 I-XII	0,76	1,38	0,40	1,17	0,59	2,15	1,86	1,13	4,11	2,04	4,81
2010 I	0,88	1,25	0,58	0,69	0,58	-	-	-	-	-	4,84
II	1,22	1,46	0,75	0,90	0,69	-	-	-	-	-	4,82
III	1,48	1,62	0,76	0,84	0,69	-	-	-	8,54	-	5,01
IV	1,73	1,81	0,77	0,94	0,70	-	-	-	6,60	-	4,86
V	1,94	2,10	1,07	1,03	0,77	-	-	-	5,24	-	4,48
VI	2,01	2,60	1,63	1,28	0,91	-	-	-	3,89	-	4,51
VII	1,57	2,44	1,80	1,25	1,03	1,70	1,22	-	3,98	1,63	4,81
VIII	1,07	2,11	1,47	0,93	0,74	1,22	0,85	1,66	2,75	1,99	5,69
IX	1,11	1,89	0,82	0,86	0,67	2,14	-	2,35	3,63	2,03	5,41
X	1,08	1,77	0,77	0,79	0,75	-	-	-	4,05	1,99	4,75
XI	1,05	1,75	0,87	0,78	0,76	-	-	-	5,26	-	4,51
XII	1,13	1,80	1,05	0,91	0,84	-	-	-	7,00	-	4,77
2010 I-XII	1,36	1,88	1,03	0,93	0,76	1,54	0,99	2,00	5,09	1,91	4,87
2011 I	1,46	1,95	1,21	1,02	0,91	-	-	-	-	-	4,98
Wskaźnik zmian w %											
I 2011 XII 2010	129	108	115	112	108	x	x	x	x	x	104
I 2011 I 2010	166	156	209	148	157	x	x	x	x	x	103

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztuk, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafory różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2009 XII	0,82	0,32	0,22	0,20	0,79	-	1,50	1,00	-	-	-
2009 I-XII	0,80	0,31	0,32	0,27	0,73	0,76	1,30	1,08	1,94	0,64	0,35
2010 I	0,89	0,35	0,24	0,23	0,80	-	-	-	-	-	-
II	1,30	0,43	0,25	0,25	0,80	-	-	-	-	-	-
III	1,50	0,48	0,30	0,28	1,00	-	-	-	-	-	-
IV	1,79	0,61	0,42	0,30	-	-	-	-	-	-	-
V	1,88	-	0,49	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	-	0,52	-	-	-	1,60	-	-	-	-
VII	-	-	-	-	-	0,73	1,59	-	1,49	-	-
VIII	1,20	-	-	-	-	0,78	1,57	1,09	1,32	0,60	0,33
IX	1,23	0,49	0,31	0,20	-	0,80	1,51	1,06	2,00	0,58	0,33
X	1,30	0,49	0,25	0,20	0,90	-	1,83	1,33	-	0,60	0,32
XI	1,45	0,67	0,24	0,25	0,85	-	1,96	1,57	-	-	-
XII	1,56	0,77	0,27	0,28	0,90	-	2,10	1,65	-	-	-
2010 I-XII	1,41	0,54	0,33	0,25	0,88	0,78	1,70	1,27	1,45	0,59	0,33
2011 I	1,56	0,77	0,44	0,31	0,87	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
I 2011 XII 2010	100	100	163	111	97	x	x	x	x	x	x
I 2011 I 2010	175	220	183	135	109	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2009 XII	-	-	0,56	0,39	0,38	-	0,46	1,68	0,76	0,51	1,09	0,33	-
2009 I-XII	3,42	1,18	0,92	0,40	0,38	2,78	0,79	1,72	1,04	0,47	1,28	0,42	-
2010 I	-	-	0,81	0,53	0,61	-	0,49	1,73	0,85	0,69	1,69	0,36	0,45
II	-	-	1,08	0,71	0,78	-	0,68	2,40	0,89	0,98	-	0,46	-
III	-	-	1,49	0,73	0,92	-	0,74	3,00	1,34	1,15	-	0,45	-
IV	5,92	-	2,13	0,73	0,99	-	0,75	-	1,50	1,35	-	0,39	-
V	4,22	-	2,60	1,10	1,23	-	0,86	-	-	1,70	-	0,38	-
VI	3,18	-	2,25	1,37	1,40	-	0,80	-	2,83	1,46	-	0,41	-
VII	2,69	0,54	2,21	0,98	1,20	-	0,77	-	4,30	1,18	0,70*	0,66	-
VIII	2,46	0,55	1,86	0,77	1,20	2,50	0,63	-	3,00	0,86	1,62	0,53	0,60
IX	2,70	0,63	1,54	0,66	1,15	3,03	0,58	-	2,12	0,83	1,50	0,48	0,60
X	3,79	-	1,41	0,69	1,19	3,44	0,61	1,50	1,45	0,95	1,53	0,48	-
XI	4,64	-	1,32	0,71	1,23	-	0,59	1,48	1,46	0,90	1,50	0,52	-
XII	-	-	1,53	1,00	1,33	-	0,68	-	1,49	1,06	1,58	0,57	0,81
2010 I-XII	3,70	0,57	1,69	0,83	1,10	2,99	0,68	2,02	1,93	1,09	1,57	0,47	0,62
2011 I	-	-	1,93	1,24	1,34	-	0,80	1,86	1,65	1,15	2,15	0,71	0,86
Wskaźnik zmian w %													
<u>I 2011</u> XII 2010	x	x	126	124	101	x	118	x	111	108	136	125	x
<u>I 2011</u> I 2010	x	x	238	234	220	x	163	108	194	167	127	197	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2009 VII	3 178	26 758	16 062	8 113
VIII	4 608	37 228	10 063	14 397
IX	4 525	64 650	17 710	9 076
X	2 702	67 460	11 816	6 316
XI	2 377	55 380	6 942	4 515
XII	3 540	41 546	5 200	3 922
2009 I-XII	41 772	467 206	99 018	61 737
2010 I	2 431	33 101	4 799	3 215
II	2 809	36 789	5 364	4 487
III	4 123	42 230	8 883	4 413
IV	3 620	29 588	5 745	3 001
V	3 527	25 104	4 948	2 611
VI	3 573	24 326	4 426	4 439
VII	3 034	29 506	15 363	15 284
VIII	3 439	43 319	12 776	19 052
IX	3 435	61 474	20 536	8 351
X	3 387	72 527	11 415	8 048
XI	3 467	62 157	8 110	6 559
Wskaźnik zmian w %				
<u>XI 2010</u> XI 2009	146	112	117	145

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2009												2010												XI 2010 XI 2009 (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI									
Warzywa ogółem	36503	41678	28235	24535	380688	26810	37545	39265	31749	36388	30241	23230	27877	28942	28852	18359	65								
Cebula	7821	13890	12533	8590	110450	9057	13405	11751	10743	12314	6179	5389	7096	6091	4801	4691	37								
Kapusta	2768	3943	2201	2213	56890	3039	4850	7324	9473	7115	1737	858	1356	3095	2087	1941	88								
Marchew	1538	1874	1808	2569	19689	2539	5454	5892	4953	5466	3568	1570	1100	1708	1422	1434	79								
Ogórki	965	383	100	112	9451	61	89	161	297	666	1033	2504	2845	773	319	165	165								
Pomidory	12899	8728	2432	769	69926	691	773	745	1019	5445	12865	8354	9741	8571	11877	3100	127								
Kalafiory	3927	5750	858	357	21459	481	431	605	262	334	1220	901	2048	2507	1905	938	109								
Przetwory ogółem	36576	43297	43368	38224	448652	42467	45304	53795	37191	33129	32775	26739	29353	39849	42594	35316	81								
Susze	1527	1992	1668	1575	18943	1677	1636	1781	1557	1549	1566	1686	1731	1927	1884	1597	96								
Marynaty	3041	3138	3013	2399	30409	1891	2399	3182	2927	2368	2015	1757	2031	2868	2886	2194	73								
Konserwy	3997	4778	4873	3776	43031	2864	3615	4425	3261	3245	2925	2707	2904	4107	4931	3811	78								
-kapusta kwasz.	709	1007	1446	1220	10641	633	781	909	597	470	377	412	526	552	642	651	45								
Mrożonki	24290	28878	29023	26381	306956	31624	32770	38013	25032	21743	21591	17185	19204	27013	28796	25801	89								
Pieczarki i ich przetwory ogółem	11162	14331	15812	17871	163765	18731	18431	21461	17175	16042	14908	13146	13767	15638	18402	15140	96								
Warzywa ogółem	17338	17535	8928	8193	156201	8770	11680	13730	10946	19663	20721	15569	15384	17373	17936	10106	113								
Cebula	2382	3010	2903	2396	32363	2745	3951	4087	3520	4278	2848	2324	2537	2605	2218	2234	77								
Kapusta	371	530	335	374	8119	547	956	1573	1983	1931	631	353	401	801	503	441	132								
Marchew	164	281	285	319	3970	352	760	869	880	1020	743	385	232	374	264	290	102								
Ogórki	556	235	54	77	6656	58	96	222	238	636	700	1049	921	460	258	128	239								
Pomidory	8178	7224	1695	700	49626	826	954	1076	1126	5013	11242	7665	7407	7545	9799	2966	175								
Kalafiory	1797	2588	474	187	9377	202	188	295	160	268	686	625	1210	1456	1173	549	116								
Przetwory ogółem	24369	27528	27289	23758	292160	25409	29287	35127	26426	25276	24327	19778	20621	27644	30628	25011	92								
Susze	2320	2939	2631	2287	29760	2597	2649	2848	2618	2590	2466	2614	2756	3106	3495	3011	114								
Marynaty	2819	2983	2896	2529	28179	1633	1863	2665	2672	2132	1824	1475	1939	2491	2729	2029	70								
Konserwy	3507	3767	3909	3146	36816	2634	3390	4187	3287	3431	2965	2752	2610	3706	4083	3402	87								
-kapusta kwasz.	250	374	511	460	3993	321	388	462	317	245	194	201	220	267	346	390	76								
Mrożonki	12139	13702	13628	12282	153068	14609	16633	19525	13501	12670	12595	9455	9957	14655	16604	14733	108								
Pieczarki i ich przetwory	15367	18871	21086	23762	227750	23925	23625	27989	23777	23917	20535	18546	18578	21478	24568	19807	94								

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2009												2010												$\frac{XI\ 2010}{XI\ 2009}$ (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI									
	7081	13478	31745	34163	348335	36309	39926	51724	44843	45733	37836	19738	9380	16142	21513	31083									
Warzywa ogółem	1699	1880	2618	2536	47932	3398	8064	10134	8811	14772	9902	4041	2795	7150	6606	8371									
Cebula	0	416	733	694	4825	444	866	1295	3370	3080	1470	577	420	1765	4085	3144									
Kapusta	329	500	490	667	36161	1212	2397	3690	4055	6439	9700	3598	1133	464	401	334									
Marchew	1978	3142	5949	4755	44697	4845	3363	4004	2663	1169	1968	1160	289	978	1961	3222									
Ogórki	541	1217	11113	13324	99821	13105	11861	14752	11417	8887	8134	5266	1698	2166	1746	7189									
Pomidory	1396	2180	3975	4099	37584	4183	3702	3887	2569	3215	2779	2654	973	1586	2304	2927									
Papryka	545	618	657	618	6388	353	321	802	608	666	217	317	654	604	438	237									
Czosnek	13340	14265	16986	15332	164247	15085	16873	22754	16824	19779	16680	18501	16010	18669	16267	9449									
Przetwory ogółem	2633	2358	2366	2052	27935	2816	3531	4057	2976	3291	2890	2478	2181	3035	2926	1968									
Mrożonki	842	833	860	1135	12147	1737	1602	1468	1663	2156	1895	2213	1768	1402	1031	821									
Susze	1456	1620	1942	1449	16933	1164	1136	2126	1541	1184	805	1142	956	1063	1640	1343									
Marynaty	3053	3854	4382	3705	36633	2328	2649	5036	2736	2284	2409	2842	2511	4382	3662	1713									
Konserwy	1598	1599	2350	1898	17473	1017	1104	2786	931	1085	917	1210	1236	2088	2014	443									
-kukurydza	3423	4052	5685	5269	51377	5337	5966	7880	5996	7917	6967	8102	6912	7069	5584	2603									
konserw.	3291	6498	20835	29381	256590	32794	38225	53507	43397	32937	20628	13791	5542	8628	11861	23287									
Koncentrat pomid.	122	223	344	378	5662	495	1788	2650	2589	5284	2478	965	519	1316	1276	1465									
Cebula	0	52	68	48	1295	56	184	516	1316	998	407	190	115	245	541	581									
Kapusta	81	113	180	187	12150	289	614	1084	1239	1804	1929	729	270	109	105	132									
Marchew	760	1414	3559	4759	32376	5577	4795	4656	2211	910	1043	425	67	522	1200	3201									
Ogórki	577	1234	6930	11530	93851	13129	14105	19141	15402	8722	6607	5272	1291	2423	2138	8485									
Pomidory	718	1302	3615	4734	44078	4664	5711	7694	7093	6350	4285	3588	849	1130	1959	3539									
Papryka	568	733	887	1051	6772	551	691	1354	995	1053	406	669	1197	1205	865	580									
Czosnek	13164	14224	16200	14621	164500	14389	16094	20905	15347	16504	15374	15915	13752	16561	14866	8594									
Przetwory ogółem	1879	1768	1865	1631	21968	2126	2490	2814	1929	1896	1901	1674	1549	2068	2161	1348									
Mrożonki	1784	1855	1747	2272	23649	3429	3791	2975	3220	2946	3309	2884	2803	2144	2001	1459									
Susze	1180	1408	1752	1280	14445	1023	1036	1670	1459	1080	733	973	793	1052	1425	1069									
Marynaty	3431	4567	4937	4055	41237	2626	2897	5550	3113	2779	2924	3124	2671	4853	3979	1924									
Konserwy	1490	1545	2264	1795	15652	919	1094	2756	881	1078	838	990	976	1870	1703	467									
-kukurydza	3276	3199	4265	3935	45426	3793	4222	5932	4093	5718	5120	5794	4763	4887	3939	1827									
konserw.																									
Koncentrat pomid.																									

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2009 IX	0,30	0,15	0,12	0,56	0,63	0,43	1,38	0,84	0,38	0,50
X	0,22	0,15	0,16	0,60	0,80	0,43	1,34	0,86	0,41	0,44
XI	0,23	0,18	0,17	0,54	0,63	0,39	1,34	0,80	0,39	0,44
XII	0,26	0,19	0,14	0,47	0,50	0,30	1,29	0,83	0,48	0,40
2009 I-XII	0,28	0,15	0,20	0,66	0,66	0,39	1,39	0,83	0,41	0,48
2010 I	0,30	0,18	0,14	0,95	1,19	0,42	1,37	0,86	0,51	0,43
II	0,29	0,20	0,14	1,07	1,23	0,44	1,36	0,83	0,50	0,46
III	0,35	0,21	0,15	1,38	1,45	0,49	1,39	0,81	0,51	0,47
IV	0,33	0,21	0,18	0,80	1,11	0,61	1,45	0,85	0,53	0,52
V	0,35	0,27	0,19	0,96	0,92	0,80	1,53	0,84	0,52	0,62
VI	0,46	0,36	0,21	0,68	0,87	0,56	1,42	0,85	0,52	0,57
VII	0,43	0,41	0,25	0,42	0,92	0,69	1,43	0,83	0,49	0,52
VIII	0,36	0,30	0,21	0,32	0,76	0,59	1,40	0,84	0,42	0,52
IX	0,43	0,26	0,22	0,60	0,88	0,58	1,45	0,77	0,48	0,49
X	0,46	0,24	0,19	0,81	0,83	0,62	1,40	0,78	0,54	0,54
XI	0,48	0,23	0,20	0,78	0,96	0,59	1,36	0,77	0,60	0,51
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2010</u> <u>X 2010</u>	104	96	105	96	116	95	97	99	111	94
<u>XI 2010</u> <u>XI 2009</u>	185	121	143	166	192	197	105	93	125	128

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2009 VIII	1,21	1,33	1,05	0,69	2,24	-	1,63	1,88	1,36
IX	0,73	1,38	0,75	0,63	2,04	1,56	1,88	1,77	2,30
X	0,61	1,54	0,69	0,63	4,12	1,63	3,18	2,66	1,80
XI	0,72	1,44	0,69	0,69	-	-	5,81	3,25	-
XII	0,72	0,54 ^b	0,68	0,67	-	-	-	3,84	-
2009 I-XII	0,83	1,31	1,23	0,71	2,83	1,60	4,48	5,19	1,87
2010 I	0,91	0,72 ^b	0,90	0,74	-	-	15,50	-	-
II	1,15	0,86 ^b	0,96	0,79	-	-	12,28	-	-
III	1,42	0,88 ^b	0,98	0,79	-	-	7,35	-	-
IV	1,71	0,92 ^b	0,99	0,76	-	-	5,23	8,98	-
V	1,90	1,17 ^b	1,04	0,78	-	-	4,07	5,29	-
VI	2,08	1,85 ^b	1,53	1,08	2,62	-	1,83	4,01	-
VII	2,03	1,49 ^b	1,13	1,74	1,27	-	1,24	5,03	3,26
VIII	1,98	0,94 ^b	0,96	1,48	0,98	1,27	1,06	2,58	2,57
IX	1,18	0,94 ^b	0,90	0,78	2,53	1,62	2,24	3,81	2,99
X	1,18	0,82 ^b	0,84	0,83	4,98	1,37	3,15	3,79	2,28
XI	1,12	1,08 ^b	0,83	0,83	-	-	5,93	5,32	-
XII	1,22	1,25 ^b	0,98	0,87	-	-	7,54	6,25	-
2010 I-XII	1,49	1,08^b	1,00	0,96	2,48	1,42	5,62	5,01	2,78
2011 I	1,45	1,45 ^b	1,17	1,09	-	-	-	5,40	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>I 2011</u> <u>XII 2010</u>	119	116	119	125	x	x	x	86	x
<u>I 2011</u> <u>I 2010</u>	159	201	130	147	x	x	x	x	x

^a ceny za sztukę, ^b zł/kg

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2009 XI	3,53	10,85	3,35	3,39	3,28	6,80	1,97
XII	3,50	10,77	3,32	3,41	3,27	6,76	1,90
2009 I-XII	3,47	10,47	3,29	3,32	3,24	6,66	2,02
2010 I	3,50	11,03	3,29	3,44	3,33	6,71	1,92
II	3,52	11,17	3,26	3,42	3,20	6,68	1,89
III	3,51	11,04	3,28	3,44	3,28	6,63	1,92
IV	3,44	11,00	3,32	3,42	3,20	6,64	1,91
V	3,44	11,30	3,36	3,44	3,24	6,66	1,92
VI	3,43	11,40	3,51	3,57	3,29	6,63	1,93
VII	3,46	11,28	3,51	3,48	3,22	6,56	1,92
VIII	3,44	11,72	3,54	3,55	3,29	6,55	1,89
IX	3,37	11,39	3,59	3,74	3,40	6,53	1,91
X	3,28	11,98	3,94	3,80	3,39	6,56	1,91
XI	3,23	11,87	3,95	3,88	3,40	6,52	1,93
XII	3,20	11,98	3,84	3,82	3,60	6,56	1,88
2010 I-XII	3,40	11,43	3,53	3,58	3,32	6,60	1,91
Wskaźnik zmian w %							
<u>XII 2010</u> XI 2010	99	101	97	98	106	101	97
<u>XII 2010</u> XII 2009	91	111	116	112	110	97	99

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2009 XI	1,50	0,96	1,54	1,36	3,17	3,84	6,43	4,67	-	3,45	6,80
XII	1,51	0,98	1,54	1,37	3,16	3,87	8,05	5,94	-	4,20	6,95
2009 I-XII	1,71	0,83	2,17	1,54	3,75	5,11	8,64	6,08	3,73	4,88	6,86
2010 I	1,58	1,10	1,63	1,43	3,30	5,36	9,23	8,40	-	6,47	7,08
II	1,92	1,31	1,78	1,51	3,45	5,95	9,96	8,69	-	6,99	6,91
III	2,17	1,42	1,85	1,54	3,56	6,84	12,23	9,42	-	7,68	7,00
IV	2,49	1,47	1,92	1,55	3,95	7,15	17,14	10,82	-	7,06	6,90
V	2,85	1,66	2,13	1,57	4,84	6,41	16,05	7,66	-	5,93	6,71
VI	3,23	3,29 ^a	2,43	1,93	6,66	6,92	11,34	5,74	4,18	3,97	6,65
VII	3,06	3,64 ^a	2,40	2,53	9,65	-	11,14	5,90	2,80	4,32	6,90
VIII	2,56	3,67 ^a	1,97	1,87	7,44	5,92	6,29	4,43	2,11	3,87	7,34
IX	2,29	1,94	1,77	1,66	5,39	5,26	5,35	5,35	3,14	4,33	7,36
X	2,17	1,62	1,72	1,57	4,62	4,64	5,68	5,67	4,81	3,69	6,97
XI	2,15	1,62	1,71	1,56	4,26	4,47	7,31	6,94	-	3,96	6,83
XII	2,25	1,77	1,85	1,63	4,34	5,44	11,50	8,25	-	4,76	7,19
2010 I-XII	2,39	1,55	1,93	1,70	5,12	5,85	10,27	7,27	3,41	5,25	6,99
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2010</u> XI 2010	105	109	108	104	102	122	157	119	x	120	105
<u>XII 2010</u> XII 2009	149	181	120	119	137	141	143	139	x	113	103

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparagowa mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2009 XI	5,34	13,85	8,40	6,64	8,54	7,28	9,95	3,84	6,00	8,91	4,29
XII	4,81	13,85	8,36	6,74	8,62	7,30	9,85	3,85	5,85	8,57	4,32
2009 I-XII	5,19	13,53	8,30	6,48	8,44	7,14	9,75	3,83	5,94	8,72	4,32
2010 I	5,39	14,00	-	6,76	8,70	7,32	9,90	3,84	5,98	8,71	4,30
II	5,48	14,05	-	6,80	8,72	7,36	9,95	3,85	5,98	8,74	4,31
III	5,44	13,95	-	6,80	8,76	7,36	9,90	3,81	5,95	8,71	4,27
IV	5,46	13,90	-	6,86	8,74	7,38	9,85	3,79	5,88	8,66	4,29
V	5,42	13,80	-	6,86	8,76	7,40	9,80	3,81	5,90	8,66	4,27
VI	5,48	13,85	-	6,92	8,76	7,40	9,85	3,83	5,88	8,71	4,27
VII	5,44	13,85	-	6,90	8,76	7,38	9,80	3,83	5,88	8,66	4,26
VIII	5,49	13,70	-	6,94	8,76	7,40	9,75	3,84	5,95	8,71	4,27
IX	5,49	13,85	-	6,94	8,72	7,42	9,80	3,81	6,03	8,77	4,23
X	5,53	13,80	-	7,00	8,76	7,42	9,85	3,80	6,00	8,74	4,24
XI	5,53	13,60	-	7,08	8,82	7,48	9,85	3,79	5,90	8,63	4,23
XII	5,41	13,45	-	7,24	8,94	7,70	9,75	3,64	5,75	8,40	4,24
2010 I-XII	5,46	13,82	-	6,93	8,77	7,42	9,84	3,80	5,92	8,68	4,27
Wskaźnik zmian w %											
XII 2010 XI 2010	98	99	x	102	101	103	99	96	97	97	100
XII 2010 XII 2009	112	97	x	107	104	105	99	95	98	98	98

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

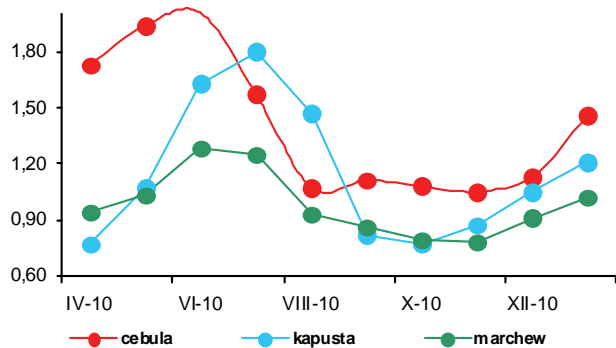
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

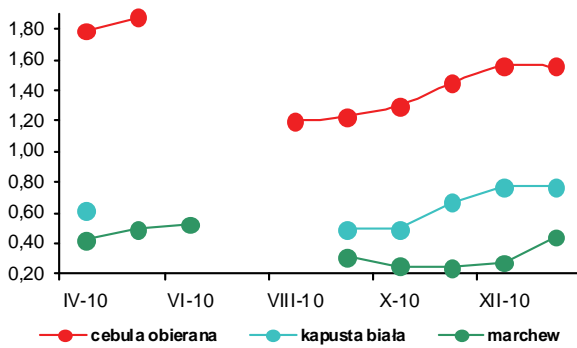
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2009 IV	46	74	48	29	48	-
VI	38	61	48	25	46	-
VII	40	62	51	28	51	50
VIII	43	68	55	29	-	-
IX	46	71	54	27	-	-
X	49	72	45	28	-	-
XI	55	76	48	29	-	-
XII	65	78	49	30	-	-
2010 I	68	79	50	30	-	-
II	75	81	48	28	-	-
III	78	80	45	27	-	-
IV	81	79	40	25	-	-
V	79	81	45	24	45	-
VI	40	64	44	29	47	-
VII	39	62	43	30	50	48
VIII	40	65	37	29	-	-
IX	41	68	39	31	-	-
X	48	74	39	29	-	-
XI	43	78	42	30	-	-
2011 I	48	80	44	31	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse.

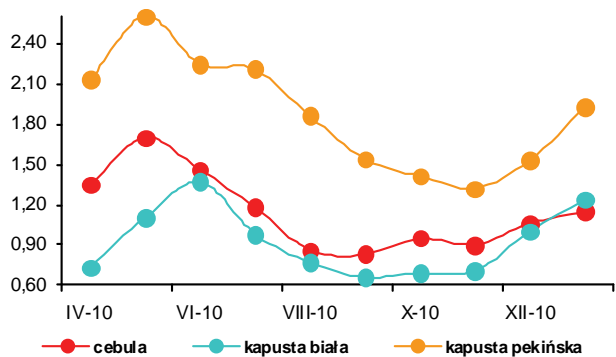
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

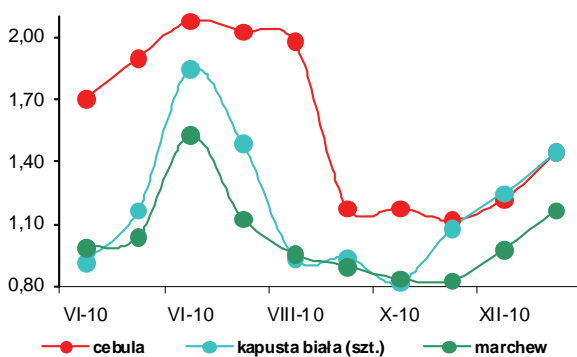
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

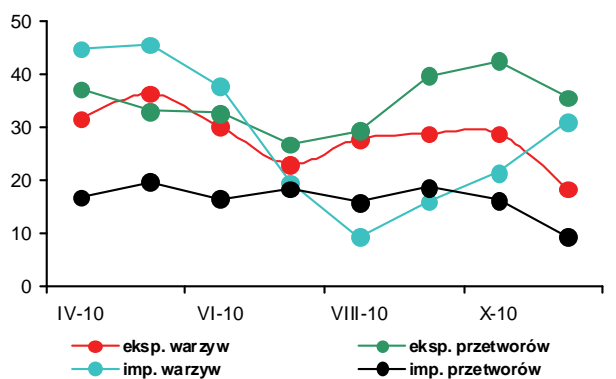
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

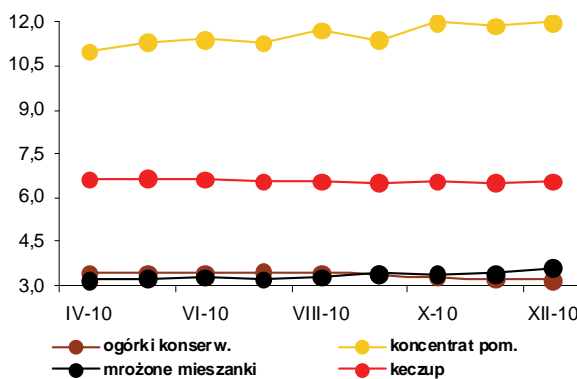
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

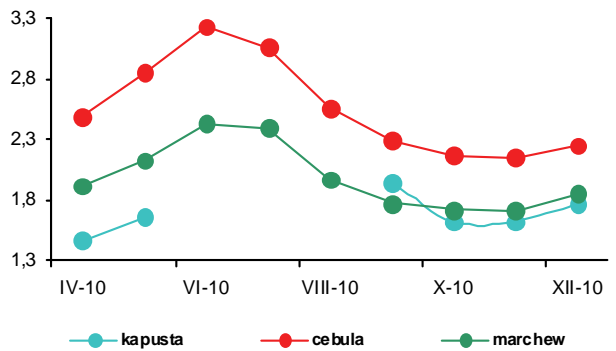
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

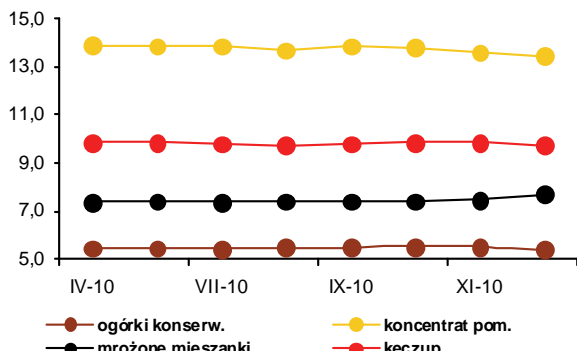
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

W styczniu 2011 r. wyższe niż w styczniu 2010 r. były ceny jabłek i gruszek. Na rynku hurtowym ceny jabłek zwiększyły się o 77%, a gruszek o 39%. Ceny jabłek przeznaczonych na eksport, jak i płacone przez spółdzielnie ogrodnicze wzrosły ponad dwukrotnie. Ceny jabłek do przetwórstwa zwiększyły się trzykrotnie do 0,57 zł/kg. Na rynkach hurtowych podrożały też banany (o 21%) i winogrona (o 4%), a potaniały owoce cytrusowe. W styczniu 2011 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim ceny jabłek oferowane przez eksporterów wzrosły o 11%, a na rynkach hurtowych (o 1%), potaniały natomiast owoce do przerobu (o 32%). W hurcie podrożały winogrona (o 21%), banany (o 7%) i mandarynki (o 1%). Nie zmieniły się ceny cytryn. Niższe były natomiast o 2% ceny pomarańcz.

W grudniu 2010 r. w relacji do grudnia roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów były wyższe o 8,8%, przy wzroście cen żywności o 3,9%. Ceny owoców strefy umiarkowanej wzrosły o 39,4%. Owoce południowe nieznacznie potaniały (o 3,0%), a ceny przetworów owocowych wzrosły o 2,9%. Ceny owoców jagodowych zwiększyły się o 27,1%. Średnie ceny owoców cytrusowych były niższe o 5,0%, pozostałych owoców południowych o 7,4%, podczas gdy banany podrożały o 5,8%. Jabłka podrożały o 66,8%, a gruszki o 54,2%. Nie zmieniły się ceny detaliczne brzoskwiń w puszkach. Nieznacznie wzrosły ceny soku jabłkowego i pomarańczowego. Dżemy i truskawki mrożone podrożały o 3%. W grudniu wyższe niż w listopadzie 2010 r. były ceny winogron (o 40%). Wzrosły też ceny bananów (o 7%), gruszek (o 5%) i jabłek (o 2%). Obniżyły się ceny detaliczne mandarynek (o 20%), pomarańcz (o 12%) i cytryn (o 9%). Potaniały też soki jabłkowe i pomarańczowe oraz brzoskwinie w puszkach (o 1-2%). Nie zmieniły się ceny dżemów, mrozonek i większości przetworów owocowych.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w listopadzie 2010 r. wobec listopada roku poprzedniego o 5,8%. Niższa była też produkcja soków zagęszczonych (o 7%). Ponad siedmiokrotnie wyższa była produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych. Produkcja dżemów wzrosła o 28%, a owoców mrożonych o 27%. W listopadzie 2010 r. wzrosła w porównaniu z miesiącem poprzednim produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych (o 34%) i dżemów (o 4%). Zmniejszyła się natomiast produkcja soków pitnych owocowych i owocowo-warzywnych

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

(o 1,2%), soków zagęszczonych (o 64%) i owoców mrożonych (o 2%). Od stycznia do listopada 2010 r. czterokrotnie wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego była produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych (wzrost produkcji w dużym stopniu spowodowany był zmianą klasyfikacji przetworów owocowych w GUS). Wzrosła też produkcja dżemów (o 6%). Obniżyła się natomiast produkcja soków pitnych owocowych i owocowo-warzywnych (o 12%), owoców mrożonych (o 7%) i soków zagęszczonych (o 5%).

W listopadzie 2010 r. wolumen eksportu owoców świeżych był niższy w porównaniu z listopadem roku poprzedniego o 59%, a przetworów owocowych zmniejszył się o 42%. W grupie przetworów najbardziej spadła sprzedaż zagęszczonego soku jabłkowego (o 60%), dżemów i przecierów (o 43%), a także wiśni w puszkach (o 32%). Spośród owoców świeżych najbardziej obniżył się eksport jabłek (o 73%), gruszek (o 61%) oraz śliwek (o 22%). Z powodu wzrostu cen eksportowych większości produktów - głównie jabłek oraz koncentratu soku jabłkowego - łączne wpływy z zagranicznej sprzedaży owoców i ich przetworów obniżyły się mniej niż wolumen eksportu i wyniosły 64,5 mln euro. Niższy był też wolumen przywozu owoców świeżych (o 10%) i ich przetworów (o 9%), a wartość importu zmniejszyła się o 9% do 96,2 mln euro. Ujemne saldo obrotów wyniosło 31,7 mln euro, wobec przewagi importu nad eksportem na poziomie 28,9 mln euro w listopadzie 2009 r. W okresie I-XI 2010 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami osiągnęło poziom 24,9 mln euro, wobec 87,2 mln euro w analogicznym okresie 2009 r. Obniżenie salda spowodowane było mniejszym spadkiem wartości importu (o 9%) niż eksportu (o 16%).

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki ^a	Wiśnie ^a	Morele	Brzoskwinie	Śliwki ^a
2009 XII	0,86	1,54	-	-	-	-	-
2009 I-XII	1,16	2,25	2,06	1,60	1,96	1,49	1,40
2010 I	0,89	1,80	-	-	-	-	-
II	0,99	2,06	-	-	-	-	-
III	1,06	2,25	-	-	-	-	-
IV	0,96	-	-	-	-	-	-
V	1,06	-	-	-	-	-	-
VI	1,07	-	3,11	-	-	-	-
VII	1,29	-	3,81	3,10	4,69	3,70	1,96
VIII	1,46	2,62	-	3,35	5,12	3,33	1,82
IX	1,77	2,43	-	-	-	2,59	1,77
X	1,75	2,23	-	-	-	3,80	2,66
XI	1,77	2,67	-	-	-	-	-
XII	1,79	2,80	-	-	-	-	-
2010 I-XII	1,32	2,36	3,37	3,19	4,91	3,36	1,85
2011 I	1,82	2,87	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
I 2011 XII 2010	102	103	x	x	x	x	x
I 2011 I 2010	204	159	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki ^a	Truskawki z szypułką ^a	Porzeczki czerwone ^a	Porzeczki czarne ^a	Maliny ^a	Aronia ^a	Wiśnie do mrożenia ^a	Wiśnie do tłoczenia ^a	Śliwki do mrożenia ^a
2009 XII	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2009 I-XII	0,18	1,49	0,89	1,00	2,29	3,11	0,61	0,86	0,67	0,65
2010 I	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,21	2,43	1,51	-	-	3,00	-	-	-	-
VII	0,20	3,12	1,97	1,08	1,89	3,23	-	2,07	-	-
VIII	0,32	-	-	-	-	3,42	0,75	2,92	2,11	1,35
IX	0,38	-	-	-	-	3,23	0,75	-	-	1,60
X	0,59	-	-	-	-	3,53	-	-	-	-
XI	0,77	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,84	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2010 I-XII	0,36	2,75	1,64	1,08	1,92	3,20	0,75	2,42	2,20	1,49
2011 I	0,57	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
I 2011 XII 2010	68	x	x	x	x	x	x	x	x	x
I 2011 I 2010	317	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2009 XII	0,59	0,85	1,03	0,53	0,50	0,52	0,54	1,37	1,28	-	-	-	-
2009 I-XII	0,96	1,24	1,38	1,05	0,90	1,03	0,82	1,52	1,41	2,86	3,44	6,00	1,68
2010 I	0,66	0,94	1,14	0,61	0,55	0,56	0,58	1,60	1,57	-	-	-	-
II	0,79	1,18	1,31	0,70	0,68	0,69	0,68	1,75	1,73	-	-	-	-
III	0,76	1,18	1,30	0,61	0,65	0,66	0,66	1,70	-	-	-	-	-
IV ^a	0,82	1,21	1,21	0,67	0,68	0,68	0,71	-	-	-	-	-	-
V ^a	0,81	1,24	1,30	0,75	0,70	0,71	0,72	-	-	-	-	-	-
VI ^a	0,76	1,10	1,33	0,64	0,62	0,63	0,64	-	-	4,13	-	-	-
VII	0,77	1,10	1,35	0,64	0,62	0,63	0,62	-	-	4,75	7,00	-	2,00
VIII	0,97	-	-	0,80	0,81	0,81	0,81	2,05	-	-	-	-	1,34
IX	1,24	1,78	1,75	-	1,30	1,30	1,24	2,11	2,05	-	-	-	1,45
X	1,34	1,69	1,78	1,38	1,35	1,31	1,30	2,13	2,08	-	-	-	1,89
XI	1,38	1,65	1,74	1,41	1,33	1,35	1,34	2,24	2,12	-	-	-	-
XII	1,42	1,72	1,70	1,42	1,34	1,39	1,37	2,35	2,36	-	-	-	-
2010 I-XII	0,98	1,34	1,45	0,88	0,89	0,89	0,89	1,99	1,99	4,44	7,00	x	1,67
2011 I	1,58	1,90	1,90	1,54	1,45	1,55	1,55	2,46	2,46	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>I 2011</u> <u>XII 2010</u>	111	110	112	108	108	112	113	105	104	x	x	x	x
<u>I 2011</u> <u>I 2010</u>	239	202	167	252	264	277	267	154	157	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne ^a , owoce i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2009 X	7 182	12 987	23 826	33 224	12 227	3 110	1 418
XI	7 913	13 594	24 494	31 898	10 231	2 958	1 283
XII	10 153	18 823	26 022	12 193	10 338	5 315	1 636
2009 I-XII	100 196	157 524	291 629	141 925	287 636	42 624	21 735
2010 I	6 598	12 295	16 910	5 450	10 077	2 987	1 562
II	6 862	13 752	22 563	4 430	11 123	3 948	8 967
III	9 728	18 295	30 196	4 572	13 767	5 014	11 435
IV	8 982	16 477	23 322	6 724	12 707	4 146	7 535
V	8 590	12 790	20 723	6 226	10 177	3 757	13 164
VI	7 481	13 382	21 561	5 610	59 660	3 528	5 357
VII	7 817	11 093	19 490	6 917	62 311	3 235	12 577
VIII	7 079	11 237	24 442	6 461	39 979	3 818	5 549
IX	7 232	10 546	24 154	21 617	21 018	4 568	7 446
X	8 580	10 443	24 802	42 563	13 320	3 618	7 692
XI	7 363	12 140	23 812	15 197	13 020	3 780	10 280
Wskaźniki zmian (%)							
<u>XI 2010</u> <u>X 2010</u>	86	116	96	36	98	104	134
<u>XI 2010</u> <u>XI 2009</u>	93	89	97	48	127	128	801

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010*												XI 2010 XI 2009 (%)				
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII		VIII	IX	X	XI
Owoce świeże	33 454	38 231	57 156	79 511	971 020	104 941	128 384	144 307	118 877	96 124	87 418	55 738	29 834	24 123	19 641	23 493	41
Jablka	8 260	23 377	42 856	62 035	760 165	93 973	119 730	135 358	111 671	89 577	67 931	26 550	5 116	6 342	8 934	11 380	27
Gruszki	3 807	4 817	4 033	3 196	19 308	1 765	1 323	996	614	243	157	264	538	1 138	1 450	1 574	39
Truskawki	197	75	6	23	15 770	23	33	103	122	111	11 345	2 211	199	57	22	2	36
Śliwki	7 365	3 677	181	13	16 673	8	10	6	4	-	13	644	2 167	2 331	1 354	141	78
Maliny	6 672	1 264	160	216	24 276	129	167	226	108	79	542	5 787	3 580	3 510	861	12	7
Wiśnie	-	-	5	4	9 846	9	-	1	-	-	421	2 619	1 347	5	5	-	x
Przetwory owocowe	57 595	63 863	68 279	50 423	701 890	52 708	55 262	71 409	64 678	63 060	70 806	71 742	60 920	55 391	56 480	39 507	58
Zagęszczony sok jabłkowy	16 684	26 666	32 649	19 587	246 906	16 466	17 523	23 999	23 555	20 576	23 138	20 179	18 189	15 739	22 339	13 132	40
Truskawki w puszkach	829	598	538	571	8 041	584	427	824	471	677	1 173	705	599	540	592	540	100
Wiśnie w puszkach	930	779	505	451	7 496	398	559	568	725	812	730	663	1 047	366	426	344	68
Dżemy	2 169	2 182	1 915	1 904	27 757	1 716	2 201	2 634	2 212	2 350	2 292	2 173	2 480	1 991	1 937	1 098	57
Mrożonki	22 824	19 285	19 661	15 425	256 410	22 340	22 684	29 505	24 453	26 574	29 007	32 932	26 634	24 911	20 458	15 659	80
Owoce świeże	22 654	13 410	16 456	22 311	354 846	29 437	35 954	40 182	37 464	31 500	38 677	35 669	28 225	19 631	11 288	12 487	76
Jablka	1 997	4 452	7 748	11 534	197 163	22 570	30 227	33 937	32 338	26 580	20 888	7 476	1 688	2 184	3 189	4 259	55
Gruszki	1 963	2 331	1 948	1 576	9 822	927	756	602	421	140	127	203	371	748	923	1 096	56
Truskawki	199	63	7	16	13 509	15	32	118	146	148	10 909	2 475	447	122	12	3	50
Śliwki	2 888	1 705	80	11	7 116	10	7	5	3	-	11	490	1 323	1 440	860	98	123
Maliny	5 917	1 177	320	422	21 466	220	261	384	205	171	471	5 323	3 803	3 848	1 120	14	4
Wiśnie	-	1	3	4	6 231	5	2	4	1	1	550	2 725	1 225	6	20	-	x
Przetwory owocowe	59 561	62 862	59 967	44 535	717 163	48 146	50 655	63 557	56 613	59 270	71 132	81 051	65 062	69 180	71 346	51 998	87
Zagęszczony sok jabłkowy	11 353	16 970	20 398	12 289	166 917	10 517	11 057	14 471	14 590	13 299	14 778	12 182	11 992	13 090	24 187	15 476	76
Truskawki w puszkach	1 078	760	676	719	10 619	738	545	994	647	920	1 407	850	758	704	733	744	110
Wiśnie w puszkach	1 086	808	476	444	7 739	369	537	589	664	768	715	637	1 026	421	491	424	89
Dżemy	3 029	2 993	2 545	2 679	39 721	2 260	3 061	3 424	2 977	3 312	3 263	3 361	3 810	3 029	3 025	1 792	70
Mrożonki	22 978	19 975	19 657	15 415	280 184	20 840	20 867	27 610	22 273	26 548	27 569	34 843	30 602	29 470	25 604	18 862	96

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGZ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2009												2010*											XI 2010 XI 2009 (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI								
	66 145	74 579	94 723	113 443	1 093 770	101 888	91 177	111 261	67 891	72 543	67 937	109 156	99 163	81 868	91 809	84 900								
Owoce świeże	12 197	20 944	20 035	14 541	222 551	22 461	26 489	28 712	19 403	24 362	15 837	14 500	14 038	13 293	18 288	16 998								
Banany	9 803	23 394	50 777	84 010	425 646	64 715	47 769	59 218	26 293	21 537	10 791	9 012	7 416	14 233	23 526	38 657								
Owoce cytrusowe	14 034	1 890	83	14	87 538	16	16	68	76	1 041	7 268	27 788	26 294	18 193	6 761	729								
Brzoskwinie i nekt.	12 259	14 335	7 648	2 277	83 899	1 466	2 951	5 527	5 481	5 276	2 131	4 538	13 877	13 750	12 997	5 684								
Winogrona	4 129	369	195	392	99 044	433	352	1 289	1 993	5 574	19 668	38 162	22 761	3 595	548	360								
Arbuzy	625	418	299	492	21 625	831	705	868	1 213	1 469	1 631	1 979	1 593	3 676	12 241	9 016								
Jablka	18 691	21 737	27 431	25 949	246 636	18 534	19 434	27 603	21 953	19 834	18 273	19 667	18 804	25 305	26 087	24 927								
Przetwory razem	7 134	8 763	10 848	12 355	104 252	8 566	7 695	10 040	9 298	8 043	8 720	6 816	7 028	11 048	11 087	12 370								
Soki zagęszczone	2 816	2 807	3 808	4 938	38 127	2 789	2 887	4 755	3 907	3 638	3 624	2 956	2 815	3 317	3 344	2 551								
-sok pomarańczowy	2 492	1 904	2 442	1 587	27 084	2 147	1 973	1 968	2 377	2 070	1 631	4 109	3 195	4 236	3 871	2 554								
Mrożonki	1 248	1 314	1 944	1 073	11 529	989	989	798	678	640	1 091	1 319	1 319	1 801	1 668	1 469								
Susze	505	549	434	544	5 920	581	465	813	488	610	412	437	371	654	786	291								
Dżemy	7 166	8 891	11 584	10 193	96 076	5 937	7 993	13 581	8 980	8 220	6 759	7 148	6 800	7 346	8 407	8 126								
Przetwory puszkow.	1 516	1 615	2 970	2 286	18 845	962	990	2 883	1 637	1 078	1 388	1 734	1 003	1 285	954	1 502								
-ananasy	1 837	2 356	3 742	3 501	25 902	1 167	2 161	4 996	2 200	1 971	1 340	1 929	1 871	2 467	1 984	2 210								
-brzoskwinie	45 540	54 925	77 100	80 201	735 660	68 129	64 026	75 529	57 494	63 116	50 904	73 580	66 379	65 019	66 316	61 081								
Owoce świeże	6 610	10 939	14 649	8 932	138 758	10 613	13 904	18 236	13 003	17 264	10 398	7 991	8 118	7 534	9 297	9 722								
Banany	7 216	16 310	34 020	53 258	254 293	41 937	31 128	29 302	16 798	16 030	9 368	8 374	7 711	14 014	17 851	23 884								
Owoce cytrusowe	7 989	1 181	52	44	56 325	41	21	126	133	1 474	7 476	24 630	19 925	11 213	3 690	432								
Brzoskwinie i nekt.	8 855	11 140	8 367	3 706	82 715	2 425	4 064	7 872	8 727	7 015	2 654	5 471	11 420	11 182	12 169	6 874								
Winogrona	625	199	103	198	22 907	206	224	728	1 044	3 102	6 123	9 619	3 682	598	257	204								
Arbuzy	330	177	165	188	9 979	307	403	543	943	1 153	1 111	1 108	756	1 519	2 589	2 301								
Jablka	24 462	24 709	28 258	24 593	287 148	19 889	23 620	30 303	28 186	27 361	25 604	27 851	28 711	36 571	38 635	35 115								
Przetwory razem	6 158	6 845	7 718	8 859	94 304	6 860	7 664	10 092	11 902	9 991	12 104	9 401	9 661	15 047	13 810	15 641								
Soki zagęszczone	2 054	2 097	2 854	4 071	32 560	2 565	2 742	4 910	4 462	5 082	6 179	4 503	4 034	5 083	5 136	3 976								
-sok pomarańczowy	3 574	2 433	2 979	1 920	36 693	2 354	2 273	2 055	2 111	3 010	2 279	6 796	5 131	6 333	6 912	3 714								
Mrożonki	2 217	2 614	3 411	2 031	23 388	1 849	1 877	1 914	1 498	1 441	1 332	1 773	2 204	3 291	3 512	3 111								
Susze	902	844	563	579	10 036	690	683	998	838	998	691	813	467	789	968	600								
Dżemy	11 378	11 370	13 204	10 919	119 818	7 878	10 809	14 902	11 679	11 617	8 985	8 942	11 106	10 709	13 027	11 837								
Przetwory puszkow	1 094	1 009	2 017	1 579	13 475	694	782	1 929	1 191	841	1 061	1 403	797	1 149	763	1 259								
-ananasy	1 074	1 448	2 314	2 019	16 429	702	1 198	2 717	1 340	1 244	777	1 053	1 018	1 362	1 159	1 425								
-brzoskwinie																								

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2009 X	0,19	0,48	0,85	1,43	0,93	3,50	0,85	0,63	0,69	1,27	1,04
XI	0,18	0,48	1,23	1,36	2,00	0,59	0,82	0,61	0,68	1,26	0,94
XII	0,19	0,49	0,70	-	1,95	0,85	0,81	0,59	0,71	1,26	0,99
2009 I-XII	0,26	0,56	1,21	1,38	1,27	0,98	0,96	0,69	0,77	1,32	1,03
2010 I	0,24	0,52	0,65	-	1,71	0,60	0,78	0,61	0,70	1,26	0,93
II	0,25	0,57	0,96	-	1,56	3,69	0,76	0,59	0,73	1,28	0,96
III	0,25	0,60	1,14	-	1,70	6,23	0,75	0,60	0,71	1,21	1,04
IV	0,29	0,69	1,20	-	1,90	3,71	0,76	0,60	0,71	1,37	0,92
V	0,30	0,58	1,33	-	2,18	3,83	0,83	0,65	0,73	1,36	0,95
VI	0,31	0,81	0,96	0,69	0,87	1,31	0,86	0,68	0,71	1,20	0,98
VII	0,28	0,77	1,12	0,58	0,92	1,04	1,05	0,80	0,72	1,21	0,96
VIII	0,33	0,69	2,25	0,69	1,06	0,91	1,10	0,99	0,76	1,27	0,98
IX	0,34	0,66	2,15	0,60	1,10	1,13	1,19	1,02	0,99	1,30	1,15
X	0,36	0,64	0,55	0,75	1,30	4,00	1,18	1,10	1,21	1,24	1,15
XI	0,37	0,70	1,69	-	1,19	-	1,12	1,05	1,35	1,38	1,23
Wskaźniki zmian cen (%)											
$\frac{XI\ 2010}{X\ 2010}$	103	109	307	x	92	x	95	95	112	111	107
$\frac{XI\ 2010}{XI\ 2009}$	206	146	137	x	60	x	137	172	199	110	131

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarancze	Winogrona
2009 XII	0,98	1,00	0,99	1,01	0,99	1,94	-	-	-	-	3,62	4,12	4,15	4,20	8,77
2009 I-XII	1,38	1,15	1,29	1,29	1,26	3,17	7,36	2,86	4,00	3,34	4,32	3,99	5,59	4,24	6,92
2010 I	1,10	1,10	1,15	1,07	1,15	2,43	-	-	-	-	3,39	4,70	4,42	4,00	10,86
II	1,23	1,15	1,28	1,20	1,25	2,44	-	-	-	-	3,39	4,50	4,71	3,82	10,00
III	1,27	1,20	1,26	1,24	1,25	2,41	-	-	-	-	3,94	4,04	4,87	3,80	8,94
IV	1,25	1,23	1,24	1,25	1,25	2,57	-	-	-	-	3,46	3,98	4,88	3,90	9,13
V	1,17	1,15	1,18	1,18	1,15	3,10	17,50	-	-	-	3,96	4,51	5,16	3,71	9,19
VI	1,19	1,20	1,23	1,19	1,20	3,13	3,68	-	4,66	-	4,32	5,58	5,97	3,92	8,95
VII	1,48	-	-	-	-	2,97	6,80	3,94	7,29	4,27	4,02	5,73	6,15	4,09	9,02
VIII	1,81	-	-	-	-	3,52	9,42	3,70	5,50	2,25	3,67	7,65	6,11	4,39	5,77
IX	1,95	1,96	1,94	2,02	1,99	3,37	9,25	-	-	2,41	3,62	7,34	6,76	4,35	4,72
X	1,90	1,90	1,89	1,85	1,90	3,64	10,88	-	-	4,10	3,28	5,09	6,65	4,32	4,91
XI	1,93	1,87	1,90	1,95	1,94	3,42	12,00	-	-	4,50	3,49	3,96	4,69	4,18	6,79
XII	1,93	1,90	1,92	1,97	1,97	3,45	-	-	-	-	3,84	3,69	3,76	3,70	9,37
2010 I-XII	1,52	1,47	1,50	1,49	1,51	3,04	9,93	3,82	5,82	3,51	3,70	5,06	5,34	4,02	8,14
2011 I	1,95	1,50	1,54	1,52	1,58	3,38	-	-	-	-	4,11	3,68	3,80	3,64	11,32
Wskaźniki zmian cen (%)															
$\frac{I\ 2011}{XII\ 2010}$	101	79	80	77	80	98	x	x	x	x	107	100	101	98	121
$\frac{I\ 2011}{I\ 2010}$	177	136	134	142	137	139	x	x	x	x	121	78	86	91	104

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki ^a	Sok jabłkowy ^a	Sok Pomarańczowy ^a
2009 X	6,00	6,70	6,37	-	1,59	1,92
XI	5,93	6,53	6,37	-	1,62	1,92
XII	6,07	6,80	6,53	-	1,58	1,86
2009 I-XII	6,24	6,78	6,46	3,56	1,64	1,96
2010 I	6,20	6,50	6,50	-	1,66	1,95
II	6,13	6,50	6,43	-	1,66	1,95
III	5,97	6,57	6,37	-	1,68	1,96
IV	5,87	6,33	6,30	-	1,70	1,92
V	5,80	6,33	6,67	-	1,74	1,94
VI	5,93	6,17	6,53	-	1,76	1,97
VII	5,83	6,07	6,33	-	1,71	2,02
VIII	6,00	6,13	6,30	-	1,76	2,14
IX	5,87	6,13	6,20	-	1,76	2,11
X	5,87	6,13	6,10	-	1,67	2,20
XI	5,83	6,13	6,10	-	1,77	2,26
XII	5,83	6,13	6,00	-	1,77	2,04
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XII 2010</u> <u>XI 2010</u>	100	100	98	x	100	90
<u>XII 2010</u> <u>XII 2009</u>	96	90	92	x	112	110

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2009 X	2,05	3,37	2,64	-	-	-	6,16	4,73	5,59	6,57	7,28
XI	1,95	3,46	-	-	-	-	7,65	4,66	5,69	5,94	6,24
XII	1,94	3,75	-	-	-	-	10,91	4,62	5,35	5,85	5,30
2009 I-XII	2,37	5,47	3,74	6,72	7,33	12,94	9,92	5,37	5,57	5,64	6,75
2010 I	1,99	4,20	-	-	-	-	14,45	4,58	5,28	6,09	5,51
II	2,05	4,60	-	-	-	-	13,24	4,61	5,21	6,06	5,90
III	2,10	4,94	-	-	-	-	11,92	4,88	5,16	5,86	6,12
IV	2,16	5,31	-	-	-	-	12,44	5,01	5,17	5,66	6,26
V	2,21	5,75	-	-	15,34	-	12,04	4,95	5,37	6,03	6,51
VI	2,34	6,12	-	11,05	6,24	-	11,30	5,28	5,75	6,93	7,38
VII	2,51	6,32	7,70	10,35	6,85	17,16	11,26	5,21	6,27	7,26	7,69
VIII	3,05	5,92	4,41	-	-	15,98	7,72	4,94	6,49	9,20	7,66
IX	3,11	5,30	3,98	-	-	-	6,51	4,83	6,22	9,79	8,34
X	3,07	5,23	5,07	-	-	-	6,76	4,49	5,92	7,63	8,25
XI	3,15	5,46	-	-	-	-	8,42	4,52	5,76	5,94	6,06
XII	3,20	5,72	-	-	-	-	11,76	4,85	5,09	5,40	4,84
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XII 2010</u> <u>XI 2010</u>	102	105	x	x	x	x	140	107	88	91	80
<u>XII 2010</u> <u>XII 2009</u>	165	153	x	x	x	x	108	105	95	92	91

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2009 X	12,25	-	3,66	4,32	15,08	6,74	5,54
XI	12,31	-	3,68	4,29	15,14	6,82	5,64
XII	12,31	-	3,62	4,24	15,02	6,70	5,40
2009 I-XII	12,20	-	3,64	4,31	15,06	6,66	5,38
2010 I	12,53	-	3,64	4,30	15,10	6,68	5,48
II	12,58	-	3,66	4,32	15,06	6,74	5,44
III	12,58	-	3,63	4,30	15,10	6,72	5,49
IV	12,69	-	3,62	4,26	15,04	6,70	5,45
V	12,67	-	3,58	4,25	15,24	6,70	5,45
VI	12,72	-	3,58	4,28	15,14	6,62	5,41
VII	12,67	-	3,59	4,28	15,14	6,62	5,42
VIII	12,56	-	3,60	4,28	15,24	6,66	5,42
IX	12,50	-	3,61	4,26	15,26	6,76	5,42
X	12,69	-	3,65	4,29	15,38	6,76	5,52
XI	12,69	-	3,66	4,30	15,56	6,76	5,53
XII	12,72	-	3,64	4,27	15,52	6,80	5,41
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XII 2010</u> XI 2010	100	-	99	99	100	101	98
<u>XII 2010</u> XII 2009	103	-	101	101	103	101	100

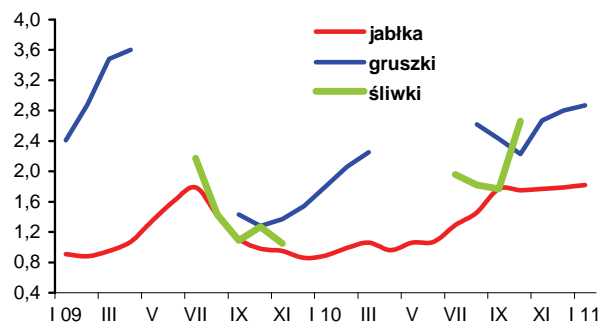
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

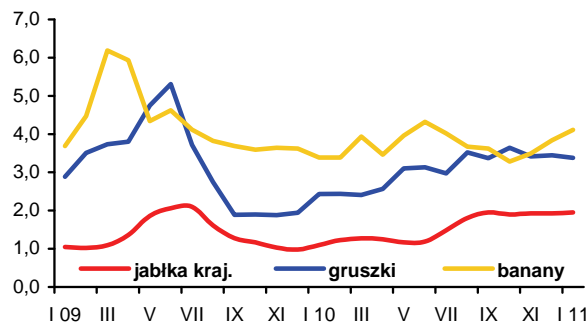
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2009 IV	68	-	55	64	64	-
V	72	-	48	75	58	-
VI	74	-	42	68	49	-
VII	65	74	-	68	54	-
VIII	58	76	-	72	49	-
IX	61	-	-	68	68	-
X	59	75	-	67	64	-
XI	63	76	-	65	68	-
XII	65	76	-	68	69	-
2010 I	68	75	-	70	71	-
II	70	74	-	73	73	-
III	68	62	-	65	72	-
IV	69	78	65	69	70	-
V	65	78	54	74	55	-
VI	71	-	51	65	68	56
VII	74	78	-	68	71	45
IX	68	81	-	65	59	-
X	74	85	-	68	64	-
XI	75	73	-	64	66	-
XII	79	81	-	59	69	-
2011 I	81	84	-	62	65	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i, "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

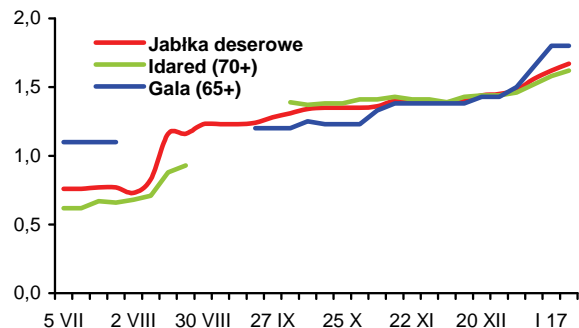
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2009 - 2011 r. (zł/kg)

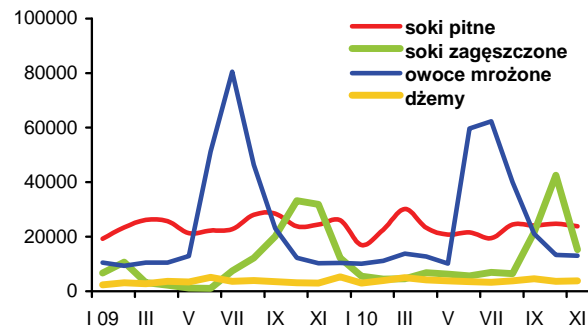
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2009 -2011 (zł/kg)

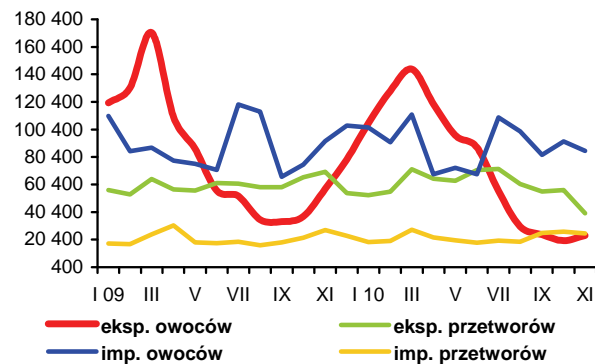
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od VII 2010 r. do I 2011 r. (zł/kg)

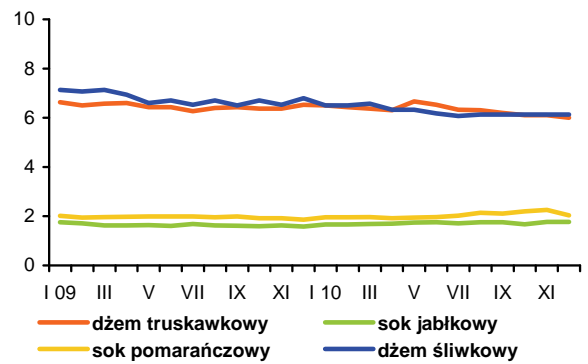
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2009 i w 2010 r. (tony)

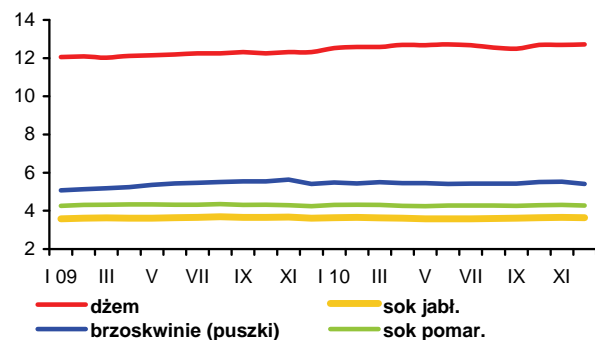
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2009 i 2010 r. (tony)

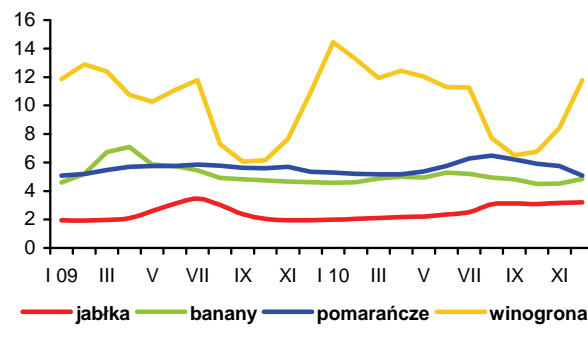
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2009 i 2010 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2009 i 2010 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2009 i 2010 r. (zł/kg)

**Jadwiga
Seremak-Bulge**

Teresa Zdziarska

W grudniu 2010 r. przeciętna cena skupu mleka wzrosła do 118,31 zł/100 l, tj. o 2,8% w porównaniu z poprzednim miesiącem i o 12,8% w stosunku do grudnia 2009 r. Mleko o standardowych parametrach zdrożało do 119,09 zł/100 kg. Średnioroczna cena skupu mleka w 2010 r. osiągnęła poziom 105,66 zł/100 l, wobec 89,62 zł/100 l w 2009 r. Ceny jałówek na targowiskach wzrosły do ok. 1570 zł/szt., tj. o 6,5% w porównaniu z listopadem, a ceny krów mlecznych utrzymały się na poziomie ok. 2500 zł/szt.

W znacznie mniejszym stopniu wzrosły ceny zbytu i ceny detaliczne przetworów mlecznych. W grudniu podniesiono ceny zbytu prawie wszystkich wyrobów, z wyjątkiem śmietany i sera Gouda. Najbardziej podniesiono ceny zbytu masła w blokach (o 2%), mleka UHT (o 1,6%) i pełnego mleka w proszku (o 1,5%). W styczniu 2011 r. zanotowano spadek cen zbytu większości produktów mleczarskich.

Ceny detaliczne przetworów mlecznych w grudniu wzrosły średnio o 0,2% w porównaniu z listopadem. Nieco wyższy wskaźnik wzrostu cen dotyczył mleka spożywczego w folii, pełnego mleka w proszku i śmietany. Na poziomie poprzedniego miesiąca utrzymały się ceny masła konfekcjonowanego i napojów mlecznych. Nieznacznie spadły ceny mleka UHT i twarogu. Wzrost średniego poziomu cen detalicznych artyku-

łów mleczarskich w 2010 r., w porównaniu z 2009 r., wyniósł 1,8%, w tym masła 15,0% i serów dojrzewających 5,1%.

Skup mleka w grudniu wzrósł o 3,7% do 676,5 mln l i był o 0,7% wyższy niż przed rokiem. W całym 2010 r. skupiono ok. 8,7 mld l mleka, tj. o 2% mniej niż w roku poprzednim.

W listopadzie zmniejszyła się produkcja większości przetworów mlecznych, przede wszystkim mleka w proszku (o 35%) i masła (o ok. 20%). Zwiększona została natomiast produkcja mleka spożywczego i serów twarogowych.

Wg wstępnych danych eksport przetworów mlecznych w listopadzie był mniejszy niż w październiku. Jego wartość wyniosła 68,6 mln EUR, wobec 79,5 mln EUR w poprzednim miesiącu i 82,8 mln EUR przed rokiem. Mniejszy był eksport wszystkich produktów, z wyjątkiem serwatki. Łączny wywóz artykułów mleczarskich w ekwiwalencie mleka surowego wyniósł ok. 120 mln l, wobec 167 mln l przed rokiem. W listopadzie zmniejszył się również import, którego wartość wyniosła 22,8 mln EUR, wobec 32,5 mln EUR w październiku i 31,7 mln EUR przed rokiem. Mniejszy był przywóz prawie wszystkich produktów mleczarskich, z wyjątkiem serów świeżych i lodów. Najbardziej zmalał przywóz masła i mleka płynnego i śmietany (o ok. 50%). Łączny import przetworów mlecznych w ekwiwalencie surowca mlecznego wyniósł 45,1 mln l, wobec 76,7 mln l przed rokiem. Saldo handlu zagranicznego przetworami mlecznymi w listopadzie zmniejszyło się więc do 45,8 mln EUR, wobec 47 mln EUR w październiku i 51,1 mln EUR przed rokiem. W okresie 11 miesięcy 2010 r. wartość eksportu i importu przetworów mlecznych wyniosła odpowiednio 1039 i 344 mln EUR, a wolumen w ekwiwalencie mleka surowego ok. 2 i 0,8 mld l. Zatem nadwyżka eksportu nad importem zmalała o 13% do ok. 1,2 mld l, natomiast saldo zwiększyło się do 695 mln EUR, tj. o 19% w porównaniu z analogicznym okresem 2009 r., w wyniku znacznie wyższych cen.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2009 I-XII	8 878,2	89,62	.
2010 I-XII	8 696,7	105,66	.
2009 XI	648,5	99,35	105,25
XII	671,7	104,87	106,66
2010 I	680,2	102,22	106,09
II	625,0	102,22	106,88
III	714,6	102,13	104,79
IV	734,5	101,05	104,21
V	799,3	101,06	104,54
VI	788,8	102,04	105,18
VII	798,7	102,59	105,54
VIII	788,1	103,75	108,53
IX	749,6	106,58	111,57
X	717,5	111,81	114,33
XI	652,2	115,12	118,87
XII	676,5	118,31	119,09
Wskaźnik zmian w %			
<u>XII 2010</u> <u>XI 2010</u>	103,7	102,8	100,2
<u>XII 2010</u> <u>XII 2009</u>	100,7	112,8	111,7

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2008 I-XII	2 358,5	120,0	47,9	374,5	373,9	182,5	329,0	281,5
2009 I-XII	2 700,9*	116,9	32,8	439,6	361,1	170,2	340,6	282,0*
2009 ^a X	205,7	6,5	2,4	38,0	28,1	14,2	28,9	22,9
XI	202,9	5,1	2,4	38,2	23,6	13,0	28,7	19,7
XII	213,1	5,8	2,8	33,9	25,0	14,0	28,6	20,0
2010 ^a I	204,7	5,6	2,4	42,9	24,4	13,6	28,4	19,4
II	199,6	4,4	1,7	37,3	23,1	11,9	26,8	19,3
III	224,4	5,5	1,9	45,8	27,5	14,3	35,5	23,0
IV	207,8	9,5	2,2	41,4	26,9	13,7	27,7	20,4
V	223,8	11,1	2,7	43,8	32,8	14,7	30,9	21,6
VI	208,7	10,6	2,2	41,6	33,6	13,2	28,7	21,5
VII	214,2	9,5	2,5	42,2	30,9	13,4	29,8	23,2
VIII	219,8	10,0	3,0	39,3	29,6	13,8	30,2	25,2
IX	217,9	8,5	2,5	39,8	26,7	14,7	30,0	23,4
X	219,9	6,3	2,8	39,8	27,1	14,8	30,1	22,3
XI	223,9	4,2	1,8	39,9	24,3	11,9	31,8	21,6
Wskaźnik zmian w %								
<u>XI 2010</u> <u>X 2010</u>	101,8	66,7	64,3	100,3	89,7	80,4	105,6	96,9
<u>XI 2010</u> <u>XI 2009</u>	110,3	82,4	75,0	104,5	103,0	91,5	110,8	109,6

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników. * korekta GUS.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii ^a 2-2,5% tł.	UHT ^a 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2009 XI	1,50	1,74	8,59	9,96	14,96	14,97	0,77	5,45	8,57	12,47
XII	1,51	1,76	8,85	10,43	14,80	15,05	0,76	5,47	8,61	12,79
2010 I	1,51	1,77	8,58	10,93	12,92	14,48	0,77	5,50	8,59	12,66
II	1,51	1,76	8,38	11,03	12,35	14,03	0,77	5,47	8,55	12,56
III	1,50	1,75	8,46	11,10	12,37	13,97	0,78	5,45	8,58	12,60
IV	1,50	1,75	8,68	11,09	12,47	13,95	0,79	5,44	8,63	12,50
V	1,50	1,74	9,27	11,84	13,44	14,80	0,78	5,43	8,61	12,53
VI	1,50	1,73	9,56	12,12	14,18	15,02	0,81	5,46	8,67	12,70
VII	1,51	1,74	9,57	12,31	14,44	15,36	0,81	5,46	8,68	12,80
VIII	1,52	1,78	9,45	12,57	14,57	15,58	0,81	5,48	8,64	13,03
IX	1,52	1,78	9,51	12,61	14,81	15,75	0,81	5,54	8,69	13,36
X	1,52	1,87	9,35	12,71	15,09	15,96	0,80	5,57	8,73	13,60
XI	1,53	1,88	9,11	12,39	15,08	15,94	0,79	5,56	8,74	13,63
XII	1,54	1,91	9,13	12,58	15,38	16,01	0,79	5,55	8,78	13,58
2011 I ^b	1,66	1,83	8,80	11,00	13,94	14,75	.	5,17	9,24	12,82
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2010</u> <u>XI 2010</u>	100,7	101,6	100,2	101,5	102,0	100,4	100,0	99,8	100,5	99,6
<u>XII 2010</u> <u>XII 2009</u>	102,0	108,5	103,2	120,6	103,9	106,4	103,9	101,5	102,0	106,2

^a od stycznia 2010 r. ceny mleka o zaw. 1,5-2% tł.; ^b ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w okresie 24-30 I 2011 r.
Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2009 XI	2,03	2,67	12,71	3,11	3,90	0,69	1,10	1,57	11,88	16,48
XII	2,04	2,66	12,71	3,11	4,07	0,70	1,11	1,56	11,86	16,90
2010 I	2,05	2,65	12,84	3,12	4,11	0,69	1,10	1,56	11,87	17,18
II	2,04	2,64	12,89	3,13	4,06	0,70	1,09	1,57	11,90	17,32
III	2,04	2,64	13,08	3,11	3,99	0,69	1,02	1,57	11,93	17,35
IV	2,04	2,63	13,15	3,10	3,96	0,69	1,07	1,57	11,93	17,22
V	2,05	2,65	13,11	3,10	3,94	0,68	1,09	1,57	11,96	17,33
VI	2,05	2,65	13,16	3,11	4,04	0,68	1,08	1,56	12,00	17,34
VII	2,03	2,65	13,11	3,11	4,18	0,68	1,09	1,56	11,98	17,42
VIII	2,04	2,65	13,18	3,10	4,21	0,68	1,09	1,56	12,13	17,34
IX	2,05	2,66	13,19	3,09	4,22	0,68	1,10	1,56	12,14	17,62
X	2,05	2,64	13,05	3,09	4,26	0,69	1,10	1,56	12,26	17,81
XI	2,06	2,65	12,95	3,08	4,27	0,69	1,09	1,57	12,27	17,92
XII	2,07	2,62	13,03	3,09	4,27	0,69	1,09	1,59	12,21	17,97
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2010</u> <u>XI 2010</u>	100,5	98,9	100,6	100,3	100,0	100,0	100,0	101,3	99,5	100,3
<u>XII 2010</u> <u>XII 2009</u>	101,5	98,5	102,5	99,4	104,9	98,6	98,2	101,9	103,0	106,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2008 I-XII	132,7	153,2	30,5	252,5	95,5	22,6	30,2	6,6	47,0	30,9
2009 I-XII	120,9	141,2	17,7	290,7	107,3	27,0	38,9	9,9	57,4	21,2
2009 X	10,8	12,3	1,0	25,4	10,3	1,9	3,9	1,4	3,6	1,4
XI	8,8	11,5	0,9	23,0	10,6	2,2	4,1	1,7	4,7	1,2
XII	6,2	9,5	0,8	21,6	9,1	2,3	3,3	1,3	6,7	1,5
2010 I	7,3	10,5	1,7	21,6	11,1	2,5	3,8	0,7	5,4	1,8
II	7,2	10,3	2,5	19,7	10,8	2,3	3,5	0,5	4,4	2,2
III	5,3	11,6	2,0	21,9	11,5	4,8	4,2	1,2	7,7	3,1
IV	6,6	11,9	3,0	21,0	10,4	3,4	3,5	0,8	4,8	1,9
V	13,3	12,3	3,2	19,0	10,8	3,9	3,9	1,2	6,9	3,0
VI	12,0	13,6	3,0	20,6	10,4	2,5	2,6	1,3	6,5	1,6
VII	14,4	12,8	1,5	23,7	10,5	2,3	2,7	1,3	4,3	2,9
VIII	9,2	14,6	1,6	10,5	10,0	3,7	2,8	0,8	5,6	2,8
IX	10,7	11,7	2,3	17,4	9,9	2,9	3,5	1,2	2,3	2,2
X	4,5	11,5	1,6	19,5	10,7	2,6	3,2	1,5	4,5	2,1
XI	3,8	8,8	1,2	17,7	9,2	1,7	3,1	0,7	2,3	1,6
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{XI\ 2010}{X\ 2010}$	84,4	76,5	75,0	90,8	86,0	65,4	96,9	46,7	51,1	76,2
$\frac{XI\ 2010}{XI\ 2009}$	43,2	76,5	133,3	77,0	86,8	77,3	75,6	41,2	48,9	133,3

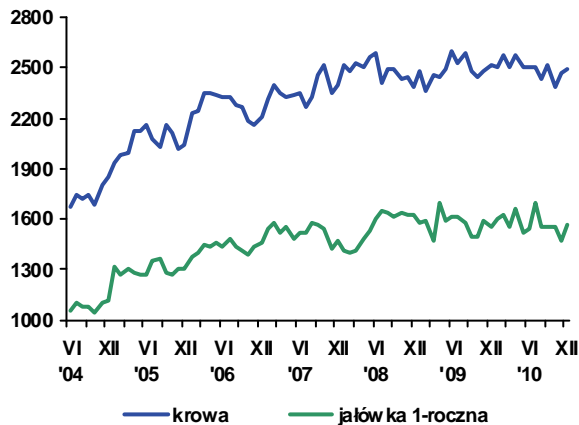
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

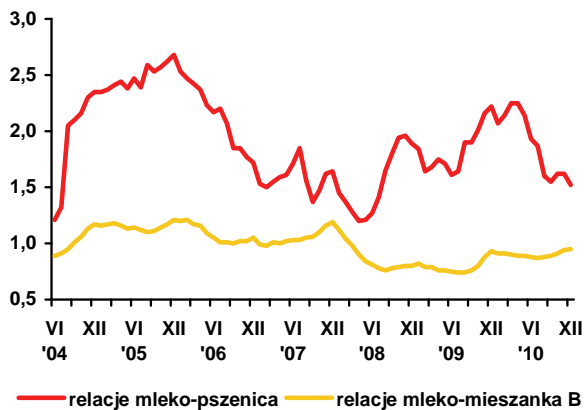
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2008 I-XII	2 114	3 104	2 564	598	1 183	2 220	3 319	3 246	741	1 083
2009 I-XII	1 414	2 585	2 308	443	965	1 725	2 853	2 763	549	1 141
2009 X	1 655	2 642	2 945	564	1 002	1 942	2 884	2 866	836	1 252
XI	1 730	2 855	2 898	612	991	2 322	2 871	2 990	764	1 245
XII	1 715	2 962	3 151	567	1 017	2 002	3 123	3 077	576	1 154
2010 I	1 775	2 660	2 840	500	951	1 861	2 829	2 729	462	1 039
II	1 865	2 792	2 706	539	991	1 929	2 985	2 569	564	988
III	1 823	2 754	2 828	552	978	1 693	2 901	2 937	487	1 043
IV	1 898	2 771	2 902	583	1 003	1 430	3 037	3 087	540	1 169
V	2 051	2 919	3 075	686	1 032	1 502	2 693	3 311	498	1 027
VI	2 001	2 848	3 270	661	956	1 883	3 078	3 282	537	1 027
VII	2 129	2 907	3 477	599	965	2 308	3 270	3 929	670	1 007
VIII	2 141	2 878	3 452	904	963	1 736	3 163	3 330	588	970
IX	2 227	2 956	3 412	654	1 010	2 341	3 315	3 538	1 067	1 121
X	2 095	2 792	3 543	670	1 012	2 113	3 227	4 110	776	1 147
XI	2 118	3 071	3 709	654	992	2 109	3 137	3 959	874	1 168
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{XI\ 2010}{X\ 2010}$	101,1	110,0	104,7	97,6	98,0	99,8	97,2	96,3	112,6	101,8
$\frac{XI\ 2010}{XI\ 2009}$	122,4	107,6	128,0	106,9	100,1	90,8	109,3	132,4	114,4	93,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

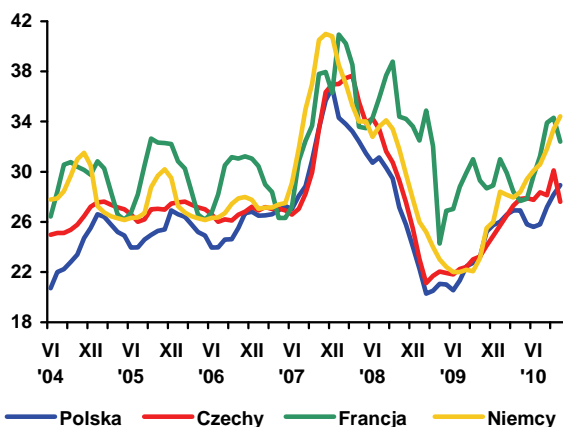
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

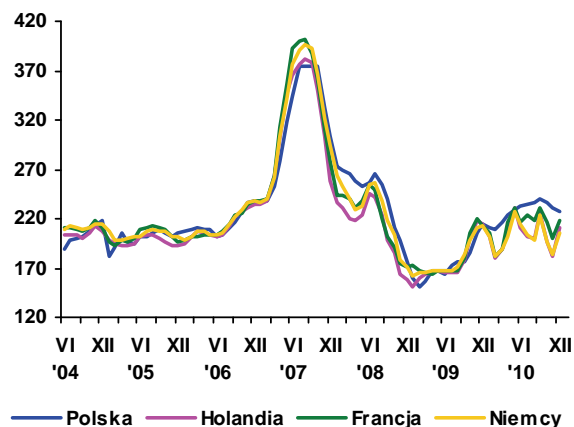
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

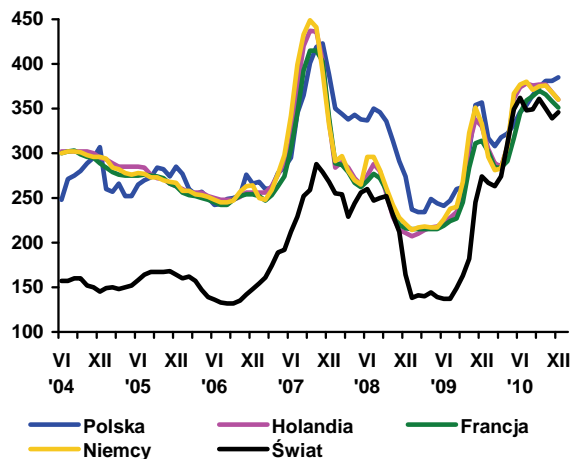
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

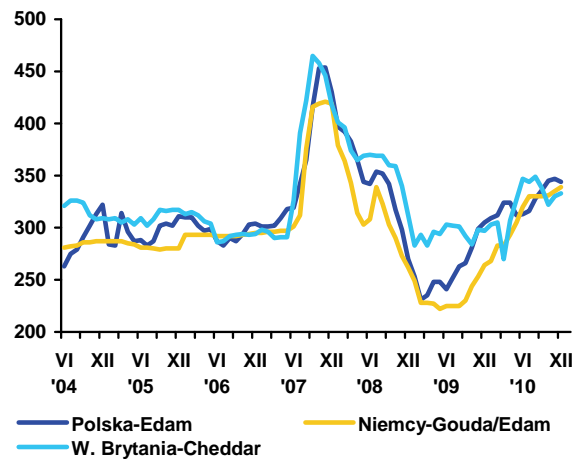
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products, Preserved Milk i Dairy Markets.

W 2010 r. średnia cena skupu żywca wołowego wynosiła 4,60 zł/kg wagi żywej i była o ok. 2% wyższa niż przed rokiem. Wzrost cen skupu żywca wieprzowego (o ok. 17%) i drobiowego (o ok. 5%) był silniejszy i wołowina potaniała w relacji do pozostałych gatunków żywca. Relacje cen skupu wołowiny do wieprzowiny obniżyły się z 1,16 w 2009 r. do 1,0 w 2010 r., a do drobiu z 1,30 do 1,25.

W I półroczu 2010 r. trudności ze sprzedażą żywca i mięsa wołowego w UE, wynikające z mniejszego popytu na ten gatunek mięsa, spowodowały 2% spadek cen skupu do 4,58 zł/kg wagi żywej, mimo mniejszej produkcji. W II półroczu 2010 r. nastąpił wzrost krajowej produkcji oraz cen skupu żywca wołowego z 4,31 w lipcu do 5,16 zł/kg w grudniu. Średnio były one o ponad 1% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem (4,64 zł/kg). Powodem wzrostu cen był większy popyt na wołowinę na rynkach zagranicznych. Jesienią ub. roku Turcja obniżyła cła na import tego gatunku mięsa z UE.

Polska mogła więc skorzystać z dobrej koniunktury na światowym rynku wołowiny. W II półroczu 2010 r. skup bydła wynosił średnio w miesiącu 14,3 tys. ton, a w analogicznym okresie 2009 r. 10,7 tys. ton. W tym okresie uboje bydła (744,4 tys. sztuk) były o 18% większe niż przed rokiem, podczas gdy w I półroczu ub. były one o 15,2% mniejsze niż w pierwszej połowie 2009 r.

Eksport mięsa wołowego chłodzonego i mrożonego w ciągu jedenastu miesięcy 2010 r. wyniósł 244,2 tys. ton i był o ponad 13 procent większy niż przed rokiem. Do UE-27 sprzedaż wzrosła o ok. 2% do 244,2 tys. ton, a do państw trzecich ponad czterokrotnie z 7,7 do 32,8 tys. ton. Ceny transakcyjne wołowiny chłodzonej wzrosły o ok. 3,5% do 2,70 EUR/kg, a mięsa wołowego mrożonego o ok. 1,5% do 2,58 EUR/kg. Wpływy z eksportu tego gatunku mięsa zwiększyły się o ponad 17% (do 656 mln EUR).

Większy był również import wołowiny. Zakupy mięsa wzrosły z 8,3 tys. ton w okresie jedenastu miesięcy 2009 r. do 12,6 tys. ton w analogicznym okresie 2010 r., a bydła z 15,1 do 18,2 tys. sztuk.

W styczniu 2011 r. ceny wołowiny na rynkach Unii były nadal wysokie. Przeciętna cena referencyjna tego gatunku mięsa wynosiła w UE-27 346,94

EUR/100 kg tuszy schłodzonej i była o ok. 2% wyższa niż przed miesiącem. W Polsce ceny te podniesiono o ponad 7% (do 304,9 EUR/100kg), a w Danii, Niemczech, Włoszech ceny referencyjne obniżyły się o 1%-3,5%. Wymienione kraje są głównymi rynkami zbytu polskiej wołowiny. Spadek cen miał miejsce również w innych krajach, w tym największy w Estonii (o ok. 10%). Jednocześnie wzrost ceny wołowiny odnotowano w Holandii, Irlandii, Hiszpanii, Portugalii, Belgii, Czechach, Słowenii, Słowacji, Wlk. Brytanii.

Rozwój cen wołowiny na unijnym rynku miał wpływ na kształtowanie się cen tego gatunku mięsa w Polsce. W końcu stycznia 2011 r. zakłady mięsne płaciły za żywca wołowego o ok. 3% więcej niż przed miesiącem (5,35 zł/kg wagi żywej). Natomiast ceny zbytu ćwierci wołowych zaczęły spadać. W ostatnim tygodniu stycznia br. średnia cena sprzedaży ćwierci wołowych z buhajów wynosiła 11 901 zł/tonę i była o ponad 1% niższa niż przed miesiącem. Najwyższe ceny sprzedaży były w Południowym Regionie Polski (12,1 tys. zł/tonę), a w Regionie Północnym i Centralnym wynosiły ok. 11,7 tys. zł/tonę. Cena sprzedaży ćwierci z krów wzrosła w tym czasie o ok. 1% do 8471 zł/tonę.

W I półroczu 2011 r. ceny wołowiny będą utrzymywały się prawdopodobnie na wysokim poziomie. W wielu państwach członkowskich spodziewany jest spadek ubojów bydła (w Niemczech, Irlandii, Belgii, Holandii, Wlk. Brytanii, Francji). Prognozowany jest także spadek produkcji wołowiny u innych światowych eksporterów tego gatunku mięsa: w USA, Argentynie, Urugwaju. Nadwyżkami większymi niż w 2010 r. dysponować może jedynie Brazylia. Tendencje spadkowe w produkcji wołowiny będą utrzymywały się również w Rosji i Japonii, a te dwa kraje są największym światowym jej importerem.

**Danuta
Rycombel**

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	VII	12,0	15,3	1,7	12,1	0,7
	VIII	9,2	13,0	1,3	10,1	0,9
	IX	10,8	14,0	1,2	11,4	0,7
	X	11,8	13,0	1,3	10,0	1,4
	XI	10,6	13,3	1,2	10,9	0,9
	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	I	9,2	18,5	1,7	16,4	1,2
	II	9,7	19,0	1,5	17,3	1,4
	III	11,8	15,8	1,1	12,3	1,5
	IV	10,6	17,0	1,3	13,0	1,0
	V	11,4	18,7	2,7	14,2	1,0
	VI	12,9	24,2	2,1	19,7	1,1
	VII	13,8	19,7	1,8	16,0	1,4
	VIII	12,6	20,0	1,6	15,2	1,0
	IX	14,2	22,7	2,3	23,0	1,5
	X	15,5	29,4	2,2	27,2	1,5
	XI	16,3	32,8	2,6	28,3	2,0
	XII	14,0				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe
 Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	VII	4,78	9,03	19,48	20,08	4,07	4,19
	VIII	4,56	8,83	19,37	20,14	4,25	4,42
	IX	4,59	8,98	19,40	20,19	4,23	4,39
	X	4,50	9,01	19,27	20,24	4,28	4,49
	XI	4,49	9,48	19,10	20,30	4,25	4,52
	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	I	4,91	9,75	19,05	20,32	3,87	4,14
	II	4,87	9,55	19,06	20,39	3,91	4,18
	III	4,54	8,88	19,09	20,37	4,20	4,48
	IV	4,55	8,58	18,98	20,44	4,17	4,49
	V	4,38	8,18	18,97	20,37	4,33	4,65
	VI	4,37	9,21	19,09	20,32	4,37	4,65
	VII	4,31	8,21	18,90	20,48	4,38	4,75
	VIII	4,40	8,14	18,87	20,50	4,29	4,66
	IX	4,48	8,06	18,70	20,53	4,58	4,17
	X	4,54	8,13	18,85	20,46	4,15	4,51
	XI	4,92	7,89	18,93	20,45	3,84	4,15
	XII	5,16			20,43		3,96
w % ceny	sprzed roku	111,1	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	104,8	-	-	-	-	-

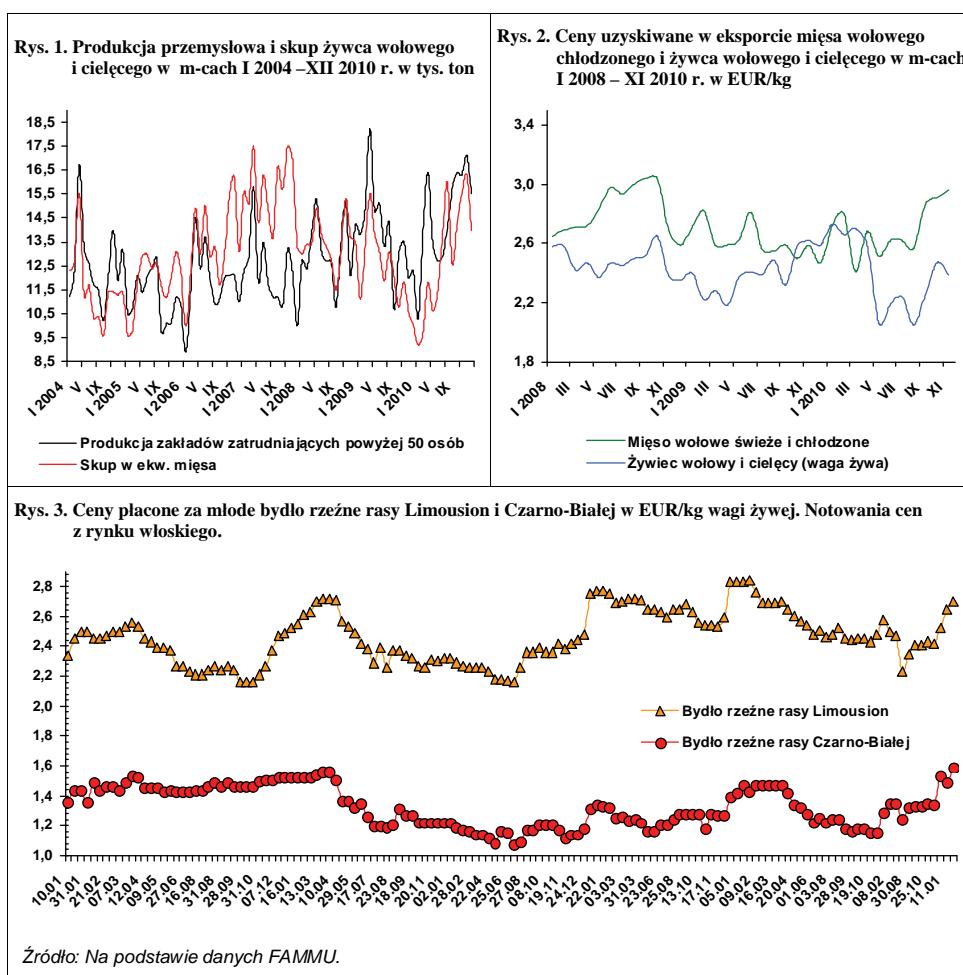
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	VI 2010	VII 2010	VIII 2010	IX 2010	X 2010	XI 2010	XII 2010	I 2011	II 2011
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,39	4,40	4,34	4,49	4,49	4,60	5,00	5,20	5,35
Byki	4,68	4,73	4,75	4,97	4,94	5,33	5,93	5,95	6,11
Krowy	3,60	3,67	3,47	3,64	3,63	3,60	3,69	3,80	3,86
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	9,16	9,57	9,46	9,22	9,04	9,29	9,54	9,64	10,47
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	9 774	9 773	9 627	9 975	9 838	10 281	11 426	12 046	11 901
Ćwierci z krów rzeźnych	8 136	8 175	7 486	7 746	7 761	7 667	7 749	8 332	8 471
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-27	308,39	307,76	305,90	311,38	314,02	314,92	328,48	340,05	346,94
Polska	235,86	230,41	229,20	245,27	245,58	244,58	278,26	283,76	304,90

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Jan Małkowski

**Danuta
Zawadzka**

W końcu listopada 2010 r. pogłowie trzody wyniosło 14 767 tys. sztuk i było większe aniżeli rok wcześniej o 3,6%. W gospodarstwach indywidualnych, na które przypada 84% pogłowia, wzrost pogłowia osiągnął 3,1%, a w spółkach prywatnych 8,9% (pogłowie w spółkach stanowi 11,6% pogłowia ogólnego). W spółdzielniach produkcji rolniczej, niewiele liczącym się, pogłowie trzody zmniejszyło się o 3,1%, a w marginalnym sektorze publicznym wzrosło o 1,1%. Pogłowie trzody zwiększyło się w 11 województwach, podczas gdy w 5 województwach nastąpił jego spadek, ale w dwóch spośród nich nie przekraczał on 1%.

Poza osłabieniem tempa wzrostu (w lipcu wzrost pogłowia wyniósł 4,1%) zwraca uwagę niekorzystna struktura pogłowia, odzwierciedlająca warunki chowu po ubiegłorocznych żniwach. Niewielki jeszcze spadek pogłowia prosiąt oznacza, że już w okresie ubiegłorocznych żniw rozpoczął się proces zmniejszania się krycia loch. Po bardzo dynamicznym wzroście cen zbóż w sierpniu, we wrześniu, w październiku i w listopadzie oraz sezonowym spadku cen trzody, spadkowa tendencja krycia loch sukcesywnie się nasilała. W końcu listopada 2010 r. pogłowie macior prośnych było mniejsze aniżeli rok wcześniej o 4,5%. Fakt ten nie dziwi, bo chów trzody był już nieopłacalny.

W listopadzie targowiskowe ceny żyta i jęczmienia były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 55 i 48%.

Kilkuprocentowy wzrost cen zbóż miał miejsce także w grudniu, choć nie spodziewano się go w tym miesiącu bowiem w okresie zimy zmiany cen zbóż na ogół są niewielkie.

W grudniu nastąpił też wzrost cen pasz przemysłowych. Cena mieszanki dla tuczników była wyższa niż w grudniu 2009 r. o 11,4%, a koncentratu Prowit o 5,1%. Wzrost cen pasz przemysłowych, w porównaniu ze wzrostem cen zbóż jest stosunkowo niewielki, zwłaszcza koncentratu. Producenci, którzy w całości opierają chów trzody na mieszankach przemysłowych znajdują się więc w o wiele lepszej sytuacji niż pozostali. Od ubiegłorocznych żniw relacje cen trzoda: zboża z miesiąca na miesiąc stawały się coraz gorsze, a w końcu roku były dramatycznie wąskie. W grudniu 2010 r. relacje cen trzody do cen targowiskowych żyta i jęczmienia wyniosły odpowiednio 1:6,1 i 1:5,3, wobec 1:10,1 i 1:8,3 w lipcu. W II półroczu 2010 r. bardzo niskie były również ceny prosiąt, świadczące o malejącym na nie popycie.

W końcu listopada 2010 r. liczba tuczników była większa o 5,9%, a liczba warchlaków o wadze 20-50 kg o 7,6% większa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Liczby te wskazują, że w I półroczu 2011 r. produkcja trzody może być jak przewidywano w jesieni ubiegłego roku większa o 4-5%. Wobec tego ceny skupu trzody nie powinny różnić się zasadniczo od cen skupu w I półroczu 2010 r.

W styczniu 2011 r. cena skupu trzody wynosiła 3,74 zł/kg wobec 3,72 zł/kg wagi żywej w styczniu 2010 r. W wyniku aprecjacji złotego cena skupu wyrażona w euro była wyższa niż rok wcześniej o 5,3% i wynosiła 131,44 EUR/100 kg wagi poubojowej. Przeciętna cena w UE-27 kształtowała się w tym miesiącu na poziomie 134,85 EUR i też wzrosła, chociaż w mniejszym stopniu bo o 3,2%. W następnych miesiącach ceny w Polsce mogą być również nieco niższe od przeciętnej ceny unijnej, ale podobne do cen niemieckich i dużo wyższe od cen duńskich. W takiej sytuacji szanse istotnego spadku importu wieprzowiny są niewielkie.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2009 I-XII	1767,7	91,5	336,6	82,0	614,8	118,7	-182,7
IV	92,0	72,9	30,0	67,4	42,8	151,8	-12,8
V	84,0	75,3	29,6	79,1	42,3	107,1	-12,7
VI	87,3	87,5	30,0	70,9	48,4	128,4	-18,4
I-VI	869,6	84,7	171,1	85,7	291,4	138,6	-120,3
VII	87,4	81,3	25,8	66,8	50,5	107,2	-24,7
VIII	85,6	87,3	24,3	64,8	48,4	104,1	-24,1
IX	92,7	88,5	31,3	79,0	43,6	87,0	-12,3
X	99,1	85,2	31,5	81,0	43,2	94,5	-11,7
XI	95,8	93,4	28,8	96,0	43,3	100,7	-14,5
XII	102,5	94,2	28,5	124,5	42,1	126,0	-13,6
VII-XII	898,1	99,3	165,5	78,6	323,4	105,1	-157,9
2010 I	96,2	96,4	19,8	72,8	39,3	90,3	-19,5
II	91,7	95,2	28,9	91,2	38,1	116,9	-9,2
III	122,1	125,0	35,9	133,5	58,0	121,3	-22,1
IV	96,6	105,0	33,1	110,3	35,1	82,0	-2,0
V	106,9	127,3	40,2	135,8	40,5	95,7	-0,3
VI	107,4	123,0	43,2	143,7	42,3	87,4	0,9
I-VI	930,3	107,0	192,0	112,2	267,5	91,8	-75,5
VII	103,6	118,5	43,4	165,2	42,8	84,8	0,6
VIII	105,5	123,2	42,2	173,7	45,6	94,2	-3,4
IX	116,0	125,1	46,6	148,9	50,2	115,1	-3,6
X	121,9	123,0	49,3	156,5	44,4	102,8	4,9
XI	124,7	130,2	38,3	133,0	29,1	67,2	9,2
XII	128,3	125,1	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywa wieprzowego, mieszanki PT-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki PT-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka PT-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2009 VI	5,06	11,1	9,6	100,57	5,0	198,68	2,5	187
VII	5,08	11,3	9,8	100,54	5,1	200,42	2,5	188
VIII	4,92	12,0	10,0	99,69	4,9	200,29	2,5	180
IX	4,67	11,1	9,6	98,05	4,8	198,50	2,4	180
X	4,22	10,4	8,8	95,83	4,4	197,34	2,1	169
XI	4,15	10,5	8,6	94,32	4,4	197,21	2,1	160
XII	3,88	9,7	8,1	93,90	4,1	196,96	2,0	158
2010 I	3,72	8,9	7,5	94,53	3,9	197,15	1,9	157
II	3,62	8,8	7,2	94,22	3,8	197,80	1,8	142
III	3,72	9,1	7,4	93,90	3,9	197,96	1,9	152
IV	3,57	8,9	7,1	93,20	3,8	197,50	1,8	152
V	3,77	9,5	7,7	93,41	4,0	197,79	1,9	143
VI	4,38	10,3	8,3	93,82	4,7	198,38	2,2	133
VII	4,32	10,1	8,1	95,19	4,5	199,46	2,2	129
VIII	4,47	9,1	7,6	96,70	4,6	200,62	2,2	123
IX	4,24	7,3	6,4	98,73	4,3	202,81	2,1	115
X	3,86	6,3	5,5	99,95	3,9	204,25	1,9	107
XI	3,81	6,2	5,3	101,44	3,8	205,07	1,9	102
XII	3,89	6,1	5,3	104,57	3,7	206,99	1,9	107

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2009 IV	6,39	13,77	17,61	11,24	15,50	21,93	13,49	112,6	124,6	120,0
V	6,30	13,79	17,58	11,33	15,58	21,92	13,78	113,0	124,7	121,6
VI	6,63	14,02	17,86	11,37	15,63	22,08	13,83	111,5	123,6	121,6
VII	6,65	14,13	18,04	11,60	15,88	22,35	14,11	112,4	123,9	121,6
VIII	6,45	14,02	18,04	11,65	15,76	22,35	14,16	112,4	123,9	121,5
IX	6,07	13,76	17,92	11,65	15,57	21,98	14,23	113,4	124,9	122,1
X	5,53	13,21	17,95	11,56	15,05	22,37	14,31	119,2	124,6	123,8
XI	5,44	12,94	17,81	11,51	14,53	22,18	14,27	112,3	124,5	124,0
XII	5,09	12,74	17,72	11,44	14,24	22,05	14,11	111,8	124,4	123,3
2010 I	4,88	12,37	17,76	11,38	14,25	22,05	14,15	115,2	124,2	124,3
II	4,75	11,93	17,72	11,30	13,70	21,97	14,10	114,8	124,0	124,8
III	4,88	11,94	17,68	11,28	13,51	21,85	14,09	113,1	123,6	124,9
IV	4,68	11,86	17,62	11,18	13,46	21,66	13,97	113,5	122,9	125,0
V	4,94	11,94	17,74	11,09	13,38	21,73	13,93	112,1	122,5	125,6
VI	5,74	12,43	17,96	11,29	13,85	21,85	13,84	111,4	121,7	122,6
VII	5,66	12,44	17,93	11,26	13,97	21,87	13,90	112,3	122,0	123,4
VIII	5,86	12,46	17,90	11,24	14,08	21,99	13,70	113,0	122,8	121,8
IX	5,56	12,38	17,95	11,18	14,08	22,03	13,87	113,7	122,7	124,1
X	5,06	11,97	17,85	11,14	13,86	21,96	14,01	115,8	123,0	125,8
XI	4,99	11,83	17,72	11,06	13,66	21,84	13,78	115,5	123,3	124,6
XII	5,10	12,04	17,84	10,98	13,68	21,65	13,93	113,6	121,4	126,9

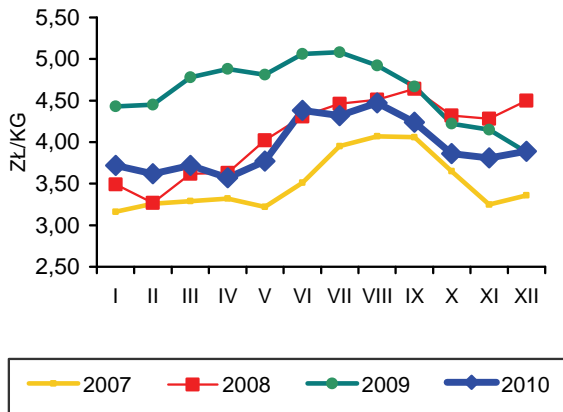
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

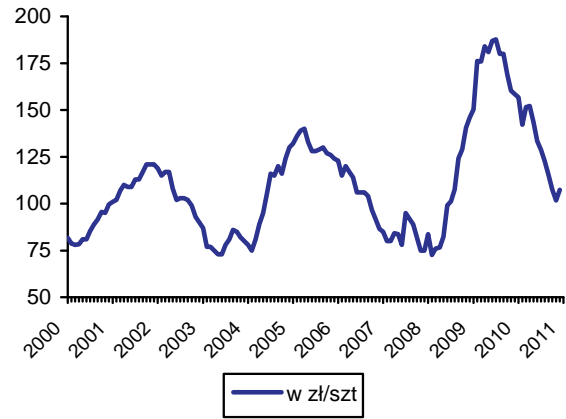
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2009 I	136,81	140,25	140,83	119,91	102,5	99,5	117,0
II	133,43	128,99	148,96	114,68	96,7	86,6	112,5
III	137,81	139,61	141,33	113,85	101,3	98,8	122,6
IV	142,88	147,77	147,21	121,73	103,4	100,4	121,4
V	144,24	148,11	149,62	125,91	102,7	99,0	117,6
VI	150,35	152,93	154,90	132,05	101,7	98,7	115,8
VII	156,48	160,62	158,40	134,27	102,6	101,4	119,6
VIII	155,00	160,30	160,20	131,40	103,4	100,0	122,0
IX	148,40	151,55	150,44	130,22	102,1	100,7	117,2
X	136,23	134,93	138,21	120,07	99,0	97,6	112,4
XI	132,94	133,31	137,57	116,43	100,3	97,6	114,5
XII	131,92	125,81	134,34	113,78	95,4	93,7	110,6
2010 I	130,68	124,82	134,04	108,84	95,5	93,1	114,7
II	135,33	124,02	140,48	114,62	91,6	88,3	108,2
III	134,65	130,14	135,67	116,97	96,7	95,9	111,3
IV	132,70	127,37	137,03	120,27	96,0	93,0	105,9
V	139,51	128,06	145,25	130,87	91,8	88,2	97,9
VI	150,75	145,54	156,29	141,48	96,5	93,1	102,9
VII	149,09;	144,29	150,60	137,42	96,8	95,8	105,0
VIII	150,71	151,91	153,21	135,57	100,8	98,7	112,1
IX	144,75	145,17	144,79	130,96	100,3	100,3	110,9
X	137,91	132,70	141,02	126,20	96,2	94,1	105,2
XI	137,39	131,23	144,62	126,23	95,5	90,7	104,0
XII	139,44	133,66	149,40	126,26	95,9	89,5	105,9
2011 I	135,00	131,50	129,00	123,50	97,4	101,9	106,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

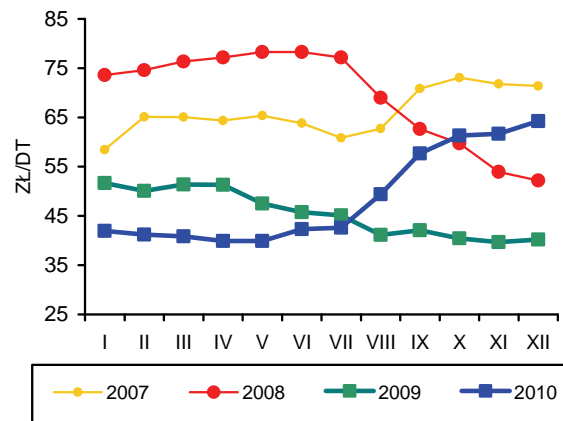
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

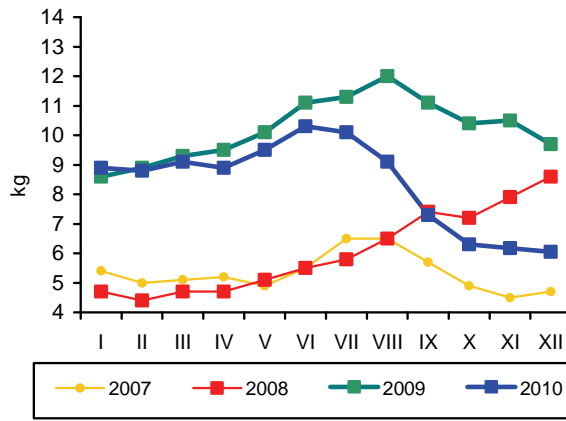
Rys. 2. Ceny prosiąt w Polsce

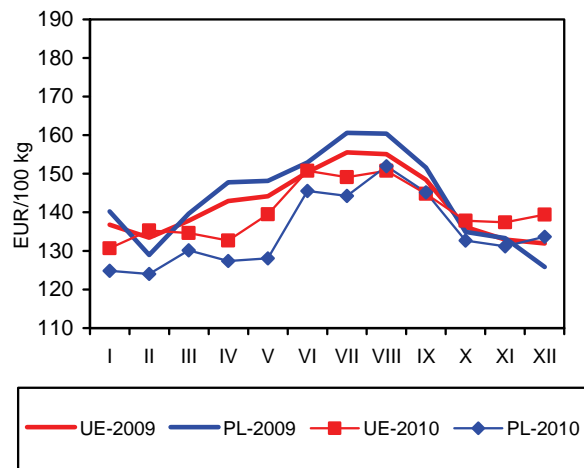
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

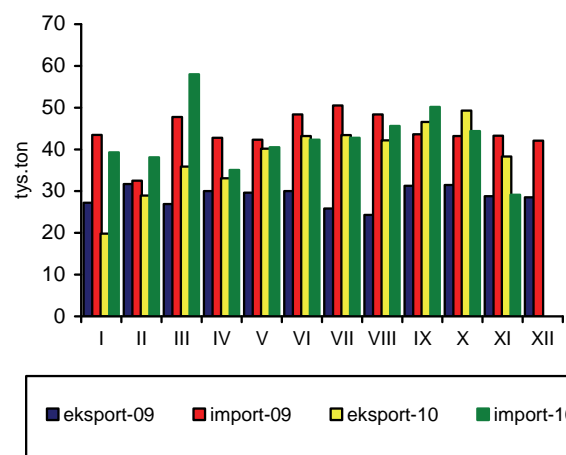
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

**Grzegorz
Dybowski**

W okresie od stycznia do grudnia 2010 r., przemysłowa produkcja mięsa drobiowego wyniosła 1368 tys. ton. Przewyższyła ona o 12,4% produkcję z analogicznego okresu poprzedniego roku. W grudniu 2010 r., w zakładach drobiarskich zatrudniających powyżej 50 pracowników, wytworzono 122 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 0,8% mniej niż w listopadzie, ale o 14% więcej niż w grudniu 2009 roku.

W okresie jedenastu miesięcy 2010 r. łączny eksport znacząco, bo o prawie 32%, przekraczał poziom wywozu z analogicznych miesięcy 2009 roku. W listopadzie 2010 r., wolumen wywozu mięsa drobiowego był o 8% mniejszy niż w październiku, ale o 19% większy niż przed rokiem. Natomiast wielkość jedenaścimiesięcznego importu obniżyła się o 21% w relacji rok do roku.

W trzecim kwartale 2010 r. przeciętne, miesięczne spożycie mięsa drobiowego w przeliczeniu na jedną osobę w gospodarstwach domowych wyniosło 1,49 kg i nie zmieniło się w relacji do poprzedniego roku. Konsumpcja wędlin drobiowych od dłuższego czasu kształtuje się na poziomie 0,21 kg na jedną osobę. Jednak w trzecim kwartale 2010 r., podobnie jak w roku poprzednim, konsumpcja ta wzrosła do 0,23kg, tj. o 9,5%.

Od czerwca 2010 r. rosła cena przemysłowych mieszanek pasz dla drobiu. Tendencja taka utrzymała się także w grudniu. Pasaże podrożały o 1,6% w relacji miesiąc do miesiąca i aż o ponad 17% w relacji rok do roku. W listopadzie 2010 r. ceny piskląt notowane były na poziomie o 1,6% wyższym niż w październiku i o 3,2% wyższym niż przed rokiem. Drożały więc podstawowe nakłady w chowie drobiu.

Od września 2010 r. ceny skupu żywych kurcząt zaczęły spadać. Tendencja taka utrzymała się do końca roku. W styczniu 2011 r. ceny skupu były o 6,6% wyższe niż w grudniu i o 13% wyższe niż rok wcześniej. Średnia roczna cena skupu kurcząt brojlerów była w 2010 r. o ok. 5% niższa niż w 2009 r., a średnia roczna cena mieszanki pełnoporcjowej dla kurcząt o 3,3% niższa. Zatem relacje charakteryzujące opłacalność ich chowu pogorszyły się.

Ceny skupu żywca indyczego w drugim półroczu 2010 r. były wyższe niż w pierwszym. W styczniu 2011 r. za żywe indyki płacono o 1,8% mniej niż w grudniu, ale o 8,5% więcej niż przed rokiem. Ceny mieszanek pasz przemysłowych dla indyków w relacji do poprzedniego miesiąca, były o 1,9% wyższe.

W styczniu 2011 r. ceny zbytu tuszek kurcząt w zakładach drobiarskich wzrosły w relacji do grudnia o 2,6% i aż o 30% w relacji rok do roku. Natomiast ceny zbytu mięsa indyczego obniżyły się o 14%, po sezonowym wzroście w grudniu.

W grudniu 2010 r. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o prawie 56% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Wśród głównych producentów i eksporterów drobiu w Europie, Polska ciągle należy do najtańszych. W okresie od stycznia do grudnia 2010 r. przeciętna polska cena zbytu mięsa kurcząt w przeliczeniu na euro stanowiła ok. 74% średniej ceny w całej Unii Europejskiej. W 2010 r. średnia cena w Polsce obniżyła się w relacji do poprzedniego roku, o 6,3%, podczas gdy w Unii była wyższa o 11,4%. Poprawiła się więc przewaga konkurencyjna polskiej oferty handlowej na jednolitym rynku europejskim. Niski poziom cen był głównym czynnikiem konkurencyjności polskiego eksportu.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
I	89,1	93,7	108	95,2	96,4
II	84,0	79,7	92,9	85,8	96,5
III	94,3	94,9	95,1	98,1	118,0
IV	83,7	89,2	105,0	99,0	101,0
V	91,6	96,2	99,1	97,0	139,0
VI	94,1	86,4	94,2	101,5	112,0
VII	91,3	93,4	105	107,0	116,0
VIII	94,4	97,4	96	101,0	112,0
IX	94,9	95,6	101	105,0	119,0
X	101	109,0	108	113,0	125,0
XI	97,2	99,9	93	105,0	123,0
XII	90,4	91,0	97,7	107,0	122,0
RAZEM	1106	1126,4	1195	1217,0	1368,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2009	2010 ^a	2009	2010 ^a
I	4183	2655	20217	27911
II	3219	2694	20607	28803
III	4140	3011	23169	32252
IV	4146	2638	22020	31412
V	3145	3386	25232	31852
VI	3640	2417	25163	33741
VII	3717	2700	25733	35513
VIII	2933	2530	22923	30163
IX	2865	3064	30012	36995
X	3611	2776	31274	39674
XI	2495	2378	30693	36580
XII	1940		27977	
RAZEM	40032	30249	305021	364896

^a dane nieostateczne (na dzień 03.09.2010)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
I	1,41	1,42	1,50	0,20	0,21	0,21
II	1,44	1,46	1,50	0,21	0,21	0,21
III	1,48	1,49	1,49	0,21	0,23	0,23
IV	1,58	1,60		0,21	0,21	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1044		1,26		2,84	3,22	4,29	5,59	6,06	
II	1045		1,34		3,04		4,84		6,08	
III	1051		1,27		3,13		5,05		6,10	
IV	1030		1,28		3,15		4,69		6,26	
V	1018		x		3,22		5,19		6,28	
VI	1040		1,36		3,40		5,29		6,73	
VII	1057		1,36		3,31		5,43		6,56	
VIII	1105		1,29		3,53		5,53		7,04	
IX	1135		1,28		3,44		5,15		6,86	
X	1170		1,27		3,06		5,66		6,31	
XI	1177		1,29		3,00		5,62		6,04	
XII	1196				3,02		5,45		5,96	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	5,50		4,54	4,93	7,64	7,17
II	5,50		4,47		7,46	
III	5,50		4,44		7,79	
IV	5,50		4,50		7,54	
V	x		4,41		7,53	
VI	5,60		4,68		7,75	
VII	5,60		4,73		7,43	
VIII	5,60		4,76		7,18	
IX	5,52		5,06		7,14	
X	5,50		5,01		7,17	
XI	5,60		5,02		7,40	
XII			5,02		8,31	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

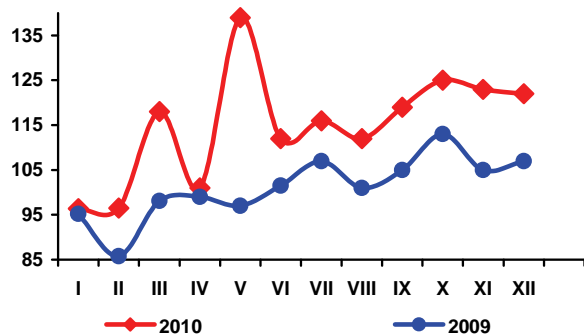
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

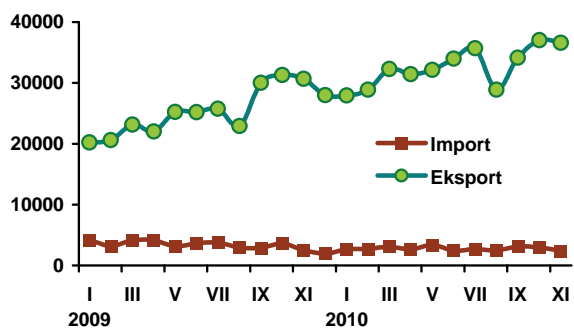
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2009 VIII	137,26	268,00	175,93	184,41	214,94	178,60	164,36	176,94
IX	125,37	268,00	178,06	180,94	210,60	176,44	168,46	175,08
X	111,99	268,00	173,05	180,51	210,00	156,45	154,78	168,63
XI	108,56	268,00	174,10	174,49	200,83	131,77	148,34	159,32
XII	116,40	249,00	171,40	174,40	195,00	118,70	134,30	157,70
2010 I	112,40	241,50	168,50	174,40	191,60	138,50	133,50	158,70
II	120,50	240,00	169,40	171,10	177,00	145,00	135,50	156,20
III	127,10	240,00	167,10	171,00	175,00	156,30	147,20	161,70
IV	125,50	241,30	165,90	171,90	175,80	160,00	148,60	163,70
V	126,90	242,90	165,20	165,20	189,30	167,00	130,30	162,60
VI	133,10	243,80	166,10	165,00	195,00	171,00	134,80	167,30
VII	129,20	244,60	167,90	165,30	195,00	182,80	157,40	171,90
VIII	140,50	245,20	174,30	167,10	195,20	186,20	169,10	176,20
IX	134,20	249,70	174,60	166,1	203,80	190,00	182,80	178,70
X	116,10	250,00	178,50	171,30	205,00	184,20	189,00	176,60
XI	112,60	249,90	178,20	171,70	208,00	181,00	170,00	174,40
XII	112,70	249,80	175,40	167,30	210,00	181,00	168,30	175,70

Źródło: Dane MRiRW.

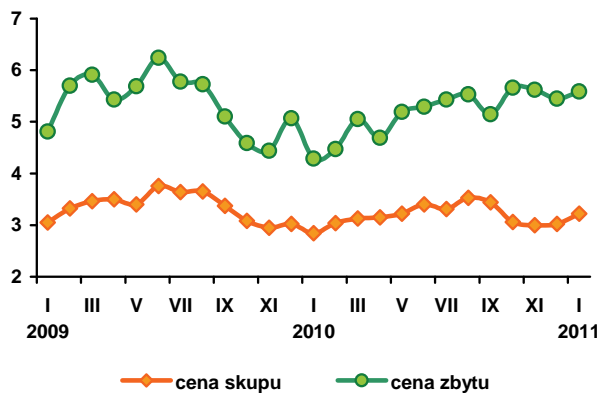
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

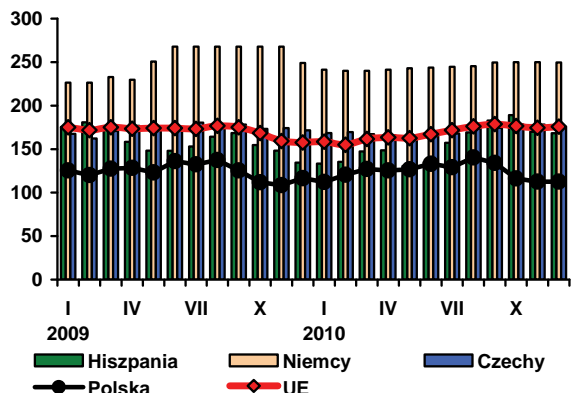
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

W 2010 r. rynek jaj spożywczych był niestabilny, a ceny w krótkich okresach silnie wahały się. W styczniu 2011 roku za jaja niemal wszystkich klas wagowych, płacono więcej niż w grudniu, ale nadal znacząco mniej niż przed rokiem. Spadek cen był najmniejszy w przypadku jaj bardzo dużych i dużych. Jaja klasy XL potaniały w relacji do stycznia 2010 roku o 7,4%, klasy L o 15%, klasy M o 28% a klasy S o 29%. Średnia cena zbytu jaj świeżych wyniosła w styczniu 2011 roku 27,58 zł za 100 sztuk i była o 1,3% wyższa od ceny grudniowej, ale o 19% niższa niż notowana przed rokiem. Przeciętna cena sprzedaży jaj przez zakłady pakujące wahała się w 2010 r. w przedziale od 0,27 zł/sztukę w końcu roku do 0,36 zł/sztukę w marcu. Zmienność w relacji do przeciętnej ceny rocznej wynosiła od -10% do +20%.

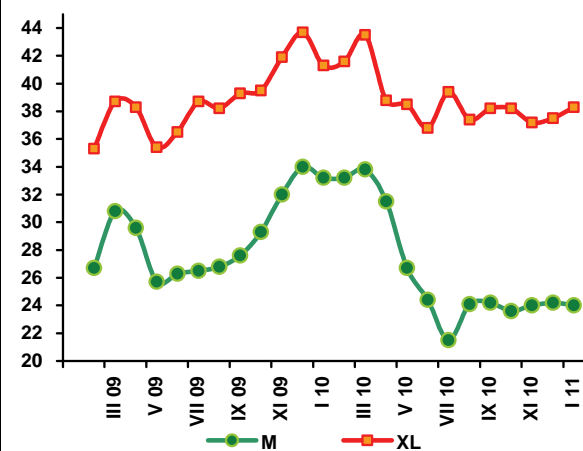
Również ceny skupu jaj przeznaczonych do przetwórstwa przemysłowego wykazywały dużą wahliwość. Ponadto były one bardzo niskie w relacji do roku poprzedniego. W styczniu 2011 r. przeciętna cena jaj skupowanych do przerobu przemysłowego wynosiła ok. 2374 zł/tonę i była o 38% niższa niż w roku 2010.

Według wstępnych danych, w pierwszych jedenastu miesiącach 2010 r., eksport jaj konsumpcyjnych był o 11% większy w stosunku do tego samego okresu roku poprzedniego, a import o 31% mniejszy. Eksport przetworów z jaj zwiększył się o 8,8% w relacji rok do roku, natomiast import - ponad dwukrotnie.

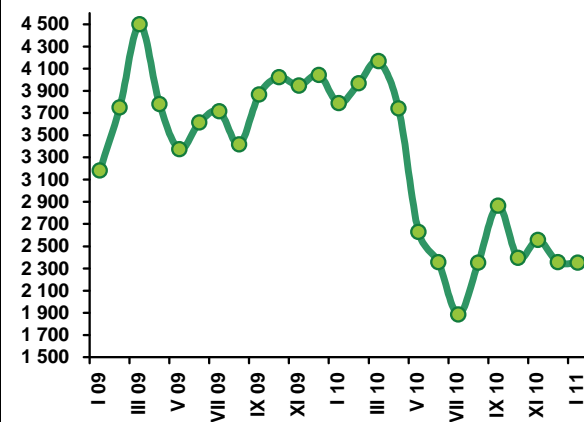
Było to wynikiem m.in. stopniowej utraty przez Polskę, mocnej dotąd, pozycji eksportera jaj spożywczych na jednolity rynek europejski.

W okresie od grudnia 2009 r. do grudnia 2010 r., jaja na rynku unijnym potaniały średnio o 21%, a więc podobnie jak w Polsce. Relacje na poziomie średnich notowań cen we Wspólnocie nie zmieniły się. Jednak na poszczególnych rynkach narodowych polska oferta handlowa stała się mniej atrakcyjna. Geny na rynku niemieckim obniżyły się w tym samym okresie o 47%, w Holandii o 40%, a we Francji o 33%. Ceny polskich jaj kształtowały się w 2010 r. na poziomie o 5% wyższym od przeciętnych cen w Unii Europejskiej. Wpłynęła na to zarówno wysokość cen krajowych, jak i zmiany kursu walutowego. W 2010 r. Polska należała do jednych z najdroższych producentów jaj spożywczych wśród ich głównych unijnych dostawców.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2009	2010 ^a	2009	2010 ^a	2009	2010 ^a	2009	2010 ^a
I	2733	1692	10733	12384	292	581	1210	1124
II	1848	2795	10037	10986	249	731	1122	1557
III	1053	2432	11972	13082	233	936	1204	1721
IV	2362	1408	10695	10735	213	504	939	1102
V	1102	1267	12598	13018	235	637	980	1222
VI	2138	1009	13059	13977	228	500	1300	1154
VII	2560	956	11924	10165	219	509	1069	1353
VIII	2892	1297	11628	13290	248	607	1316	1087
IX	3020	1282	11167	14046	371	818	1018	1096
X	2521	1059	11671	17211	447	711	1477	1189
XI	3039	2158	12275	13314	515	498	1087	1235
XII	2531		11851		543		1073	
RAZEM	27800	17355	142208	124530	3793	7032	13795	13840

^a dane nieostateczne (na dzień 03.09.2010). Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	41,30	38,30	34,30	29,00	33,20	24,00	26,90	19,00
II	41,60		35,40		33,20		27,20	
III	43,50		37,10		33,80		30,10	
IV	38,80		36,20		31,50		25,80	
V	38,50		31,40		26,70		22,40	
VI	36,80		29,90		24,40		19,20	
VII	39,40		29,50		21,50		19,90	
VIII	37,40		30,50		24,10		21,60	
IX	38,20		30,20		24,20		20,20	
X	38,20		28,90		23,60		19,10	
XI	37,20		29,00		24,00		18,70	
XII	37,50		28,90		24,20		18,30	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca. Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2009 VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	124,48	107,57	80,84	117,93
XI	133,48	111,12	134,62	119,66	87,18	122,58
XII	139,67	114,73	213,77	130,65	100,03	133,60
2010 I	137,21	113,02	213,77	122,81	98,71	137,90
II	140,02	116,42	161,63	116,46	104,00	132,21
III	151,64	118,85	194,74	127,96	113,50	142,89
IV	144,50	116,41	122,77	114,75	94,30	123,16
V	123,31	101,58	98,26	98,01	76,70	108,58
VI	112,49	97,32	105,84	89,95	67,67	104,48
VII	113,21	92,36	87,04	75,11	49,40	95,59
VIII	112,97	90,80	103,23	74,88	55,66	100,17
IX	114,90	97,98	106,32	96,42	66,10	107,79
X	113,14	98,25	90,86	79,92	58,42	101,88
XI	112,21	94,80	96,95	77,15	57,23	102,16
XII	110,82	90,65	113,90	87,31	59,69	105,54

Źródło: Dane MRiRW.

**Danuta
Zawadzka**

W grudniu 2010 r. pogłowie owiec w Polsce wynosiło 213,4 tys. sztuk, w tym pogłowie maciorek owczych 142,8 tys. sztuk. W porównaniu z grudniem 2009 r. było mniejsze odpowiednio o 4,7 % i 9,7%. Choć redukcja pogłowia jest znacznie mniejsza niż przed rokiem (ogólne pogłowie zmniejszyło się wówczas o 17,5%, a maciorek owczych o 15,9%) ale stopa spadku pogłowia maciorek owczych jest nadal wysoka i zapowiada kolejny głęboki spadek ogólnego pogłowia owiec. Zwłaszcza sytuację tę potęguje fakt, że najwyższa stopa spadku pogłowia maciorek owczych

dotyczy gospodarstw indywidualnych, a więc sektora, w którym znajduje się ich największa populacja.

Spadek pogłowia owiec w Polsce jest skutkiem utrzymywania się od wielu lat niskich cen i braku nadziei na radykalną poprawę sytuacji. W 2010 r., przeciętna cena skupu owiec w Polsce wyniosła około 6,50 zł/kg. Była ona o około 2% niższa niż w 2009 r. oraz w 2004 r. Nic więc dziwnego, że wzrost cen w 2009 r., a tym bardziej dalszy ich spadek w 2010 r. nie przyniósł efektów chociażby w postaci zahamowania spadku pogłowia.

Ceny skupu owiec w Polsce zależą od rozwoju cen owiec ciężkich i jagniąt w Unii Europejskiej oraz od kursu złotego względem euro. W 2010 r. oba te czynniki nie układały się pomyślnie dla polskich producentów.

W 2010 r. przeciętna cena jagniąt w UE-27 wyniosła 589 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 8% niższa niż w 2009 r. Cena owiec ciężkich wzrosła co

prawda o 7% i osiągnęła 448 EUR/100 kg wagi poubojowej, podobnie jak cena owiec ciężkich w Polsce (356 EUR/100 kg wagi poubojowej), ale kurs złotego względem euro obniżył się prawie o tyle samo i nie pozwolił na wzrost cen na polskim rynku.

Komisja Europejska przewiduje, że w 2011 r. przeciętna cena jagniąt w UE-27 będzie o 4% wyższa niż w 2010 r., a owiec ciężkich niższa o około 1%. Jednakże dotychczas nie widać żadnej poprawy. W styczniu przeciętna w UE-27 cena jagniąt wyniosła zaledwie 572 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 10% niższa niż w styczniu 2010 r. Niższa była też przeciętna cena owiec ciężkich, która wyniosła 490 wobec 494 EUR/100 kg rok wcześniej. Cena owiec ciężkich w Polsce ukształtowała się na poziomie 425 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 1% wyższa niż w styczniu 2010 r. W styczniu miało jednak miejsce dalsze umacnianie złotego w stosunku do poprzedniego roku.

W tej sytuacji trudno jest mówić o możliwości poprawy w 2011 r. Pewną nadzieję stwarza jednak wzrostowa tendencja cen jagniąt, która ukształtowała się na rynkach krajów trzecich, a więc w Nowej Zelandii i w Australii. W styczniu cena jagniąt w Nowej Zelandii była o około 20%, a w Australii o 30% wyższa niż rok wcześniej. Wzrost cen na tamtejszych rynkach nie będzie z pewnością sprzyjał importowi jagniąt do Unii Europejskiej, co ograniczy podaż jagniąt. Jeśli więc popyt pozostanie chociażby na poziomie ubiegłorocznym, to w rezultacie może dojść do wzrostu cen na unijnym rynku.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2008	2009	2010 ^P	Zmiana w % 2009/2008
I półrocze	1373	1205	918	76,2
II półrocze	1113	1075	850	79,1
Rok	2486	2280	1768	77,5

P – prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2009	49,1	62,6	203,1	169,7	96,3	56,1	76,6	44,4	56,3	39,1	18,2	153,2	1024,7
2010	41,1	56,2	279,1	21,6	76,3	52,1	71,9	105,8	60,6	40,8	20,7	x	900 ^F
miesiąc roku poprzedniego = 100	83,7	89,8	137,4	12,7	79,2	92,9	93,9	238,3	107,6	104,3	113,7	x	87,8
Import 2009	73,6	4,5	87,3	23,9	65,7	54,7	126,9	16,0	51,0	42,6	12,2	35,6	594,0
2010	29,1	25,4	58,6	70,7	11,6	57,2	10,1	26,7	39,4	10,1	5,9	x	400 ^F
miesiąc roku poprzedniego = 100	39,5	564,4	67,1	295,8	17,4	104,2	79,6	16,7	92,5	23,7	48,4	x	67,3

* Prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VIII	VIII	IX	X	XI
2008/2009	6,97	5,69	6,20	7,64	7,58	6,65	6,27	6,24	6,49	6,12	6,14	5,88
2009/2010	7,95	7,72	6,67	7,08	6,66	6,32	6,10	5,60	6,39	6,22	6,06	5,64
miesiąc roku poprzedniego = 100	114,1	135,7	107,6	92,7	87,9	95,0	97,3	89,7	98,5	101,6	98,7	95,9

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
I 2010	-	-	-	-	6,35	1,56	13,5	3,32
II					6,66	1,66	14,2	3,54
III	8,80	2,26	18,72	4,81	6,10	1,57	13,0	3,34
IV	8,84	2,28	18,81	4,86	6,50	1,68	13,8	3,57
V	-	-	-	-	6,01	1,48	12,8	3,16
VI	-	-	-	-	5,69	1,39	12,1	2,95
VII	-	-	-	-	5,87	1,44	12,5	3,06
VIII	-	-	-	-	6,00	1,50	12,8	3,21
IX	-	-	-	-	6,00	1,52	12,8	3,23
X	-	-	-	-	6,00	1,52	12,8	3,24
XI	-	-	-	-	6,01	1,52	12,8	3,24
XII	10,7	2,75	22,78	5,85	7,17	1,84	15,3	3,91

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2008/2009	36,15	36,78	36,63	39,06	38,14	38,64	40,91	41,61	41,83	42,04	41,51	41,14
2009/2010	41,14	42,10	42,05	42,43	43,05	43,63	43,64	42,66	42,66	43,50	43,70	43,79
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,8	114,4	114,8	115,8	112,9	112,9	106,7	102,5	102,0	103,5	105,3	106,4

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
UE-27												
2009	600,9	555,2	558,0	554,2	564,2	620,5	649,5	705,3	737,4	708,5	718,4	634,9
2010	568,0	576,1	570,8	534,4	535,9	570,1	599,1	626,2	627,4	615,6	614,4	572,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	94,5	103,8	102,3	96,4	95,0	91,9	92,2	88,8	85,1	86,9	85,5	90,1
Włochy												
2009	552,7	568,3	598,4	567,7	601,7	634,9	644,7	695,4	666,8	624,7	654,9	545,4
2010	475,6	522,0	503,6	492,3	515,7	512,9	517,2	542,2	549,6	564,8	545,3	464,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	86,1	89,1	84,2	86,7	85,7	80,8	80,2	78,0	82,4	90,4	83,3	85,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
UE-25												
2009	454,3	449,6	481,4	492,5	470,3	423,6	417,6	421,3	418,6	439,8	468,1	494,2
2010	481,4	484,0	509,4	508,3	478,4	447,6	463,5	459,5	449,3	466,6	487,1	490,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,0	107,6	105,8	103,4	101,7	105,7	111,0	109,1	107,3	106,1	104,1	99,2
Wielka Brytania												
2009	414,3	407,7	452,1	475,8	446,5	368,6	368,1	360,2	340,5	391,5	420,1	472,7
2010	468,7	456,4	495,7	509,6	472,0	420,8	443,6	425,5	398,7	418,8	451,5	462,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,1	111,9	109,6	107,1	105,7	114,2	120,5	118,1	117,1	107,0	107,5	97,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
2009												
NZD/szt. 15 kg	75,30	78,81	82,2	84,62	88,02	88,90	89,73	88,26	85,12	82,99	70,30	66,30
2010												
NZD/szt. 15 kg	66,86	65,94	66,69	71,36	75,46	78,53	82,26	82,52	90,2	91,50	84,15	80,42
miesiąc roku poprzedniego = 100	88,8	83,7	81,13	84,33	85,7	88,3	91,7	93,5	106,3	110,3	119,7	121,29

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

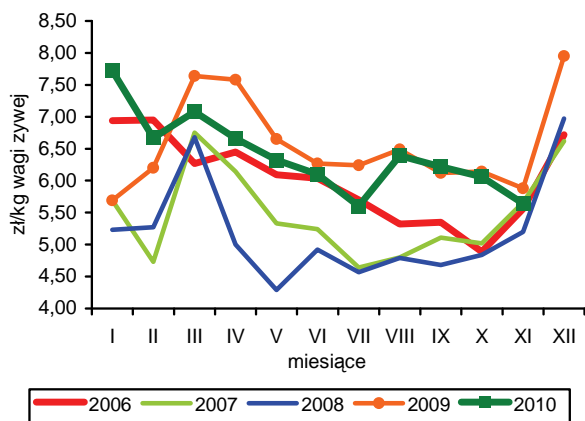
Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

Wyszczególnienie	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
2009/2010												
AUD/100 kg cwe	406	439	395	391	398	385	372	384	394	381	393	437
2010/2011												
AUD/100 kg cwe	446	447	445	461	491	447	495	489	454	497	517	568
miesiąc roku poprzedniego = 100	109,9	101,8	112,7	117,9	123,4	116,1	133,1	127,3	115,2	130,4	131,6	130,0

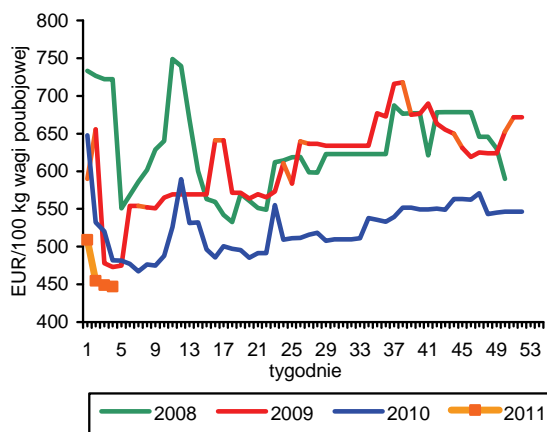
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

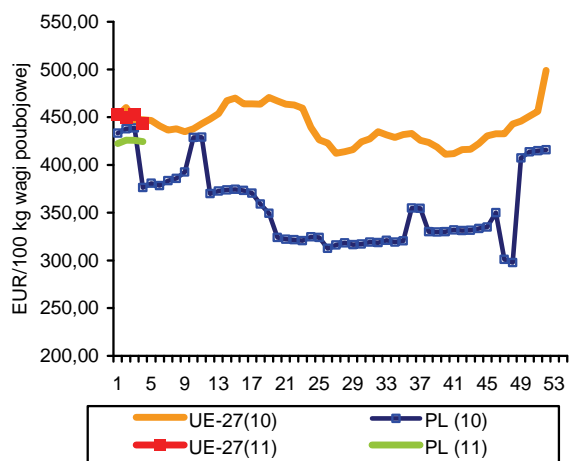
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

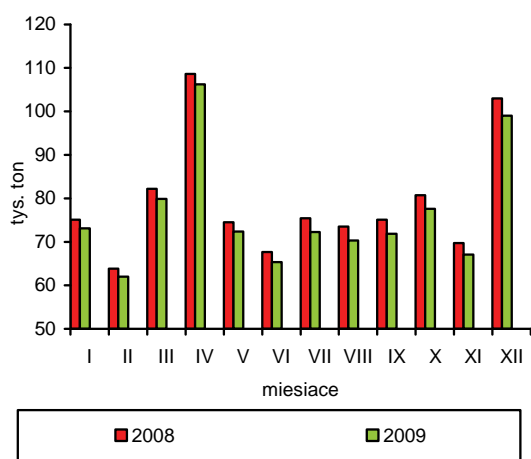
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

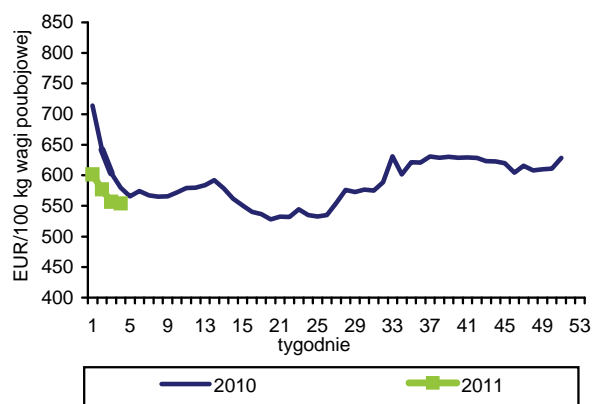
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

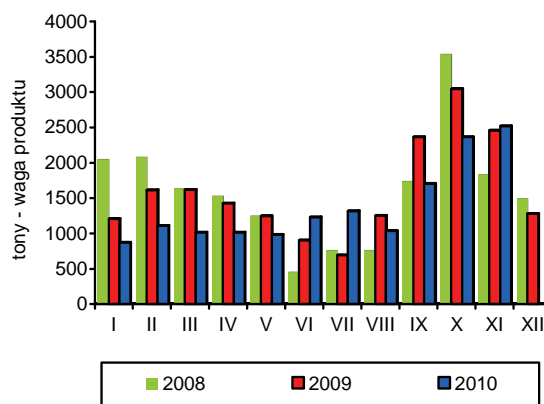
Rys. 4. Uboje owiec w UE-27

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

**Krzysztof
Hryszko**

Połowy ryb na Bałtyku wyniosły w 2010 r., wg wstępnych danych, 108,5 tys. ton i były o 17% niższe niż rok wcześniej. Spadek połowów wynikał wyłącznie z ograniczenia wyładunków szprotów (o 30% do 58,7 tys. ton) pod wpływem wycofania się znacznej części kutrów ukierunkowanych na połowy ryb pelagicznych oraz pogorszenia ich opłacalności. Więc wyłowiliśmy natomiast stroni (o 15%), śledzi (o 9%) i dorszy (o 7%), przy spadku wyładunków ryb liczonych w sztukach: łososi i troci. Znacznie pogorszyło się wykorzystanie dostęp-

nych Polsce kwot połowowych i wyniosło nieco ponad 60%. Szacunkowe dane wskazują także na spadek połowów dalekomorskich, które nie przekroczyły prawdopodobnie 65 tys. ton, wobec 81 rok wcześniej. W 2010 r. mniej ryb pozyskano także z połowów i produkcji ryb słodkowodnych. Większa była produkcja w akwakulturze pstrągów i innych ryb, przy spadku podaży karpia.

W listopadzie 2010 r. kontynuowany był wzrost produkcji ryb i przetworów rybnych w dużych zakładach przetwórstwa rybnego (zatrudniających powyżej 50 osób). Wyprodukowano łącznie 36,4 tys. ton produktów, tj. o 27,6% więcej niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego. Zwiększyło się przetwórstwo prawie wszystkich grup produktów za wyjątkiem przetworów i konserw z łososi oraz morskich ryb mrożonych. Największy wzrost odnotowano w przypadku ryb wędzonych (o 43,4%) oraz przetworów i konserw ze śledzi (o 24,6%), które mają blisko 60% udział w produkcji sektora. Znaczny wzrost produkcji w drugim półroczu spowodował, że w okresie styczeń-listopad 2010 r. wielkość przetwórstwa ryb zwiększyła się o 14% do 283,5 tys. ton.

Ograniczenie połowów morskich wpłynęło na spadek tzw. eksportu burtowego, czyli sprzedaży ryb bezpośrednio ze statków w portach zagranicznych, który został zrekompensowany zwiększonym wywozem tradycyjnym. W okresie styczeń-listopad 2010 r. eksport sektora rybnego wyniósł prawie 290 tys. ton o wartości 3,68 mld zł, co w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego oznacza wzrost odpowiednio o 0,5 i 13,7%. Więcej wyeksportowaliśmy przede wszyst-

kim ryb wędzonych (o 15,8% ilościowo i o 22,1% wartościowo), filetów rybnych (o 12,9 i 30,6%) oraz przetworów i konserw (o 4,9 i 2,4%). Znaczny wzrost popytu na polskie produkty odnotowano m.in. z rynku niemieckiego (o 14%), francuskiego (o 36%) i amerykańskiego (o 84%), przy spadku eksportu do Wielkiej Brytanii i Czech. Import ryb, przetworów rybnych i owoców morza wyniósł w ciągu jedenastu miesięcy 413,2 tys. ton i był o 11,5% większy niż rok wcześniej. Więcej sprowadziliśmy przede wszystkim ryb świeżych (o 26%), przetworów i konserw (o 7%) oraz filetów (o 7%). Wysokie ceny łososi powodują że wydatki na zakup ryb zwiększyły się w analizowanym okresie o 22% do 3,97 mld zł.

W 2010 r. ceny detaliczne ryb, przetworów rybnych i owoców morza wzrosły średnio o 3,8% i relatywnie zdrożały w stosunku do innych grup żywności. Największy wzrost cen odnotowano w przypadku konserw rybnych oraz wędzonych ryb słodkowodnych (o 5,4-5,9%), w tym m.in. o 9,5% podrożały szproty w oleju, o 8,1% śledzie w sosie pomidorowym i o 6,0% konserwowane tuńczyki. Znacznie droższe niż w 2009 r. były także nieprzetworzone ryby morskie (średnio o 4,7%), m.in. mrożone filety dorsza (o 11,4%) i morszczuka (o 3,1%), ale przy jednocześnie stabilnych cenach płatów ze śledzi i mrożonych filetów z mintajów i wyraźnie taniejących filetów z pangii (o 3,4%). Najniższe tempo wzrostu dotyczyło cen owoców morza, nieprzetworzonych ryb słodkowodnych oraz ryb solonych (ok. 1,0-1,5%).

Według badań budżetów gospodarstw domowych prowadzonych przez GUS spożycie ryb i przetworów rybnych w okresie trzech kwartałów 2010 r. wyniosło 3,43 kg/osobę (w wadze produktu) i było o 1,3% niższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Mniejsza była przede wszystkim konsumpcja ryb nieprzetworzonych morskich (o 5,1%), ryb solonych (o 3,0%) oraz nieprzetworzonych ryb słodkowodnych (o 1,9%). Więcej jedliśmy natomiast konserw rybnych (o 6,9%) oraz ryb wędzonych (o 2,2%). Mimo spadku spożycia wzrosły wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych. Przeciętnie w ciągu miesiąca wydawaliśmy na nie 6,5 zł, tj. o 1,6% więcej niż w 2009 r.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łośoś bałtycki
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2009 I-XII	84 188	22 528	11 176	9 653	2 968	130 513	91 130	9 891
2010 I-XII	58 687	24 571	11 933	11 089	2 212	108 492	90 166	8 608
2009 XI	7 392	796	945	864	142	10 140	7 050	857
XII	8 451	1 068	983	772	81	11 355	20 217	4 593
2010 ^a I	4 554	1 666	716	1 198	49	8 183	17 183	802
II	7 301	2 225	948	1 828	62	12 364	27 755	1 251
III	12 355	1 182	1 186	1 136	28	15 887	16 834	688
IV	12 176	1 804	1 247	423	285	15 935	5 188	692
V	13 551	1 404	1 368	390	295	17 008	3 136	450
VI	3 452	3 102	1 178	978	254	8 964	207	-
VII	531	2 135	138	1 079	388	4 271	984	24
VIII	201	2 642	120	1 027	399	4 389	1 595	29
IX	816	2 518	665	958	271	5 228	2 062	106
X	1 219	3 592	1 318	844	110	7 083	797	50
XI	1 526	1 513	1 541	548	47	5 175	6 656	1 048
XII	1 005	788	1 508	680	24	4 005	7 769	3 468
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XII 2010</u> <u>XII 2009</u>	11,9	73,8	153,4	88,1	29,6	35,3	38,4	75,5
<u>I-XII 2010</u> <u>I-XII 2009</u>	69,7	109,1	106,8	114,9	74,5	83,1	98,9	87,0

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2008 I-XII	12 771	37 969	65 875	154 761	101 968	13 022	7 599	271 376
2009 I-XII	8 357	39 857	81 272	152 048	87 325	10 813	8 086	281 498
2009 X	903	2 971	8 420	13 405	7 582	671	808	25 699
XI	760	3 909	9 064	14 797	8 473	869	856	28 530
XII	737	4 751	11 110	16 283	10 795	791	693	32 881
2010 I	841	4 006	6 168	11 852	5 597	1 140	860	22 867
II	957	3 701	7 804	14 010	7 761	1 016	787	26 472
III	1 422	3 883	9 264	16 074	8 752	1 025	1 012	30 643
IV	768	3 369	6 127	11 557	5 644	811	885	21 821
V	774	2 565	5 912	11 394	6 308	735	721	20 645
VI	887	3 268	6 110	11 476	5 956	660	765	21 741
VII	509	3 227	5 826	10 296	6 231	600	497	19 858
VIII	643	2 205	6 688	12 068	7 012	914	700	21 604
IX	1 081	3 323	10 114	15 384	8 887	1 064	759	29 902
X	929	3 368	10 998	16 237	9 098	1 056	1 070	31 532
XI	1 021	4 213	13 464	17 713	10 557	1 034	1 036	36 411
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XI 2010</u> <u>XI 2009</u>	134,3	107,8	148,5	119,7	124,6	119,0	121,0	127,6
<u>I-XI 2010</u> <u>I-XI 2009</u>	129,0	105,8	126,1	109,1	106,9	100,3	123,0	114,0

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2008 I-XII	252,0	90,9	43,0	31,9	33,6	425,0	191,6	77,7	45,2	84,1
2009 I-XII	319,6	90,1	47,7	31,3	78,9	415,9	179,4	80,5	35,3	90,3
2009 X	23,7	7,9	4,3	3,7	5,8	40,2	19,7	6,4	3,0	8,9
XI	31,9	8,9	5,2	4,4	7,0	51,3	25,0	8,1	3,8	11,7
XII	31,1	9,1	3,7	3,0	7,8	45,4	20,7	7,2	3,5	10,7
2010 ^{ab} I	26,3	7,4	4,1	2,5	8,4	37,0	15,8	6,4	3,2	9,0
II	23,2	8,0	4,6	2,6	1,8	40,5	16,1	7,4	3,5	10,7
III	32,7	9,5	6,1	3,8	5,2	48,6	20,0	9,3	3,7	10,6
IV	34,8	7,4	4,4	2,5	11,4	31,8	11,1	5,7	2,8	9,6
V	34,8	6,8	4,0	2,7	7,6	32,1	10,4	7,9	2,9	8,4
VI	25,7	7,3	5,4	2,7	3,7	29,8	11,0	5,2	2,3	8,1
VII	22,3	6,9	3,7	2,4	5,9	26,2	8,9	5,4	2,5	7,2
VIII	19,6	6,5	3,6	2,7	4,9	30,7	13,6	4,5	2,8	7,1
IX	23,6	7,8	4,2	2,9	5,6	40,3	18,5	7,2	3,4	8,1
X	22,2	8,4	4,9	3,4	2,3	46,9	21,4	8,7	3,2	10,8
XI	24,8	8,8	4,6	4,2	4,4	49,2	22,8	9,1	3,9	10,4
Wskaźnik zmian (%)										
<u>XI 2010</u> <u>XI 2009</u>	77,7	98,9	88,5	95,5	62,9	95,9	91,2	112,3	102,6	88,9
<u>I-XI 2010</u> <u>I-XI 2009</u>	100,5	104,4	112,5	114,5	86,4	111,5	106,9	104,3	107,2	126,7

^a wraz z eksportem z burt statków oszacowany na podstawie danych Centrum Monitoringu Rybołówstwa, ^b dane wstępne, Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makreła 03037430 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	mintaj 03042985 ^b	panga 03042903 ^b	morszczuk 03042956 ^b	Norwegia	Tajlandia
						Chiny	Wietnam	Argentyna		
2008 I-XII	3,63	3,40	4,09	4,24	3,94	5,07	-	8,84	12,02	10,01
2009 I-XII	4,01	3,73	5,03	4,68	4,42	6,88	-	9,18	14,79	10,44
2009 X	3,72	3,70	5,07	4,41	4,44	5,45	-	7,96	13,97	9,17
XI	3,89	3,79	4,30	4,12	4,25	5,48	-	7,76	13,81	9,28
XII	3,76	3,46	3,87	3,89	4,32	5,43	-	7,84	14,28	9,48
2010 ^a I	3,80	3,37	4,21	3,88	3,93	6,60	6,34	8,13	15,73	9,58
II	3,36	3,38	4,10	3,90	4,21	5,96	5,53	7,93	16,37	8,99
III	3,57	3,35	4,05	3,98	3,98	5,76	5,95	8,10	16,61	9,05
IV	3,39	3,22	3,80	3,91	3,89	6,27	5,75	8,07	20,15	8,49
V	3,44	3,17	3,98	4,11	3,95	7,41	6,25	9,60	20,84	8,74
VI	3,71	3,30	3,96	-	4,11	7,62	6,41	10,52	18,70	10,07
VII	3,85	3,25	3,62	-	4,18	7,31	6,45	10,49	19,26	11,02
VIII	3,79	3,46	3,76	5,64	4,38	6,46	6,23	10,41	19,71	10,72
IX	3,74	3,60	4,73	4,47	4,29	6,44	5,90	10,03	19,06	10,56
X	3,80	3,77	4,24	6,64	4,37	5,80	5,55	9,88	19,36	10,24
XI	4,33	3,95	4,60	4,65	4,44	5,76	5,37	9,38	19,04	9,27
Wskaźnik zmian (%)										
<u>XI 2010</u> <u>XI 2009</u>	111,3	104,2	107,0	112,9	104,5	105,1	x	120,9	137,9	99,9
<u>I-XI 2010</u> <u>I-XI 2009</u>	92,4	96,0	78,9	92,8	95,0	89,0	x	99,3	125,4	91,5

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Filety z flądry 03042973 ^b	Szproty świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania	Dania
2008 I-XII	6,86	20,03	19,68	20,81	34,57	32,23	47,37	8,99	0,38
2009 I-XII	8,63	16,17	18,44	20,87	41,35	37,41	46,04	10,40	0,51
2009 X	8,00	14,77	13,72	18,60	42,21	36,25	44,32	9,65	0,57
XI	8,26	15,62	17,70	21,59	37,53	35,56	39,96	9,99	0,57
XII	7,64	18,14	21,95	18,71	46,18	35,04	43,91	10,27	0,59
2010 ^a I	7,75	16,95	21,99	17,24	44,53	34,96	47,15	-	0,57
II	7,60	17,04	19,99	19,18	44,33	34,79	43,91	-	0,55
III	7,74	15,17	16,74	18,01	40,97	33,58	49,70	9,49	0,50
IV	6,91	16,46	17,48	19,32	42,51	33,58	49,50	-	0,50
V	7,52	17,16	17,38	11,65	45,47	35,41	47,44	-	0,49
VI	7,81	17,18	20,46	18,73	46,56	40,28	56,22	10,41	0,45
VII	7,46	18,48	20,26	22,07	46,83	35,79	38,70	-	0,54
VIII	9,49	15,87	17,54	22,23	45,64	35,11	39,88	-	-
IX	7,51	19,47	19,02	21,84	46,36	35,48	42,73	10,02	0,50
X	7,45	19,28	19,05	19,83	46,39	37,85	35,54	-	-
XI	7,39	18,33	17,55	20,15	48,08	38,10	33,33	10,16	0,47
Wskaźnik zmian (%)									
<u>XI 2010</u> <u>XI 2009</u>	89,5	117,3	99,2	93,3	128,1	107,1	83,4	101,7	82,5
<u>I-XI 2010</u> <u>I-XI 2009</u>	87,6	108,2	102,9	83,9	110,2	94,9	94,2	94,8	100,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2009 I-XII	9,29	-	10,26	59%	10,77	64%	8,44	55%	6,50	72%	7,66	70%
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2009 XI	9,32	-	10,40	58%	10,61	61%	8,25	52%	6,70	73%	7,73	69%
XII	9,06	-	10,50	59%	10,67	61%	7,95	51%	6,60	72%	7,63	68%
2010 I	.	-	10,39	58%	10,52	61%	7,80	50%	6,60	72%	7,58	68%
II	8,31	-	10,38	58%	10,10	58%	6,72	43%	6,36	69%	7,26	65%
III	9,08	-	10,44	57%	10,05	59%	6,70	43%	6,31	68%	7,20	65%
IV	9,53	-	10,55	58%	10,01	58%	6,68	43%	6,33	69%	7,18	65%
V	9,47	-	10,69	59%	10,06	59%	6,66	43%	6,34	69%	7,18	64%
VI	9,41	-	10,72	59%	.	x	6,69	43%	6,44	70%	7,24	65%
VII	9,44	-	10,81	59%	10,99	63%	6,70	44%	6,43	70%	7,20	65%
VIII	9,71	-	11,37	62%	11,32	64%	7,08	46%	6,43	69%	7,23	65%
IX	9,61	-	11,62	62%	11,49	65%	7,06	46%	6,37	69%	7,16	65%
X	9,41	-	11,96	64%	11,42	64%	7,18	47%	6,36	69%	7,18	64%
XI	9,59	-	12,02	63%	11,44	64%	7,05	47%	6,43	70%	7,18	64%
XII	9,64	-	12,19	64%	11,37	63%	7,86	52%	6,53	71%	7,19	65%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>XII 2010</u> <u>XII 2009</u>	106,4	x	116,1	x	106,6	x	98,9	x	98,9	x	94,2	x
<u>I-XII 2010</u> <u>I-XII 2009</u>	101,0	x	108,1	x	100,2	x	83,1	x	98,6	x	94,4	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone				Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	mintaj	dorsz	łosoś	szprot	makrela	śledź w sosie pom.	szprot w oleju.	tuńczyk w sosie wł.		
2008 I-XII	14,30	13,00	12,86	17,63	62,88	8,96	13,32	15,30	16,68	22,22	10,49	12,79
2009 I-XII	16,94	13,20	15,28	19,19	66,98	9,89	14,67	16,84	18,76	24,77	11,01	13,05
2010 I-XII	17,46	12,75	15,36	21,37	71,60	10,28	14,75	18,19	20,56	26,23	11,13	13,45
2009 XII	17,37	13,02	15,63	20,41	70,80	10,13	14,89	17,74	20,04	25,65	11,14	12,67
2010 I	17,35	13,06	15,68	20,80	71,40	10,17	14,84	17,93	20,04	25,82	11,20	12,98
II	17,32	13,00	15,60	21,06	71,80	10,21	14,80	17,97	20,16	26,06	11,20	13,21
III	17,22	12,90	15,47	21,19	71,90	10,30	14,73	18,00	20,20	26,06	11,10	13,28
IV	17,11	12,83	15,38	21,15	71,30	10,25	14,72	18,16	20,32	26,12	11,11	13,42
V	17,05	12,75	15,37	21,18	71,30	10,26	14,67	18,19	20,48	26,06	11,14	-
VI	17,18	12,56	15,45	21,17	71,10	10,24	14,70	18,26	20,60	26,24	11,15	-
VII	17,38	12,64	15,32	21,38	70,90	10,24	14,72	18,26	20,60	26,18	11,08	-
VIII	17,59	12,65	15,33	21,57	71,10	10,25	14,76	18,32	20,64	26,35	11,10	-
IX	17,70	12,75	15,27	21,60	71,50	10,34	14,83	18,39	20,72	26,41	11,10	-
X	17,81	12,70	15,14	21,66	72,20	10,43	14,66	18,35	20,92	26,53	11,14	13,91
XI	17,85	12,59	15,10	21,75	72,10	10,35	14,76	18,19	20,92	26,53	11,16	13,91
XII	17,95	12,59	15,21	21,89	72,80	10,36	14,84	18,35	20,96	26,59	11,12	13,46
Wskaźnik zmian (%)												
XII 2010 XII 2009	103,3	96,7	97,3	107,3	102,8	102,3	99,7	103,4	104,6	103,7	99,8	106,2
I-XII 2010 I-XII 2009	103,1	96,6	100,5	111,4	106,9	104,0	100,5	108,1	109,5	106,0	101,1	103,1

Źródło: Dane GUS.

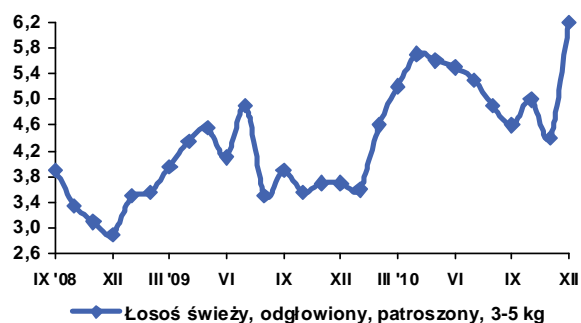
Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)^a

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
I-IX 2008	3,52	1,75	0,58	0,41	0,32	0,46
I-IX 2009	3,48	1,58	0,58	0,45	0,33	0,54
I-IX 2010	3,43	1,50	0,62	0,46	0,32	0,53
Wskaźnik zmian (%)						
I-IX 2010 I-IX 2009	98,6	94,9	106,9	102,2	97,0	98,1

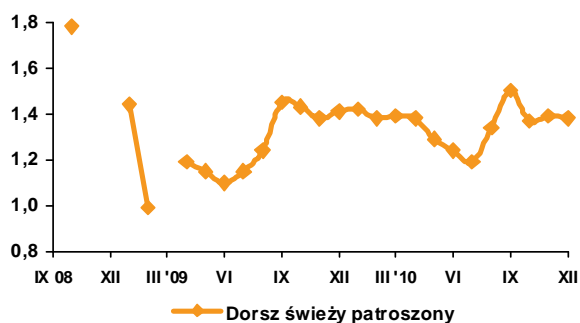
^a obliczenia na podstawie danych miesięcznych

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

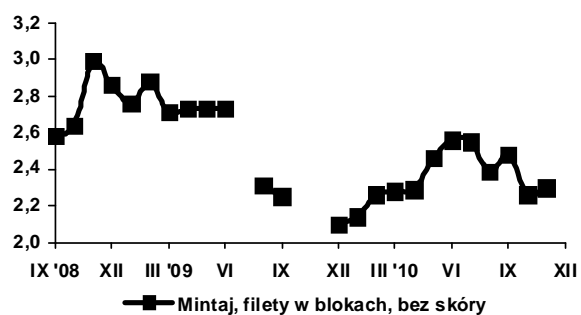
Rys. 1. Cena lososi w imporcie do Europy (poch. Norwegia) EUR/kg

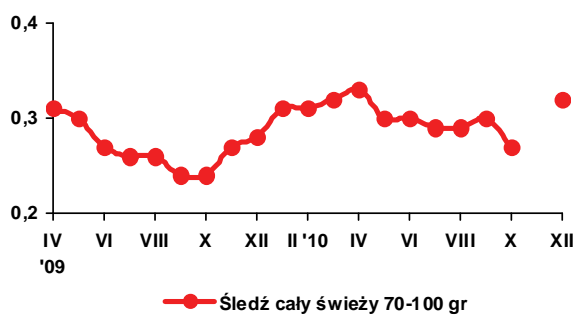
Rys. 2. Cena dorszy w imporcie z Polski (EUR/kg)

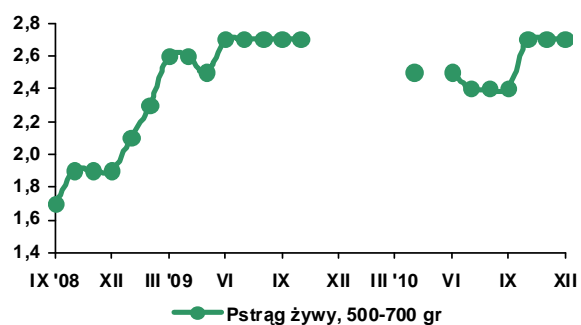
Rys. 3. Cena mintajów w imporcie do Niemiec (poch. Chiny) EUR/kg

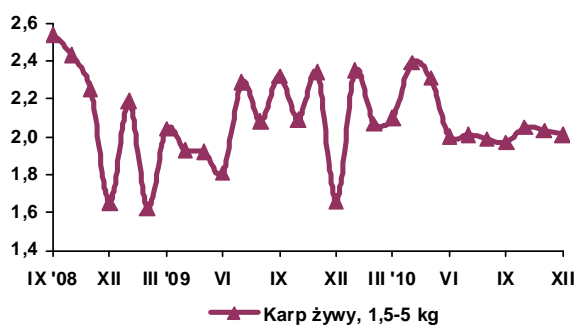
Rys. 4. Cena śledzi w imporcie z Polski (EUR/kg)

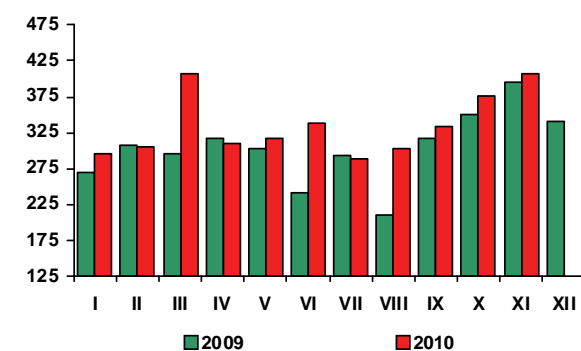
Rys. 5. Cena zbytu pstrągów we Włoszech (hodowlany) EUR/kg

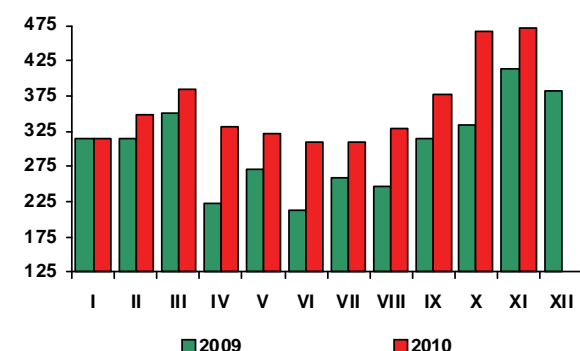
Rys. 6. Cena zbytu karpia na Węgrzech (hodowlany) EUR/kg

Rys. 7. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 8. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-6 - European Price Report, Rys. 7-8 - dane CAAC.

**Krystyna
Świątlik**

W grudniu 2010 r. średnie ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były takie same, jak w miesiącu poprzednim. Wzrosły ceny warzyw (o 3,7%), w tym ziemniaków o 4,6% oraz artykułów mleczarskich i zbożowych (po 0,2%). Nieznacznie zwiększyły się ceny ryb, tłuszczów jadalnych i cukru (po 0,1%). W grupie produktów nabiałowych podrożały głównie sery dojrzewające (o 0,4%), przy spadku cen twarogów (o 0,3%), a w grupie zbożowych - makarony (o 0,4%), pieczywo i ryż (po 0,3%). Obniżyły się ceny owoców (o 5,5%), jaj (o 1%) oraz mięsa i przetworów mięsnych (o 0,3%), w tym mięsa drobiowego o 0,9%, wieprzowego o 0,3%, a przetworów mięsnych o 0,2%, przy wzroście cen wołowiny o 0,9%. Istotnie spadły ceny cytrusów (o 11,4%), wzrosły natomiast bananów (o 8,1%) i jabłek (o 2,2%).

W grudniu 2010 r., w porównaniu z grudniem 2009 r., wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 3,9%, w tym żywności 4,3%, przy wzroście cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem o 3,1%. Najbardziej podrożały warzywa (o 19,9%) i owoce (o 8,8%). Ceny ziemniaków wzrosły średnio o 49,5%, a warzyw świeżych o 33,6%, w tym kapusty o 72%, pomidorów o 39%, ogórków o 12%, cebuli o 29%, a buraków i marchwi o 21-23%. W grudniu 2010 r. ceny owoców drzew, krzewów oraz roślin jagodowych były średnio o ok. 40% wyższe, w tym jabłek i gruszek odpowiednio o 67% i 54% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Spośród owoców południowych potaniały cytrusy (o 5%), a podrożały banany (o 6%). Istotnie zwiększyły się w porównywanym okresie ceny pieczywa i produktów zbożowych (6,8%), głównie za sprawą wydatnego wzrostu cen mąki (o 15,2%) i pieczywa (o 9,7%). Łączne ceny cukru, dżemów, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych wzrosły o 3,2%, w tym miodu o 9,5% a cukru o 6,4%. Za artykuły mleczarskie w grudniu 2010 r. konsumenci musieli zapłacić średnio o 3,1% więcej, w tym za sery dojrzewające o 6,1% więcej niż rok wcześniej. Wzrost cen ryb i przetworów rybnych wyniósł 2,5%, a tłuszczów jadalnych ogółem - 2,2%. Wzrostowi cen masła (o 4,5%) oraz olejów (o 1,6%) i margaryn (o 1,5%) towarzyszył spadek cen tłuszczów zwierzęcych tkankowych, tj. smalcu

i słoniny o 4,6%. W grudniu 2010 r. tańsze niż przed rokiem były artykuły mięsne (o 1,2%) i jaja (o 3,5%). Zmalały ceny mięsa wieprzowego (o 3,5%) i przetworów mięsnych (o 0,9%), przy wzroście cen wołowiny (o 1,7%) i mięsa drobiowego (o 0,6%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności **w okresie styczeń-grudzień 2010 r., w stosunku do analogicznego okresu 2009 r.,** wyniósł 2,7% i był zbliżony do stopy inflacji (2,6%). Wzrosły przeciętne roczne ceny wszystkich podstawowych grup produktów żywnościowych, z wyjątkiem mięsa i jego przetworów oraz cukru. Najbardziej podrożały: masło (o 15%), warzywa (o 14,1%), owoce (o 9,2%), jaja (o 5,4%) i sery dojrzewające (o 5,1%). W 2010 r. ceny mięsa i przetworów mięsnych były niższe niż w 2009 r. o 1,4%, w tym mięsa wieprzowego i drobiowego odpowiednio o 4,7% i 4%, a wołowiny wyższe o 3,7%. W wyniku głębokiej redukcji w pierwszej połowie minionego roku, średni roczny poziom cen cukru zmalał, porównaniu z rokiem poprzednim, o 10,7%.

Relatywnie wysoki wzrost cen żywności, niska dynamika płac, trudna sytuacja na rynku pracy oraz znaczący wzrost popytu na towary nieżywnościowe i usługi, związany m.in. z obawami konsumentów przed skutkami zmian stawek VAT, deprecjonowały popyt na żywność. W 2010 r., w porównaniu z 2009 r., wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń realnych w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 0,8%, wobec 1,1% przed rokiem. W końcu 2010 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 12,3%, wobec 12,1% w końcu 2009 roku. W okresie styczeń-grudzień 2010 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2009 r., sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób, zmalała o 1,9% (w cenach stałych), wobec wzrostu o 4,8% odpowiednio rok wcześniej. W 2010 r. konsumenci wydatnie zwiększyli zakupy pojazdów samochodowych, paliw, leków, kosmetyków, odzieży, obuwia, mebli oraz sprzętu TV i agd.

Istotnym czynnikiem ograniczającym możliwości zwiększenia wydatków gospodarstw domowych na żywność był znaczący wzrost pozażywnościowych kosztów utrzymania, w tym zwłaszcza związanych ze wzrostem opłat w zakresie transportu (o 6,2%, w tym cen paliw o 11,9%) i użytkowania mieszkania (o 3,8%, w tym cen nośników energii o 4,1%).

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu 2010 r.

Wyszczególnienie	XII 2010		I-XII 2010
	XI 2010=100	XII 2009=100	I-XII 2009=100
O G Ó Ł E M	100,4	103,1	102,6
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,0	103,9	102,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,3	104,1	105,3
Odzież i obuwie	99,8	97,4	96,2
Mieszkanie	100,2	103,7	103,3
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,2	104,5	103,8
w tym nośniki energii	100,4	105,5	104,1
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	100,7	101,2
Zdrowie	100,1	102,8	102,9
Transport	102,6	106,9	106,2
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	105,1	114,4	111,9
Łączność	100,0	99,7	98,7
Rekreacja i kultura	100,2	100,8	99,7
Edukacja	100,1	102,5	102,7
Restauracje i hotele	100,1	102,9	103,2
Inne towary i usługi	100,2	101,7	102,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w grudniu 2010 r.

Wyszczególnienie	XII 2010		I-XII 2010
	XI 2010=100	XII 2009=100	I-XII 2009=100
Żywność (bez napojów)	100,0	103,9	102,7
Pieczywo i produkty zbożowe	100,2	106,8	102,8
Pieczywo	100,3	109,7	103,5
Ryż	100,3	95,1	94,7
Makarony	100,4	102,0	103,0
Mięso i przetwory	99,7	98,8	98,6
Mięso wieprzowe	99,7	96,5	95,3
Mięso wołowe	100,9	101,7	103,7
Drób	99,1	100,6	96,0
Przetwory mięsne i wędliny	99,8	99,1	100,4
Ryby	100,1	102,5	103,8
Mleko, sery i jaja	100,0	102,1	102,3
Artykuły mleczarskie	100,2	103,1	101,9
Mleko	100,0	101,0	100,6
Sery twarogowe	99,7	103,4	101,5
Sery dojrzewające i topione	100,4	106,1	105,1
Jaja	99,0	96,5	105,4
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,1	102,2	105,5
Masło	100,2	104,5	115,0
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	100,6	95,4	96,0
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,4	101,5	102,8
Oleje roślinne	100,6	101,6	97,8
Owoce	94,5	108,8	109,2
Jabłka	102,2	166,8	116,2
Owoce cytrusowe	88,6	95,0	102,3
Banany	108,1	105,8	90,2
Warzywa	103,7	119,9	114,1
Ziemniaki	104,6	149,5	128,1
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,8	103,2	99,1
Cukier	100,1	106,4	89,3
Napoje bezalkoholowe	100,0	100,8	101,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2007	101,1	100,7	100,8	100,9	101,2	99,0	98,4	99,4	102,4	101,7	101,5	100,3
	2008	101,1	100,2	100,4	100,7	101,2	99,4	98,9	98,4	100,6	100,8	100,7	100,8
	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	100,5
	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
Pieczywo i produkty zbożowe	2007	100,4	100,8	100,4	100,2	100,2	100,3	100,2	100,3	104,2	102,6	100,9	100,7
	2008	100,8	100,8	100,4	100,7	101,0	100,9	100,6	100,5	100,3	100,1	100,4	100,0
	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	100,0	99,9	100,2	100,0
	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
Mięso	2007	101,9	100,5	101,1	99,4	100,2	100,8	103,1	100,5	100,5	99,8	99,8	98,7
	2008	101,4	99,2	100,4	100,0	100,8	102,0	100,7	100,8	100,6	99,9	99,7	99,9
	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1	99,6	98,9	98,8	99,0
	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
Ryby	2007	100,2	100,2	100,1	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,2	100,2	100,4	100,2
	2008	100,5	100,2	100,2	100,4	100,1	99,9	100,2	100,2	100,1	100,4	101,0	100,4
	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	99,9
	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
Mleko, sery, jaja	2007	100,4	100,1	100,2	100,2	100,2	100,2	100,5	101,2	103,4	103,4	102,5	101,2
	2008	101,0	100,2	100,0	100,0	99,7	99,5	99,8	99,6	99,9	99,9	99,7	99,7
	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	100,7
	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
Tuszcze	2007	100,4	100,0	99,9	99,8	100,2	100,1	101,5	101,8	104,2	103,5	102,6	100,6
	2008	100,1	99,0	99,7	100,4	99,7	100,9	100,8	100,6	100,5	100,2	100,0	99,9
	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	101,5
	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
Owoce	2007	98,0	101,4	102,1	105,0	112,5	92,4	101,3	101,5	103,6	104,9	100,0	97,0
	2008	103,5	103,0	102,5	103,7	104,8	83,7	97,3	87,3	96,9	103,1	100,4	105,1
	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	104,5
	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
Warzywa	2007	105,2	103,7	103,0	107,2	103,8	92,5	75,2	86,1	107,9	103,4	110,0	106,0
	2008	101,2	100,3	101,6	103,7	104,7	97,3	86,3	84,7	106,5	108,2	108,4	107,0
	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	105,8
	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
Cukier i wyroby cukiernicze	2007	99,8	99,7	99,7	99,8	100,1	99,6	99,7	99,7	100,3	100,6	100,5	100,2
	2008	100,3	100,0	99,5	99,5	100,4	99,8	99,8	99,8	100,3	101,3	100,7	100,5
	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,4	99,8	99,1	99,3
	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
Cukier	2007	98,9	99,2	99,0	99,4	99,6	98,9	98,6	99,1	99,8	100,1	100,4	100,0
	2008	99,7	98,6	96,8	96,8	99,4	97,9	98,1	99,2	100,4	104,4	102,8	101,6
	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	97,5
	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2007	100,4	100,3	100,5	100,5	100,5	100,0	99,7	99,6	100,8	100,6	100,7	100,3
	2008	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,8	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
III. Średnia płaca ^a	2007	88,0	100,9	106,1	97,7	99,7	103,3	100,8	99,7	99,1	103,2	104,8	105,0
	2008	91,5	102,1	103,7	99,8	97,8	104,8	100,4	98,0	100,2	102,2	102,4	103,0
	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
 Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2007	102,8	103,2	104,3	104,6	104,3	104,4	104,4	102,8	105,1	106,6	107,6	107,9
	2008	107,8	107,3	107,0	106,8	107,0	107,6	107,8	106,9	105,1	104,0	102,9	103,2
	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	103,4
	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
Pieczywo i produkty zbożowe	2007	105,2	105,9	106,4	106,7	106,9	107,1	107,2	107,4	109,0	106,9	111,0	111,8
	2008	112,0	112,0	112,0	112,6	113,5	114,2	114,9	114,9	110,7	108,0	107,4	106,6
	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	101,8
	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
Mięso	2007	101,1	102,3	105,6	105,0	103,7	104,7	106,8	104,3	104,5	105,9	106,6	106,5
	2008	105,9	104,6	104,0	104,5	105,2	106,5	104,0	104,3	104,3	104,3	104,1	105,4
	2009	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	105,4
	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
Ryby	2007	101,5	101,6	101,6	101,6	101,7	101,6	101,6	101,6	101,4	101,6	101,8	102,1
	2008	102,4	102,3	102,7	102,8	102,8	102,7	102,7	102,8	102,6	102,9	103,4	103,7
	2009	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	109,0
	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
Mleko, sery, jaja	2007	100,8	100,8	100,9	101,3	101,5	102,2	102,9	104,3	107,4	110,7	113,1	114,4
	2008	114,9	115,0	114,7	114,4	113,9	113,1	112,3	110,5	106,7	103,1	100,3	98,8
	2009	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	101,3
	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
Tłuszcze	2007	99,5	99,8	100,0	100,3	100,4	100,7	102,1	103,6	107,8	111,4	114,3	115,3
	2008	115,0	113,8	113,6	114,2	113,6	114,6	113,9	112,6	108,6	105,1	102,4	101,8
	2009	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	105,8
	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
Owoce	2007	98,4	99,1	100,0	101,9	104,5	104,2	103,2	108,8	126,1	131,0	126,9	120,0
	2008	127,4	130,7	130,2	128,6	118,6	110,5	104,0	92,1	87,5	84,8	83,9	88,9
	2009	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	104,9
	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
Warzywa	2007	112,7	111,3	111,6	114,1	111,6	109,4	103,2	86,7	93,0	92,9	96,2	97,4
	2008	93,6	90,9	90,0	87,6	90,8	96,6	108,9	107,9	106,8	109,8	106,0	106,3
	2009	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	99,8
	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
Cukier i wyroby cukiernicze	2007	102,1	101,9	101,6	101,3	101,1	100,5	99,6	97,5	96,9	97,3	98,4	99,7
	2008	100,6	100,9	100,6	100,3	100,6	100,7	100,8	100,9	100,9	101,7	101,9	102,1
	2009	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	102,7
	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
Cukier	2007	105,0	104,8	104,0	102,8	101,5	99,8	96,9	91,4	89,0	88,9	90,7	93,2
	2008	94,0	93,4	91,3	88,9	88,8	87,9	87,4	87,5	88,0	91,8	94,1	95,6
	2009	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	101,3
	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2007	101,6	101,9	102,5	102,3	102,3	102,6	102,3	101,5	102,3	103,0	103,6	104,0
	2008	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	2009	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
III. Średnia płaca ^a	2007	107,8	106,4	109,1	108,4	108,9	109,3	109,3	110,5	109,5	111,0	112,0	107,2
	2008	111,5	112,8	110,2	112,6	110,5	112,0	111,6	109,7	110,9	109,8	107,4	105,4
	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4

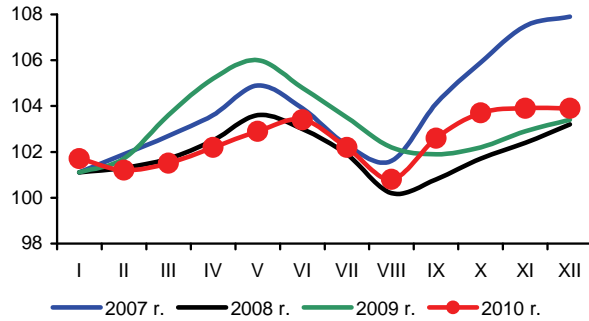
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

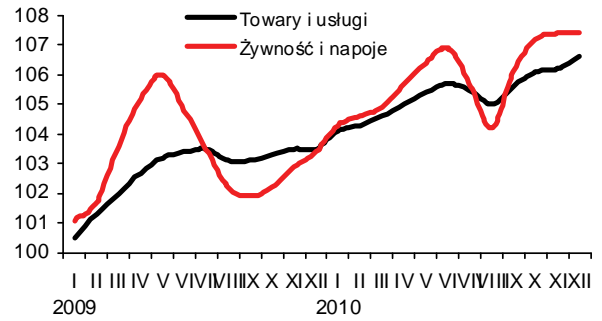
Wyszczególnienie a – 2009 r. b – 2010 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,58	4,60	4,62	4,71	4,74	4,72	4,72	4,70	4,66	4,56	4,48	4,41
	b	4,41	43,6	4,35	4,30	4,27	4,25	4,15	4,13	4,07	4,02	3,95	3,97
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,87	1,87	1,87	1,87	1,88	1,88	1,88	1,89	1,88	1,89	1,88	1,88
	b	1,87	1,87	1,88	1,87	1,87	1,87	1,87	1,88	2,01	2,07	2,07	2,08
Makaron – 250 g	a	2,17	2,16	2,17	2,19	2,18	2,20	2,19	2,20	2,19	2,18	2,18	2,17
	b	2,16	2,16	2,16	2,19	2,18	2,16	2,16	2,17	2,16	2,16	2,17	2,18
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,00	1,99	1,97	1,95	1,95	1,93	1,94	1,92	1,92	1,90	1,89	1,88
	b	1,88	1,88	1,86	1,85	1,86	1,85	1,83	1,84	1,96	2,05	2,07	2,09
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	18,61	18,79	19,18	19,53	19,70	19,84	20,08	20,14	20,19	20,24	20,30	20,26
	b	20,32	20,39	20,37	20,44	20,37	20,32	20,48	20,50	20,53	20,46	20,45	20,54
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	24,42	24,59	25,24	25,68	26,00	26,15	26,45	26,55	26,65	26,64	26,74	26,59
	b	26,80	26,80	26,72	26,64	26,70	26,70	26,66	26,64	26,50	26,54	26,62	26,85
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,94	14,69	15,03	15,50	15,83	15,63	15,88	15,76	15,60	15,05	14,53	14,24
	b	14,25	13,70	13,51	13,46	13,38	13,85	13,97	14,08	14,08	13,86	13,66	13,68
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,91	6,72	7,12	7,28	6,95	7,39	7,33	7,22	6,90	6,47	6,11	5,93
	b	6,06	6,08	6,10	6,26	6,28	6,73	6,56	7,04	6,86	6,31	6,04	5,96
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	21,11	21,32	21,66	21,93	21,92	22,08	22,35	22,35	22,38	22,37	22,18	22,05
	b	22,05	21,97	21,85	21,66	21,73	21,85	21,87	21,99	22,03	21,96	21,84	21,65
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	13,13	13,15	13,41	13,49	13,78	13,83	14,11	14,16	14,23	14,31	14,27	14,11
	b	14,15	14,10	14,09	13,97	13,93	13,84	13,90	13,70	13,87	14,01	13,78	13,93
Filety mrożone z mintaja, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	13,91	14,43	14,89	15,28	15,28	15,37	15,55	15,62	15,71	15,83	15,89	15,63
	b	15,68	15,60	15,47	15,38	15,37	15,45	15,32	15,33	15,27	15,14	15,10	15,21
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,76	2,75	2,74	2,72	2,74	2,73	2,72	2,71	2,71	2,70	2,71	2,70
	b	2,70	2,70	2,69	2,69	2,70	2,69	2,69	2,68	2,70	2,69	2,69	2,67
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,02	1,00	0,99	0,98	0,96	0,96	0,96	0,95	0,96	0,96	0,97	0,96
	b	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,95	0,96	0,96	0,95	0,96	0,97	0,97
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	11,85	11,86	11,83	11,71	11,74	11,76	11,81	11,87	11,83	11,83	11,88	11,86
	b	11,87	11,90	11,93	11,93	11,96	12,00	11,98	12,13	12,14	12,26	12,27	12,21
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	16,32	16,25	16,14	16,15	16,14	16,02	15,83	15,80	15,57	15,86	16,48	16,90
	b	17,18	17,32	17,35	17,22	17,33	17,34	17,42	17,34	17,62	17,81	17,92	17,97
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,21	5,22	5,17	5,13	5,16	5,14	5,16	5,17	5,16	5,12	5,21	5,20
	b	5,24	5,29	5,28	5,24	5,25	5,24	5,20	5,19	5,19	5,21	5,22	5,21
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,40	0,41	0,42	0,44	0,44	0,44	0,44	0,43	0,44	0,44	0,45	0,46
	b	0,46	0,47	0,47	0,47	0,47	0,46	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	3,49	3,46	3,45	3,40	3,43	3,42	3,39	3,40	3,42	3,57	3,90	4,07
	b	4,11	4,06	3,99	3,96	3,94	4,04	4,18	4,21	4,22	4,26	4,27	4,27
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,81	3,81	3,79	3,75	3,75	3,72	3,68	3,66	3,67	3,66	3,66	3,68
	b	3,71	3,70	3,66	3,67	3,71	3,67	3,67	3,68	3,72	3,68	3,72	3,72
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,17	6,17	6,17	6,12	6,18	6,17	6,14	6,13	6,08	6,01	5,98	5,89
	b	5,87	5,90	5,87	5,80	5,82	5,77	5,75	5,77	5,84	5,88	6,00	5,97
Ślönina – 1 kg	a	4,88	4,98	5,23	5,28	5,27	5,31	5,43	5,39	5,38	5,31	5,18	5,09
	b	5,09	4,98	4,95	4,89	4,78	4,77	4,72	4,73	4,71	4,66	4,63	4,66
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,48	1,49	1,48	1,49	1,50	1,49	1,49	1,49	1,48	1,48	1,48	1,47
	b	1,47	1,47	1,45	1,44	1,42	1,41	1,41	1,40	1,39	1,38	1,38	1,38
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,80	2,91	3,31	3,46	3,44	3,36	3,25	3,17	3,06	3,01	2,89	2,82
	b	2,76	2,71	2,64	2,58	2,55	2,52	2,49	2,65	2,95	2,99	2,94	2,94
Jabłka – 1 kg	a	1,94	1,93	1,96	2,09	2,60	3,10	3,47	3,01	2,37	2,05	1,95	1,94
	b	1,99	2,05	2,10	2,16	2,21	2,34	2,51	3,05	3,11	3,07	3,15	3,20

Źródło: Dane GUS.

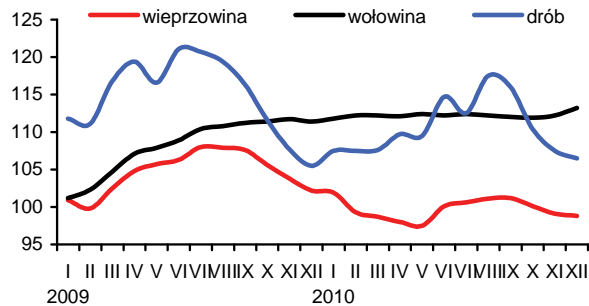
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

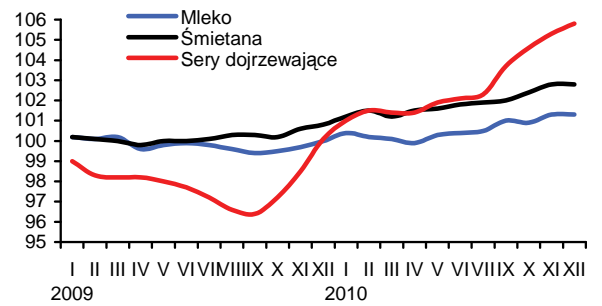
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2008 = 100) (w %)

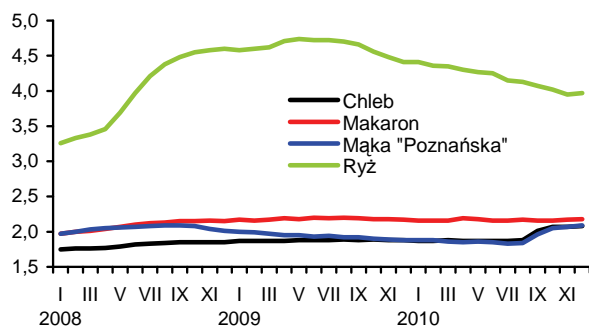
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2008 = 100) (w %)

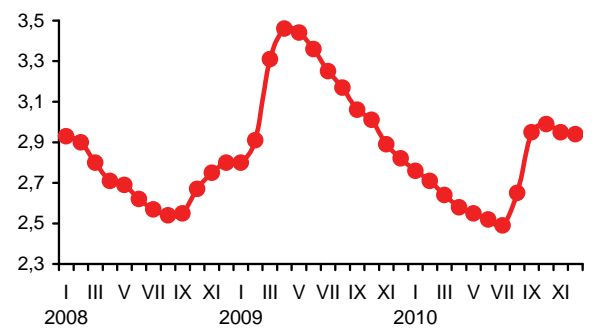
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2008 = 100) (w %)

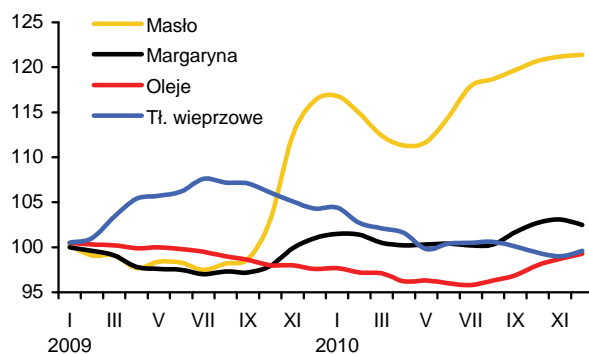
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w złotych)

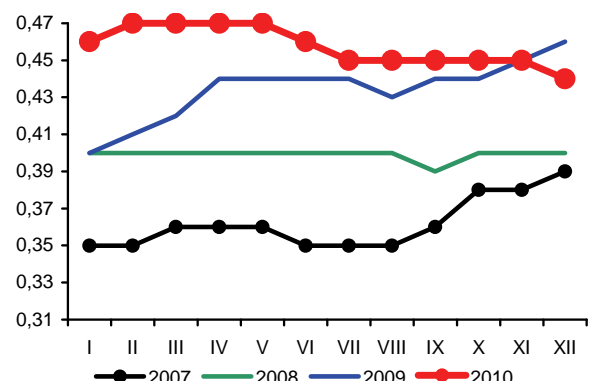
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2008 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

W grudniu 2010 r. zwiększyła się skala podwyżek cen środków produkcji. Wzrosły przede wszystkim ceny bezpośrednich nośników energii, w mniejszym stopniu podrożały nawozy mineralne oraz maszyny rolnicze.

Nawozy mineralne drożeją od września 2010 r. Rosnące ceny nawozów to wynik wysokich cen zbóż oraz podwyżek cen nawozów na rynkach światowych. W grudniu wzrost cen wyniósł 0,6%. Najbardziej podrożały nawozy azotowe (od 1,2 do 1,8%). Potaniał natomiast superfosfat prosty (o 1,5%). W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne potaniały średnio o 1,4%, w tym najsilniej superfosfat prosty (o 17,7%). Podrożały natomiast nawozy azotowe, średnio o 9,4% (w tym mocznik o 11,4%), oraz fosforan amonu – o 8,8%. Wysokie ceny zbóż przy umiarkowanych podwyżkach cen nawozów wpłynęły na wyraźną poprawę ich wzajemnych relacji. Na zakup 1 kg NPK w grudniu 2010 r. należało przeznaczyć równowartość 4,4 kg pszenicy, o 0,4 kg mniej niż w miesiącu poprzednim, o 3,1 kg mniej niż przed rokiem i aż o 5,0 kg mniej niż w grudniu 2008 r. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym w grudniu 2010 r. była sól potasowa (równowartość 3,6 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (5,8 kg pszenicy).

Rosną obroty handlowe z zagranicą nawozami mineralnymi. Wartość eksportu w okresie styczeń-listopad 2010 r. wyniosła prawie 403 mln euro i była o 54% wyższa w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. W tym czasie wartość importu zwiększyła się o 45% do 370 mln euro.

Umiarkowanie podrożały nawozy wapniowe. W grudniu wzrost ich cen wyniósł 0,4% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Są one obecnie o blisko 8% droższe niż przed rokiem.

Silnie rosną ceny nawozów na światowych rynkach¹. Średni wzrost światowych cen nawozów mineralnych wyniósł w grudniu ponad 2%, w tym sól potasowa² podrożała o 3,9%, mocznik³ o 2,4%, superfosfat potrójny⁴ o 1,9%, a fosforan amonu⁵ o 1,0%, a w ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne podrożały na świecie o prawie 40%, w tym superfosfat potrójny ponad 2-krotnie, fosforan amonu o 65%, mocznik o 44%, a sól potasowa potaniała o 11%. Ocenia się, że rosnące w szybkim tempie

ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach są przede wszystkim następstwem podwyżek cen zbóż, co przekłada się na wzrost popytu.

Wyjątkowo stabilne są ceny środków ochrony roślin. Od kilku miesięcy średnie ceny praktycznie się nie zmieniają. W grudniu wzrost ich cen wyniósł zaledwie 0,1%. Najbardziej podrożał środek gryzoniobójczy (o 1,0%), a potaniał preparat do zaprawiania nasion (o 0,3%). W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały o 3,1%, w tym preparaty owadobójcze o 7,9%, grzybobójcze o 3,8%, a herbicydy potaniały o 1,1%. Najsilniej drożącym środkiem ochrony roślin w tym okresie było Karate (13,9%), potaniał natomiast Roundup (o 5,7%).

W grudniu wyraźnie podrożały bezpośrednio nośniki energii. Wzrost cen był spowodowany przede wszystkim podwyżkami cen paliw ropopochodnych: olej opałowy podrożał o 7,7%, napędowy o 5,2%, a ceny benzyn wzrosły o 4,6%. O 9,2% podwyższono ceny gazu propan butan. W ciągu 12 miesięcy bezpośrednio nośniki energii podrożały o 11,2%, w tym najbardziej koks olej opałowy (o 24,4%), napędowy (o 22,1%) i gaz propan butan (o 21,4%).

Na światowych rynkach energii¹ w grudniu odnotowano wyraźne podwyżki cen. Ropa Brent podrożała o 7,2%, węgiel kamienny o 7,3%, a gaz ziemny o 5,7%. Obecnie ropa Brent jest o blisko 23% droższa niż przed rokiem, węgiel kamienny o 40%, natomiast gaz ziemny jest o 2% tańszy.

Stabilne pozostają ceny materiałów budowlanych. W grudniu 2010 r. najbardziej podrożała tarcica iglasta (o 1,1%), a potaniał cement (o 0,5%). Od początku roku ceny materiałów budowlanych wzrosły średnio o 3,3%, w tym płyty styropianowe podrożały o 10,6%, stal płaska o 10,0%, a dwuteowniki grube o 7,0%. W tym okresie potaniał cement (o 4,5%) oraz cegły (o 4,0%).

Powodem podwyżek cen stali w Polsce są wysokie ceny stali na światowych rynkach¹. Wprawdzie w grudniu ceny stali pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca, ale były o 13,8% wyższe w porównaniu z grudniem 2009 r. Drożeje również miedź. W grudniu jej ceny wzrosły o 8,0%, a w ciągu 12 miesięcy o 31,0%.

Umiarkowanie podrożały maszyny rolnicze. W grudniu maszyny podrożały średnio o 0,5%, w tym najbardziej kultywatory (o 8,3%). Tańsze były natomiast agregaty uprawowe do siewnika (o 0,9%). W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały o 3,6%, w tym rozrzutniki obornika o 11,1%.

1 Na podstawie danych Banku Światowego

2 Notowania fob Vancouver

3 Notowania fob Yuzhnyy

4 Notowania fob Tunis

5 Notowania fob US Gulf

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje 1 kg NPK do:	
		XII 2009	XII 2010	XII 2010 XI 2010	XII 2010 XII 2009	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	90,00	98,44	101,2	109,4	4,51	9,04
Saletra amonowa 34%N	„	98,80	106,24	101,6	107,5	4,01	8,03
Mocznik 46%N	„	122,32	136,28	101,8	111,4	3,80	7,62
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	110,36	90,88	98,5	82,3	5,83	11,68
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	191,76	166,44	100,1	86,8	5,34	10,70
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	182,00	198,00	100,8	108,8	3,97	7,95
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	196,72	166,68	100,2	84,7	3,56	7,14
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	182,04	177,84	100,2	97,7	4,07	8,16
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	175,28	154,28	100,1	88,0	3,96	7,93
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	73,52	79,23	100,4	107,8	1,69	3,39

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje środka do:	
		XII 2009	XII 2010	XII 2010 XI 2010	XII 2010 XII 2009	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	40 g	91,12	94,64	99,9	103,9	12,14	24,33
Dursban 480 EC	1 l	47,63	50,52	99,9	106,1	6,48	12,99
Karate Zeon O50 CS	100 ml	23,09	26,29	100,0	113,9	3,37	6,76
Decis 2,5 EC	250 ml	28,32	29,53	100,0	104,3	3,79	7,59
Dithane M-45	1 kg	33,76	35,46	100,0	105,0	4,55	9,12
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	45,64	46,39	99,7	101,6	5,95	11,93
Bravo	1 l	51,14	53,4	100,1	104,4	6,85	13,73
Miedzian 50 EC	1,5 l	54,14	54,55	100,0	100,8	7,00	14,02
Roundup	1 l	43,84	41,33	100,1	94,3	5,30	10,62
Granstar	8 g	21,16	20,82	100,0	98,4	2,67	5,35
Fusilade Forte	1 l	118,59	118,58	100,0	100,0	15,21	30,48
Chwastox extra	1 l	15,97	16,18	100,2	101,3	2,08	4,16
Kerb 50 WP	300 g	167,95	174,70	99,9	104,0	22,41	44,91
Środek gryzoniobójczy	1 kg	28,58	30,11	101,0	105,4	3,86	7,74

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje nośników do:	
		XII 2009	XII 2010	XII 2010 XI 2010	XII 2010 XII 2009	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	696,63	736,35	100,6	105,7	94,44	189,29
Koks opałowy	t	947,28	1103,85	100,9	116,5	141,57	283,77
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,29	4,81	104,6	112,1	0,62	1,24
Olej napędowy	1 l	3,80	4,64	105,2	122,1	0,60	1,19
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,58	3,21	107,7	124,4	0,41	0,83
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,06	2,5	109,2	121,4	0,32	0,64
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,20	33,44	99,8	100,7	4,29	8,60
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	13,14	14,46	100,7	110,0	1,85	3,72
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	12,54	12,87	100,0	102,6	1,65	3,31
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	10,72	10,96	100,4	102,2	1,41	2,82
Energia elektryczna	10 kWh	5,63	5,94	100,0	105,5	0,76	1,53

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje materiałów budowlanych do:	
		XII 2009	XII 2010	XII 2010 XI 2010	XII 2010 XII 2009	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	23,04	22	99,5	95,5	2,82	5,66
Wapno	1 t	488,07	490,23	99,9	100,4	62,87	126,02
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	119,55	132,28	100,0	110,6	16,97	34,01
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3003,45	3304,39	100,0	110,0	423,80	849,46
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	11,73	12,11	99,6	103,2	1,55	3,11
Dwuteownik gruby	1 t	3249,21	3476,66	99,6	107,0	445,90	893,74
Blacha dachowa	1 m ²	28,94	29,46	99,8	101,8	3,78	7,57
Tynk „Atlas”	25 kg	48,16	50,89	100,3	105,7	6,53	13,08
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,26	1,21	100,0	96,0	0,16	0,31
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	695,05	681,39	100,3	98,0	87,39	175,16
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	581,95	618,73	101,1	106,3	79,35	159,06
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	27,47	28,28	100,2	102,9	3,63	7,27
Okno drewniane szklane	1 szt.	1517,19	1541,62	100,3	101,6	197,72	396,30
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1353,99	1440,4	100,2	106,4	184,74	370,28

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

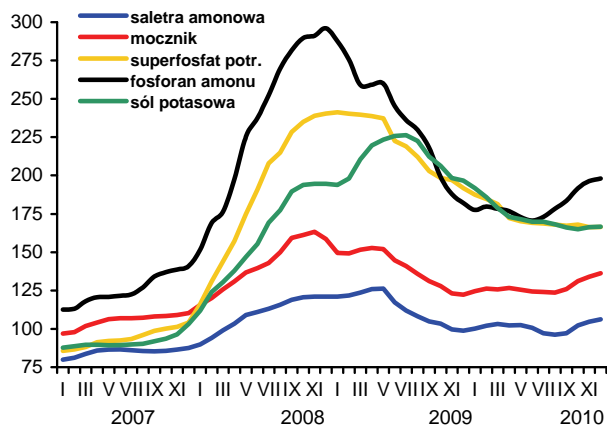
Rodzaj środka	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje środków mech. do:	
	XII 2009	XII 2010	XII 2010 XI 2010	XII 2010 XII 2009	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	331564,95	347869,33	99,4	104,9	446,16	894,27
Kombajn do ziemniaków	64864,11	68137,92	100,1	105,0	87,39	175,16
Samochód dostawczy „Iveco”	103645,83	106661,33	100,1	102,9	136,80	274,19
Rozrzutnik obornika 2-osiovy	36243,08	40256,48	99,7	111,1	51,63	103,49
Siewnik zbożowy 25 redlic	16621,12	17233,55	99,6	103,7	22,10	44,30
Ciągnik „Ursus” 3512	77766,56	77142,02	99,6	99,2	98,94	198,31
Ciągnik 90 kW	159138,47	165291,30	100,7	103,9	211,99	424,91
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	30384,34	32575,27	100,2	107,2	41,78	83,74
Kopaczka elewatorowa	12292,85	12830,22	100,1	104,4	16,46	32,98
Agregat uprawowy do siewnika	13971,10	15194,93	99,1	108,8	19,49	39,06
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5941,67	6151,59	100,7	103,5	7,89	15,81
Gleboğrafzarka „Freza 1,6”	4963,53	5027,02	99,6	101,3	6,45	12,92
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	39094,73	39627,88	99,8	101,4	50,82	101,87
Opryskiwacz 400 l	3743,50	3692,03	100,5	98,6	4,74	9,49
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5509,93	5410,02	100,1	98,2	6,94	13,91
Rozsiewacz nawozów	1739,46	1797,41	101,8	103,3	2,31	4,62
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	11078,72	11778,86	101,6	106,3	15,11	30,28
Pług 4 skibowy	9741,91	10115,66	100,5	103,8	12,97	26,00
Kultywator 2,1-2,8 m	2050,22	2090,13	108,3	101,9	2,68	5,37
Dojarka 2 konwie ^a	8159,30	8488,73	100,0	104,0	10,89	71,75
Dojarka z rurociągiem ^a	37571,57	39629,45	100,0	105,5	50,83	334,96
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17650,31	17773,72	100,0	100,7	22,80	150,23

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

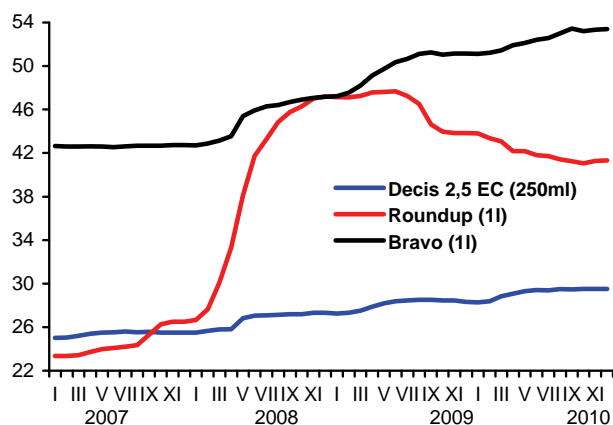
Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

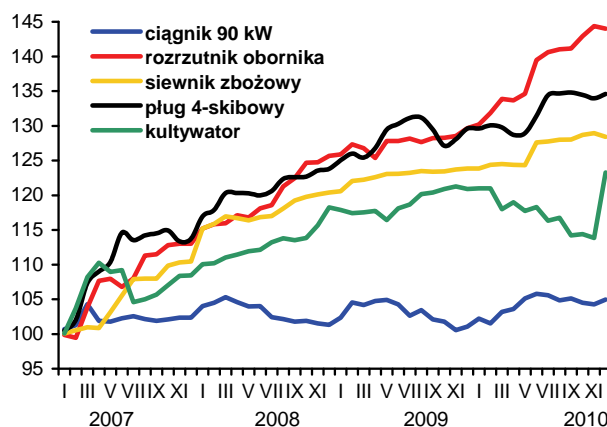
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

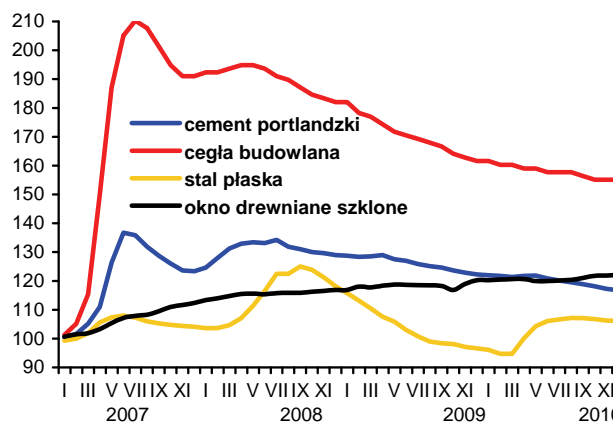
Rys. 2. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

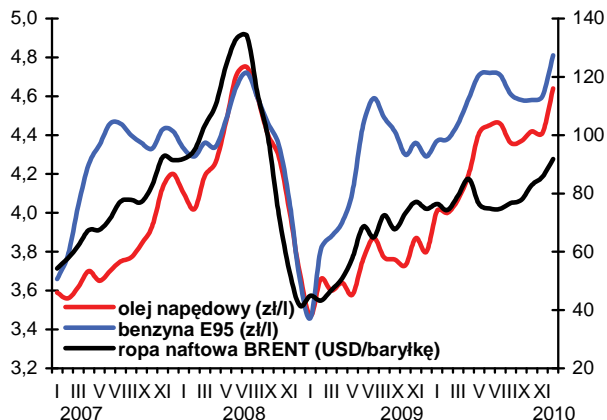
Rys. 3. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2006=100)

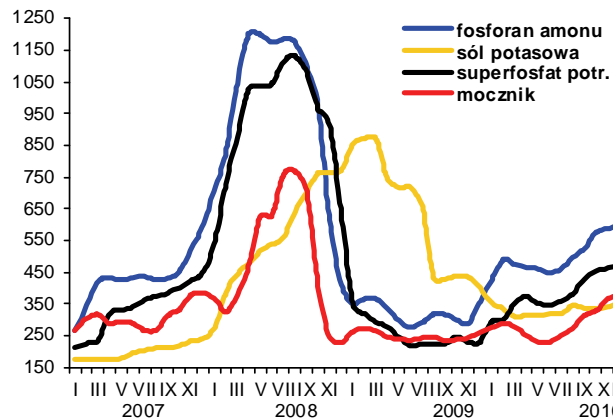
Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2006=100)

Rys. 5. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

Rys. 5. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

**Stanisław
Mańko**

Podstawowym celem opracowania jest przedstawienie oszacowanych dla 2010 r. wyników działalności gospodarstw nastawionych na chów bydła mlecznego, w porównaniu z wynikami osiągniętymi w latach 2008-2009. Podstawą oceny sytuacji ekonomicznej gospodarstw mlecznych są dane z bazy danych zawierającej standardowe wyniki działalności gospodarstw uczestniczących w Polskim FADN w latach 2008-2009. Do analizy wybrano gospodarstwa nastawione na chów zwierząt żywionych systemem wypasowym (GTF 4) utrzymujących co najmniej 2 krowy pogrupowane na podsta-

wie średniorocznego stanu krów w stadzie: do 10, 10-20, 20-30, 30- 50, 50-80 oraz 80 i więcej sztuk. Wyniki przedstawiono w postaci średnich arytmetycznych wykorzystując dane z tych samych gospodarstw w poszczególnych grupach w obu latach. Szacunek wyników przeprowadzono wykorzystując makroekonomiczne wskaźniki zmiany wolumenu produkcji i nakładów opracowane w IERiGŻ-PIB oraz miesięczne wskaźniki zmian cen podstawowych produktów rolniczych i środków do produkcji. Produkcję, koszty i dochody obliczano zgodnie z metodologią FADN, przy czym określając wielkość dopłat do działalności operacyjnej uwzględniono tzw. dopłaty należne, niezależnie od tego czy w momencie zamykania roku rolnik miał decyzję o ich przyznaniu. Dla uproszczenia metody szacowania wyników przy obliczaniu dochodu z gospodarstwa rolnego pominięto działalność inwestycyjną gospodarstw, w związku z tym przedstawiony w tabeli dochód różni się od rzeczywistego o saldo dopłat do inwestycji i podatku VAT. Uproszczenie to wynika z trudności z określenia, które gospodarstwa podjęły działalność inwestycyjną w 2009 r. i w jakim zakresie mogły skorzystać z dopłat do inwestycji w roku 2010. Szacując dopłaty do działalności operacyjnej w 2010 r. uwzględniono rachunek sporządzony przez L. Goraj¹ z wykorzystaniem wskaźnika przyrostu dopłat w euro oraz zmianę stopy kursu złotego do euro.

Oszacowana w 2010 r. wartość produkcji mleka we wszystkich grupach gospodarstw jest wyższa w stosunku do roku 2009 o około 16,3% i o 5-9% wyższa w porównaniu z rokiem 2008. Szacuje się również, że nieznacznie przyrosła również wartość żywca wołowego (o ok. 1,7%) w stosunku do roku 2009 i wyraźnie

w stosunku do roku 2008. W konsekwencji szacowana wartość produkcji ogółem w 2009 r. jest o 0,5-5,5% wyższa niż w roku 2009 lecz o 2-12% niższa od osiągniętej w roku 2008.

Szacuje się, że koszty bezpośrednie w 2010 r. były o 2-2,5% niższe w porównaniu z rokiem poprzednim a koszty ogólnogospodarcze 1-3,5%. Jedynie w gospodarstwach o najmniejszej skali utrzymywanych krów koszty ogólnogospodarcze oszacowano na wyższym poziomie niż w roku 2009. Wartość zużycia pośredniego w 2010 roku w większości gospodarstw powinna więc być niższa zarówno w stosunku do roku 2009 jak i 2008. Można się jedynie spodziewać, że zużycie pośrednie w gospodarstwach o najmniejszej skali produkcji, które stosują tradycyjne technologie produkcji, może być w 2010 r. nieco wyższe niż w roku 2008 i 2009.

Wyraźnie wyższa niż w latach poprzednich była amortyzacja środków trwałych. Szacuje się, że w 2010 r. amortyzacja była o blisko 5% wyższa niż w roku poprzednim i aż o 10-18% wyższa niż w roku 2008.

Koszty czynników zewnętrznych (koszty pracy najemnej, czynszów dzierżawnych i odsetek) w 2010 r. były wyższe o 9,4% w stosunku roku poprzedniego i znacznie wyższe w odniesieniu do roku 2008, zwłaszcza w gospodarstwach utrzymujących 20-50 krów.

Ocenia się, że nominalna wartość dopłat do działalności operacyjnej gospodarstw specjalizujących się w produkcji mleka była w 2010 r. wyższa o prawie 8% w stosunku do roku 2009 i aż 1,5 – 2 razy wyższa niż w roku 2008.

Skutkiem tego dochód z gospodarstwa rolnego w gospodarstwach z najmniejszą skalą produkcji mleka może być o ponad 7,5% wyższy niż w roku poprzednim, a w gospodarstwach utrzymujących 50-80 krów nawet o 20%. Dochody gospodarstw mlecznych w coraz większym stopniu jednak uzależnione są od dopłat bezpośrednich, zwłaszcza w gospodarstwach o najmniejszej i największej skali produkcji mleka. Najmniej od dopłat uzależnione są dochody gospodarstw utrzymujących 50-80 krów.

¹ L. Goraj: Szacunek dochodów różnych szczegółowych typów rolniczych gospodarstw w 2010 roku. Prezentacja. IERiGŻ PIB Warszawa, 2010.

Tab. 1. Zbiorcze zestawienie wyników działalności gospodarstw utrzymujących bydło mleczne (GTF 4) w latach 2008-2009 oraz szacunek dla roku 2010

Wyszczególnienie	Rok	Liczba krów w stadzie					
		do 10 szt.	10-20 szt.	20-30 szt.	30-50 szt.	50-80 szt.	80 i więcej szt.
Powierzchnia UR (ha)	2009	12,0	21,6	31,9	48,2	76,2	237,8
Liczba osób pełnozatrudnionych (AWU)	2009	1,6	1,9	2,0	2,3	2,9	8,2
Liczba krów w stadzie (stan średni w roku)	2009	7,8	15,6	25,0	38,8	60,8	157,2
Wydajność mleczna krów (l)	2009	4 493	4 926	5 578	6 253	6 705	7 843
Wartość produkcji ogółem (zł)	2008	48 681	107 280	195 339	328 791	573 813	1 913 366
	2009	42 227	97 284	175 238	302 345	534 710	1 814 972
	2010	43 027	98 767	180 957	318 476	563 893	1 823 322
	2009=100	101,9	101,5	103,3	105,3	105,5	100,5
	2008=100	88,4	92,1	92,6	96,9	98,3	95,3
Mleko krowie i przetwory z mleka (zł)	2008	31 326	72 714	139 971	246 028	442 823	1 387 825
	2009	28 336	66 153	126 990	230 730	415 557	1 285 790
	2010	32 954	76 936	147 690	268 339	483 293	1 495 374
	2009=100	116,3	116,3	116,3	116,3	116,3	116,3
	2008=100	105,2	105,8	105,5	109,1	109,1	107,7
Żywiec wołowy (zł)	2008	5 985	12 338	21 198	31 212	49 012	141 893
	2009	6 885	16 165	25 047	39 041	57 552	146 455
	2010	7 002	16 440	25 473	39 705	58 530	148 944
	2009=100	101,7	101,7	101,7	101,7	101,7	101,7
	2008=100	117,0	133,2	120,2	127,2	119,4	105,0
Koszty bezpośrednie (zł)	2008	18 302	42 857	74 062	133 882	242 735	933 067
	2009	17 524	42 159	76 584	136 150	249 251	905 982
	2010	17 169	41 176	74 696	132 876	242 655	881 897
	2009=100	98,0	97,7	97,5	97,6	97,4	97,3
	2008=100	93,8	96,1	100,9	99,2	100,0	94,5
Koszty ogólnogospodarcze (zł)	2008	11 137	20 199	31 546	49 969	81 800	398 395
	2009	11 881	20 552	32 098	49 673	77 906	370 615
	2010	12 344	20 499	31 193	47 921	74 572	357 421
	2009=100	103,9	99,7	97,2	96,5	95,7	96,4
	2008=100	110,8	101,5	98,9	95,9	91,2	89,7
Zużycie pośrednie (zł)	2008	29 438	63 056	105 608	183 851	324 534	1 331 462
	2009	29 405	62 710	108 682	185 823	327 157	1 276 597
	2010	29 513	61 675	105 889	180 797	317 226	1 239 318
	2009=100	100,4	98,3	97,4	97,3	97,0	97,1
	2008=100	100,3	97,8	100,3	98,3	97,7	93,1
Saldo dopłat bezpośrednich i podatków (zł)	2008	11 292	17 663	26 364	39 925	60 407	181 495
	2009	14 797	35 254	34 683	130 682	78 862	263 875
	2010	14 960	37 156	36 686	140 612	84 799	278 841
	2009=100	101,1	105,4	105,8	107,6	107,5	105,7
	2008=100	132,5	210,4	139,2	352,2	140,4	153,6
Amortyzacja (zł)	2008	9 178	17 034	27 784	42 487	71 235	190 806
	2009	9 593	18 364	30 365	47 865	79 341	207 091
	2010	10 082	19 301	31 914	50 307	83 388	217 652
	2009=100	105,1	105,1	105,1	105,1	105,1	105,1
	2008=100	109,9	113,3	114,9	118,4	117,1	114,1
Wartość dodana netto (zł)	2008	21 356	44 853	88 311	142 378	238 450	572 593
	2009	17 107	50 699	70 245	199 214	206 947	590 124
	2010	18 391	54 947	79 840	227 985	248 078	645 193
	2009=100	107,5	108,4	113,7	114,4	119,9	109,3
	2008=100	86,1	122,5	90,4	160,1	104,0	112,7
Koszty czynników zewnętrznych (zł)	2008	826	2 583	5 029	13 178	24 949	261 248
	2009	824	2 770	6 199	13 775	25 962	251 946
	2010	901	3 031	6 781	15 070	28 403	275 629
	2009=100	109,4	109,4	109,4	109,4	109,4	109,4
	2008=100	109,1	117,3	134,8	114,4	113,8	105,5
Dochód z gospodarstwa rolnego (zł)	2008	20 405	42 418	82 578	129 027	212 704	282 734
	2009	16 435	48 302	64 128	186 920	186 028	325 599
	2010	17 662	52 339	73 192	214 551	225 132	356 246
	2009=100	107,5	108,4	114,1	114,8	121,0	109,4
	2008=100	86,6	123,4	88,6	166,3	105,8	126,0
Dopłaty do działalności operacyjnej (zł)	2008	11 982	18 169	26 368	39 801	60 221	181 266
	2009	14 797	35 254	34 683	130 682	78 862	263 875
	2010	15 937	37 969	37 354	140 745	84 934	284 193
	2009=100	107,7	107,7	107,7	107,7	107,7	107,7
	2008=100	133,0	209,0	141,7	353,6	141,0	156,8
Udział dopłat bezpośrednich w dochodzie z gospodarstwa (zł)	2008	58,7	42,8	31,9	30,8	28,3	64,1
	2009	90,0	73,0	54,1	69,9	42,4	81,0
	2010	90,2	72,5	51,0	65,6	37,7	79,8

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Polskiego FADN.